اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۱۵ مرداد ۱۴۰۲
• ۱۹ محرم ۱۴۴۵
• ۶ اوت ۲۰۲۳

• سال سی‌وپنجم شماره پیاپی ۳۶۹۴ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۳۷۶ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

دولت مصمم به تقویت سرمایه اجتماعی است

رئیس‌جمهوری با تاکید بر اینکه همه بخش‌ها موظف هستند برای ایجاد امید در جامعه تلاش کنند، گفت: دولت معتقد است ایجاد امید و نشاط اجتماعی، مشارکت عمومی و افزایش سرمایه اجتماعی را به‌همراه دارد. سیدابراهیم رئیسی در یازدهمین جلسه مشترک هیات‌رئیسه و کمیسیون‌های مجلس خبرگان رهبری اظهار کرد: همه بخش‌ها موظف هستند برای ایجاد امید در جامعه تلاش کنند و دولت نیز رهنمود معظم‌له را سرلوحه همه برنامه‌ها و اقدامات خود قرار داده است.

۲

سرمقاله

شاید فردای‌مان بهتر از امروز رقم بخورد ۲

یادداشت‌های امروز

سرانجام صنعت خودرو در دولت سیزدهم ۴

بهترین دفاع اقتصادمحوری است ۶

واگذاری کشت قراردادی به بخش خصوصی ۱۴

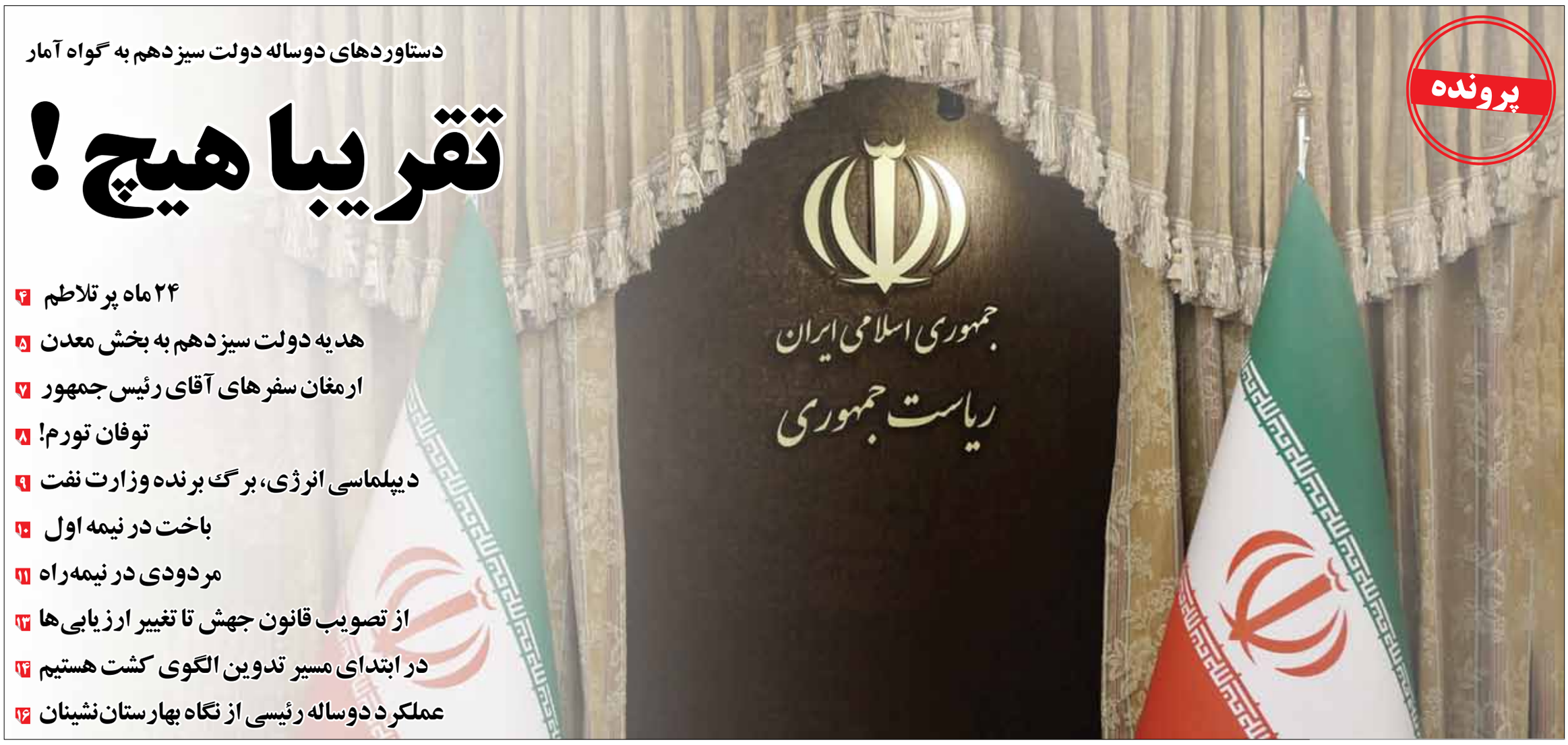
گفت‌وگوها

تحول در صفر تا صد معدن ۶

چالش با وعده‌های بزرگ و دست‌نیافتنی ۱۲

پرونده

دستاوردهای دوساله دولت سیزدهم به گواه آمار

تقریبا هیچ!

۴ ۲۴ ماه پر تلاطم
۵ هدیه دولت سیزدهم به بخش معدن
۷ ارمغان سفرهای آقای رئیس‌جمهور
۸ توفان تورم!
۹ دیپلماسی انرژی، برگ برنده وزارت نفت
۱۰ باخت در نیمه اول
۱۱ مردودی در نیمه‌راه
۱۳ از تصویب قانون جهش تا تغییر ارزیابی‌ها
۱۴ در ابتدای مسیر تدوین الگوی کشت هستیم
۱۶ عملکرد دوساله رئیسی از نگاه بهارستان‌نشینان

K.SICO
شرکت صنایع فولاد کردستان

آگهی فراخوان مناقصه عمومی

تأمین انجام خدمات حفاظت فیزیکی و مراقبتی مناقصه شماره ۲۸۴۶۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۰

موضوع مناقصه: تأمین امور مربوط به انجام خدمات حفاظت فیزیکی و مراقبتی دو سایت پروژه در حال احداث در استان کردستان، شهرستان‌های قروه و بیجار، همچنین دفاتر شرکت در تهران و سنندج

شرایط شرکت در مناقصه: کلیه اشخاص حقوقی دارای شرایط و مدارک **الف:** رونوشت مصدق اساسنامه و تصویر روزنامه رسمی مبین آخرین تغییرات هیأت‌مدیره که بیش از ۲ سال از تاریخ آن سپری نشده باشد. **ب:** ارائه گواهینامه معتبر یا مجوز فعالیت معتبر در امور خدمات حفاظتی(فیزیکی) و مراقبتی از فراجا (فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) با رتبه۲ و بالاتر. **پ:** ارائه کد اقتصادی. **ت:** تصویر آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده. مناقصه‌گزار از بررسی و تعیین صلاحیت مناقصه‌گرانی که صورت‌های مالی مذکور را ارائه ننمایند معذور خواهد بود. **ج:** سوابق کار، گواهینامه حسن سابقه از کارهای قبلی. (کلیه مدارک فوق‌الذکر می‌بایستی قابل استعلام باشد.) **د:** ارایه کپی برابر اصل از گواهینامه (موقت یا دائم) صلاحیت ایمنی معتبر پیمانکاران از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی **ر:** گواهی امضاء صاحبان امضاء مجاز مناقصه‌گر در دفترخانه‌های اسناد رسمی.

تذکر: صرفاً پیشنهادات ارسالی از سوی اشخاص حقوقی که موضوع اساسنامه آنها با موضوع مناقصه حاضر مرتبط باشد پذیرفته خواهد شد.

دستگاه مناقصه‌گزار: شرکت صنایع فولاد کردستان(سهامی خاص)

نوع فراخوان: مناقصه عمومی یک مرحله‌ای بدون ارزیابی کیفی

مدت اجرای قرارداد: به مدت ۳۶ ماه شمسی

نحوه دریافت اسناد مناقصه: متقاضیان با ارسال نماینده و در دست داشتن معرفینامه کتبی و فیش واریزی به مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال به حساب شرکت صنایع فولاد کردستان به شماره حساب ۰۱۸۵۰۰۹۸۳۱ بانک تجارت بابت خرید اسناد به دفتر مرکزی شرکت به نشانی: تهران، خیابان شهید دستگردی، حد فاصل بلوار نلسون ماندلا و ولیعصر پلاک ۳۶۴ طبقه دوم واحد امور حقوقی و قراردادها مراجعه و اسناد مناقصه را دریافت نمایند.

مهلت دریافت اسناد: از روز انتشار این آگهی از روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۵.

مهلت تحویل اسناد مناقصه: روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۱.

نحوه ارسال اسناد مناقصه: متقاضیان می‌بایست اسناد و مدارک خواسته شده را تا ساعت ۱۶ آخرین روز مهلت ارسال مدارک به آدرس تهران، تهران، خیابان شهید دستگردی، حد فاصل خیابان نلسون ماندلا و و ولیعصر پلاک ۳۶۴ طبقه دوم واحد امور حقوقی و قراردادها دبیرخانه کمیسیون معاملات تحویل و رسید دریافت نمایند.

میزان سپرده شرکت در مناقصه: بیست میلیارد ریال معادل (دو میلیارد تومان) است که متقاضیان می‌بایست آن را به صورت تضمین بانکی معتبر و یا فیش واریز نقدی به حساب بانکی شرکت ارائه نمایند.

متقاضیان می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۸۸۶۵۸۰۹۲-۰۲۱ دفتر کمیسیون معاملات (داخلی ۱۱۸) آقای نوروزیان تماس حاصل فرمایند.

مناقصه‌گزار در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار خواهد بود و هزینه انتشار این آگهی به عهده برنده مناقصه است.

در شرایط برابر اولویت با مناقصه‌گران بومی می‌باشد.

شرکت صنایع فولاد کردستان(سهامی خاص)

آگهی مزایده فروش ملک (نوبت دوم)

شرکت فرآوری معدنی اپال کانی پارس (سهامی عام) با شماره ثبت ۲۸۴۸۷۹ در نظر دارد در اجرای مصوبه هیات‌مدیره خود تمام شش‌دانگ یک باب ساختمان با کاربری مسکونی واقع در تهران، منطقه فرمانیه، خیابان موحد دانش، خیابان بوستان، خیابان نیلوفر، پلاک ۱۴ در زمینی به متراژ ۱۱۲۵ مترمربع و زیربنای ۹۵۲ مترمربع را از طریق مزایده واگذار نماید.

متقاضیان محترم می‌توانند جهت بازدید و دریافت اسناد شرکت در مزایده از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۴ لغایت ۱۴۰۲/۰۵/۱۹ از ساعت ۹ الی ۱۴ به آدرس فوق مراجعه نمایند.

تلفن تماس جهت هماهنگی ۶۱ و ۲۶۷۴۳۰۵۹ - ۰۲۱ داخلی ۱۴۰۰ (از ساعت ۹ الی ۱۴)

* شرکت در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات واصله در مزایده مختار است و صرف حضور در مزایده هیچ‌گونه حقی برای پیشنهاددهنده ایجاد نمی‌نماید.

شرکت فرآوری معدنی اپال کانی پارس (سهامی عام)

قوه قضائیه
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه

نوبت دوم ۱۴۲۰الف/۲

فراخوان (آگهی) مناقصه عمومی دومرحله‌ای همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده)

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه (به‌عنوان مناقصه‌گزار و کارفرما)، در نظر دارد **خرید دو بسته رک و یک دستگاه ups مطابق مشخصات و مستندات پیوست اسناد مناقصه به شماره ۱۱۳/۷۴۷۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۰** را از طریق مناقصه عمومی دومرحله‌ای همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) به پیمانکاران واجد شرایط (دارای گواهینامه صلاحیت و ظرفیت کاری مجاز آزاد از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی) به شرح زیر واگذار نماید. علاقه‌مندان می‌توانند از تاریخ درج آگهی نوبت اول تا ساعت ۱۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ اسناد مناقصه را دریافت نمایند.

- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (شرکت در مناقصه) به مبلغ ۶۵۰،۰۰۰،۰۰۰ریال (ششصد و پنجاه میلیون ریال) با رعایت آیین‌نامه تضمین برای معاملات دولتی به صورت ضمانتنامه بانکی یا واریز وجه به حساب با شناسه ۹۰۸۱۰۸۵۰۰۲۰۱۹۴۰۵۶۰۱۳۲۰۷۵۹۵۳۳۹۰ و شبای IR۰۵۰۱۰۰۰۰۴۰۵۶۰۱۳۲۰۷۵۹۵۳۳۹ به نام تمرکز سپرده ثبت اسناد و املاک نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و تسلیم گردد.
- آخرین مهلت تحویل پیشنهادها تا ساعت ۱۴:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۱ و گشایش پیشنهادها در ساعت ۱۰:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۲ می‌باشد.
- برآورد اولیه معادل ۱۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (به حروف: سیزده میلیارد ریال) است.
- محل دریافت اسناد مناقصه و تحویل اسناد و پیشنهادها و هرگونه اطلاع‌رسانی، در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) می‌باشد و محل تحویل نسخه فیزیکی اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار و همچنین محل گشایش پیشنهادها، اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه به نشانی: کرمانشاه- فرهنگیان فاز یک- بلوار شهید مطاعی- اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه با کدپستی ۶۷۱۴۷۱۵۷۵۳ است.

بارگذاری تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار در سامانه ستاد و تحویل نسخه اصلی به صورت فیزیکی الزامی است. بارگذاری هرگونه مدرک و مکاتبه توسط مناقصه‌گزار در سامانه ستاد به منزله اطلاع‌رسانی و تحویل به مناقصه‌گر محسوب می‌شود. مناقصه‌گر باید کلیه اسناد مناقصه (پاکت‌های ب و ج) را با استفاده از امضای الکترونیکی صاحبان حق امضای مجاز و مهر الکترونیکی خود، امضا و مهر کرده و در سامانه ستاد بارگذاری نماید. پاکت‌های بارگذاری شده ب و ج که فاقد امضا و مهر الکترونیکی هستند پذیرفته نشده و مردود اعلام می‌گردند. مدت اعتبار پیشنهادها ۳ ماه از تاریخ آخرین مهلت تحویل پیشنهادها است.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۱۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه

سرمقاله

شاید فردای‌مان بهتر از امروز رقم بخورد

عاطفه خسروی
مدیرمسئول

نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم شنبه ۲۹ خرداد اعلام شد و از ۱۲ مرداد سال ۱۴۰۰ دوران ریاست‌جمهوری ابراهیم رئیسی رسما آغاز شد. ۳۰ خرداد امسال نیز به مناسبت دوسالگی پیروزی دولت رئیسی در انتخابات ریاست‌جمهوری، رئیس دولت سیزدهم با حضور در یک برنامه تلویزیونی به ارائه آمارهایی از وضعیت اقتصاد کشور در ۲ سال تصدی‌اش پرداخت، اطلاعاتی که نشان می‌داد اقتصاد ایران در ۲ سال گذشته رشد قابل‌توجهی را تجربه کرده است. احسان خاندوزی، سخنگوی اقتصادی دولت نیز در نشست خبری هفتگی خود از بسته جدید اقتصادی دولت رونمایی کرد که قرار است به کاهش بدهی‌های دولت، انضباط مالی، کاهش ناترازی‌های ارزی و برنامه‌های تحریک رشد اقتصادی بینجامد، هرچند باوجود تاکید دولت بر دستاوردهای مثبت اقتصادی، انتقادات بسیاری نیز بر عملکرد کابینه سیزدهم وارد است.

در روزهای اخیر هم به بهانه پایان ۲ سال تصدی کابینه سیزدهم در کشور، عملکرد دولت رئیسی در بوته نقد و نظر کارشناسان و تحلیلگران قرار گرفته است و برخی با تکیه بر شرایط روز، آمارهایی مبنی بر دستاوردهای مثبت را زیرسوال می‌برند. برخی دیگر نیز در نقطه مقابل، با دفاع از عملکرد دولت به دستاوردهایی همچون موفقیت در سیاست خارجی منطقه‌محور، افزایش فروش نفت، کاهش رشد نقدینگی و ارتقای انضباط مالی در دولت رئیسی اشاره دارند. ارتقای نظام مالیاتی، تلاش برای تامین مالی با آثار غیرتورمی، رفع موانع تولید و مدیریت تقاضای ارز را هم به فهرست دستاوردهایی که به‌زعم موافقان از عملکرد دولت حاصل شده، اضافه کنید.

در نقطه مقابل، عده‌ای از کارشناسان، نظرات دیگری دارند. این گروه معتقدند، آمار رشد اقتصادی ۲ سال اخیر، در عمل منجر به افزایش رفاه نشده است؛ بنابراین نمی‌توان از آن به‌عنوان دستاورد یاد کرد. این دست از کارشناسان با تکیه بر روند صعودی نرخ تورم در ۲ سال گذشته، آمار کاهشی چند ماه گذشته را ملموس ندانسته و معتقدند همچنان در فضای کسب‌وکار و معیشت بر همان پاشنه می‌چرخد.

همچنین سنگینی سایه تحریم بر اقتصاد باوجود توسعه همکاری با همسایه‌ها، از دیگر مواردی است که منتقدان دولت در فهرست عملکرد ضعیف دولت از آن یاد می‌کنند.

اما درباره دستاوردهای «حوزه پولی» کاهش رشد نقدینگی از دستاوردهای مهم مدافعان عملکرد مثبت دولت سیزدهم است که البته منتقدان معتقدند، نمی‌توان به پایداری روند آن اطمینان داشت. به علاوه اینکه، در دوره مورد بررسی، بازارهای دارایی شاهد شوک‌های قابل‌توجهی بوده‌اند و اگر بازار سرمایه را آینه تمام‌نمای اقتصاد بدانیم، عمق شوک‌های وارده بر اقتصاد قابل‌درک خواهد بود.

نظرات موافق و مخالف عملکرد دولت در نیمه‌راه یک دوره چهارساله سکانداری، دارای فهرست بلندبالایی است که تا امروز هم بارها بیان شده و مهم اقداماتی است که از امروز به بعد می‌تواند راهگشای مشکلات باشد.

روزنامه پیش‌رو به‌مناسبت عبور دولت سیزدهم از نیمه‌راه کشورداری منتشر شده و با نگاهی به آنچه بر اقتصاد ایران گذشته، به بیان پیشنهادات برای ادامه راه پرداخته است.

آنچه در ادامه می‌خوانید، برخی پیشنهادات مطرح‌شده از سوی کارشناسان به دولت سیزدهم است.

- رفع جدی مشکل ناترازی انرژی با اجرای سیاست حکمرانی اقتصاد
- حل مشکل «فرسودگی زیرساخت‌ها»
- حل ابرچالش «صندوق‌های بازنشستگی»
- رفع منطقی مشکل کسری بودجه و اصلاح ساختار بودجه‌ریزی
- اصلاح سیاست‌های ارزی و پولی که در گام نخست نیازمند رفع تحریم‌ها و حل محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها است
- توسعه دستاوردهای سیاست خارجی و استفاده از این فرصت برای رفع مشکلات اقتصادی
- کاهش تورم با اعمال سازکارهای عملیاتی
- مقابله با بازارهای سوداگرانه به‌ویژه بازارهای ارز، سکه، طلا و زمین و مستغلات، زیرا رونق در این بازارها باعث بالا رفتن سهم حجم پول در نقدینگی شده و بالا رفتن این نسبت منجر به ایجاد امواج تورمی در بخش حقیقی اقتصاد و بازار کالاها و خدمات می‌شود
- خارج کردن ارزهای نفتی از بودجه دولت و جایگزین کردن آن با فروش زمین و اوراق و درآمدهای مالیاتی
- اصلاح نظام مالیاتی و اجرای سیاست مالیات بر درآمد به‌منظور ایجاد عدالت مالیاتی
- تنظیم سهم حجم پول در نقدینگی از طریق عملیات بازار بین‌بانکی و بکارگیری اوراق بهادار مشروع با هدف کنترل تورم.

علاوه بر موارد یادشده، فعالان اقتصادی، شاه‌کلید رفع تمام کاستی‌ها را در توسعه ارتباطات بین‌الملل و رفع محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها می‌دانند و تاکید دارند هیچ اقتصادی در دنیا بدون ارتباطات بین‌المللی موفق نبوده است. از سوی دیگر، برای حمایت از معیشت، چاره‌ای جز کنترل نظام‌مند و واقعی تورم نیست.

تورم در واقع مالیاتی بدون پشتوانه قانونی است که در قالب کاهش قدرت خرید وصول می‌شود و اصابت این نوع از مالیات به دهک‌های پایین درآمدی بالاتر است و به شکاف طبقاتی دامن می‌زند. بنابراین، اقتصاد ایران چشم‌انتظار تصمیم‌گیری‌های بهتری در نیمه دوم سال‌های تصدیگری دولت سیزدهم است؛ تا شاید فردای‌مان بهتر از امروز رقم بخورد.

دولت مصمم به تقویت سرمایه اجتماعی است

رئیس‌جمهوری با تاکید بر اینکه همه بخش‌ها موظف هستند برای ایجاد امید در جامعه تلاش کنند، گفت: دولت معتقد است ایجاد امید و نشاط اجتماعی، مشارکت عمومی و افزایش سرمایه اجتماعی را به‌همراه دارد.

به‌گزارش ایرنا، سیدابراهیم رئیسی در یازدهمین جلسه مشترک هیات‌رئیسه و کمیسیون‌های مجلس خبرگان رهبری که در تهران برگزار شد، بااشاره به بیانات رهبر انقلاب اسلامی در ابتدای فروردین امسال در حرم مطهر رضوی اظهار کرد: همه بخش‌ها موظف هستند که برای ایجاد امید در جامعه تلاش کنند و دولت نیز این رهنمود معظم‌له را سرلوحه همه برنامه‌ها و اقدامات خود قرار داده است.

آیت‌الله رئیسی با بیان اینکه هدف دشمن، القای روحیه یأس و ناامیدی در بین مردم است، اظهار کرد: دولت مصمم است با تقویت سرمایه اجتماعی و امیدآفرینی در جامعه، با این حربه دشمنان مقابله کند.

وی ابراز امیدواری کرد که با اقداماتی که در دستور کار دولت قرار دارد و با همت مسئولان و همراهی مردم، این امر محقق شود.

براساس اعلام دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، یازدهمین جلسه مشترک هیات‌رئیسه و کمیسیون‌های مجلس خبرگان رهبری در دوره پنجم ۱۲ مرداد در تهران برگزار شد.

موضوعاتی از قبیل راهکارهای حضور حداکثری مردم در انتخابات اسفند، مشکلات اقتصادی، معیشتی و توزیع عادلانه ثروت، کنترل نقدینگی و ناترازی بانک‌ها، تسریع در اجرای طرح مالیات بر عایدی سرمایه، کاهش تورم، گسترش عوامل ایجاد نشاط اجتماعی و امیدآفرین در جامعه، رابطه نهاد دین و دولت، ساماندهی فضای مجازی و جلوگیری از بسترهای فسادزا، مسئله عفاف و حجاب و برخی ناهنجاری‌های اجتماعی، رفع تبعیض، تحکیم روابط خارجی به‌ویژه با کشورهای منطقه و همسایگان، بسط عدالت‌اجتماعی، تبیین دستاوردهای دولت و نظام در این جلسه مطرح شد.

کاهش نرخ خودرو شدنی است

وزیر صمت با بیان اینکه ما داریم به‌سمت اقتصاد بازار حرکت می‌کنیم، درباره کاهش نرخ خودرو گفت: به‌شرطی که همه به هم کمک کنیم، کاهش نرخ خودرو رخ خواهد داد.

به‌گزارش ایلنا، عباس علی‌آبادی درباره صنعت خودروی کشور اظهار کرد: ما در حال تلاش هستیم تا کیفیت و استانداردها را بهبود بخشیم و با وضع قواعد و مقررات، تعهدات را عملی کنیم.

وزیر صمت درباره وعده شورای رقابت برای اصلاح و کاهش نرخ خودروهای مونتاژی هم بیان کرد: شورای رقابت زیر نظر ما نیست، ما در این شورا عضو داریم، اما تحت نظارت ما نیست. آنچه واقعیت است این است که همه‌چیز باید به‌سمت بازار برود، ما داریم به‌سمت اقتصاد بازار حرکت می‌کنیم.

وی افزود: در اقتصاد بازار وقتی تنوع و تعادل بین عرضه و تقاضا ایجاد شد، همه‌چیز خودش تنظیم می‌شود. ما در یک ناترازی هستیم، این ناترازی سبب شده است که در بعضی جاها دخالت کنیم، امیدواریم ناترازی‌ها را به‌نحوی حل کنیم که دیگر نیازی به دخالت نباشد.

وزیر صمت در پاسخ به سوالی درباره کاهش نرخ خودرو ابراز کرد: به‌شرطی که همه به هم کمک کنیم، این می‌تواند اتفاق بیفتد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت، با بیان اینکه وزارت صمت نقشی در تعیین نرخ خودروها ندارد و تحت نظارت این سازمان نیز نیست؛ تاکید کرد که تلاش ما این است که کیفیت و استانداردها را بهبود ببخشیم و همچنین با وضع قوانین، پیگیر عملی شدن تعهدات ایجادشده، هستیم.

عباس علی‌آبادی در پاسخ به سوالی پیرامون تعیین‌تکلیف و اصلاح نرخ خودروهای مونتاژی، تصریح کرد: وزارت صمت نقشی در تعیین نرخ ندارد و خودروها طبق قواعدی تعیین نرخ می‌شوند. تلاش ما در وزارت صمت این است که کیفیت خودروها و استانداردها را بهبود ببخشیم و از سوی دیگر، پیگیر تعهدات ایجادشده هستیم و با وضع قوانین و مقررات پیگیر عملی شدن تعهدات هستیم.

وزیر صنعت، معدن و تجارت خاطرنشان کرد: در جلسات شورای رقابت، نماینده و عضوی از وزارت صمت حضور دارد، اما این سازمان تحت‌نظارت ما نیست؛ بنابراین، تصمیم‌گیر نهایی پیرامون اصلاح قیمت‌ها یا هر موضوعی پیرامون قیمت‌ها برعهده خود شورا است.

وی تاکید کرد: واقعیت این است که باید به‌سمت اقتصاد بازار حرکت کرد. در اقتصار بازار، تنوع و ایجاد تعادل میان عرضه و تقاضا، همه موارد تنظیم خواهد شد. در حال حاضر در یک ناترازی قرار داریم و این ناترازی موجب شده است تا در برخی مقاطع ورود کنیم؛ اما امیدوار هستیم که بتوانیم این ناترازی را به‌نحوی حل کنیم که دیگر نیاز به ورود و دخالت ما نباشد.

وزیر صمت در یک گفت‌وگوی تلویزیونی پیرامون کاهش نرخ خودروها نیز گفت: احتمال کاهش قیمت‌ها وجود دارد و به‌نظر ما، می‌تواند اتفاق بیفتد؛ تنها به این شرط که همه به هم کمک کنیم. در حال حاضر روند کاهشی خوبی اتفاق افتاده است و بهتر نیز خواهد شد.

سوءاستفاده از بازار انحصاری ظلم است

به‌گفته رئیس سازمان ملی استاندارد، به خودروسازانی که همچنان مشغول تولید محصولات بسیار قدیمی هستند، اعلام کرده‌ایم که به‌سراغ جایگزین‌ها بروند.

به‌گزارش مهر، مهدی اسلام‌پناه در یک مصاحبه تلویزیونی اظهار کرد: در همه‌جای دنیا چرخه عمر هر محصولی یک بازه زمانی مشخص دارد و نمی‌توان خودرویی را که ۵۰ تا ۷۰ سال پیش تولید می‌شود، همچنان با همان ساختار تولید کرد.

رئیس سازمان ملی استاندارد ایران اضافه کرد: باید برخی بن‌سازه‌های (پلتفرم‌های) خودروهای سنگین نظیر کامیون ۱۹۲۴ که در شرکت ایران خودرو دیزل تولید می‌شود، ارتقا یابد و البته درباره ادامه تولید این خودرو تردید وجود دارد، زیرا ممکن است حتی با ارتقای بن‌سازه نیز نتواند استانداردهای اجباری را دریافت کند و در این صورت باید خودرو باری دیگری را جایگزین آن کنند. اسلام‌پناه گفت: ترمز اضطراری را برای خودروهای سنگین اجباری کردیم؛ همچنین سیستم هشدار انحراف و سیستم کنترل پایداری هم جزو استانداردهای اجباری در خودروهای سنگین است و تولیدکنندگان ملزم به رعایت همه این موارد هستند.

معاون رئیس‌جمهوری تاکید کرد: به خودروسازانی که همچنان مشغول تولید محصولات بسیار قدیمی هستند، اعلام کرده‌ایم که به‌سراغ جایگزین‌ها بروند.

وی افزود: سازمان ملی استاندارد نمی‌تواند از تجهیزات مربوط به ایمنی و پایداری خودرو چشم‌پوشی کند و این موارد، حداقل‌هایی هستند که باید برای تولید هر نوع خودرو رعایت شوند.

رئیس سازمان ملی استاندارد گفت: ما باید به‌دنبال رشد تولیداتی باشیم که از کیفیت لازم برخوردار باشند و حتی قابلیت صادرات داشته باشند؛ اینکه از بازار انحصاری سوءاستفاده کنیم و بدون در نظر گرفتن ملاحظات مصرف‌کننده و بازار فقط به‌دنبال عرضه محصول باشیم، درواقع به مصرف‌کننده ظلم کرده‌ایم.

متقاضیان زندگی در «ابوموسی» زمین‌دار می‌شوند

معاون وزیر راه و شهرسازی درباره اختصاص زمین به هر ایرانی در جزایر ابوموسی گفت: پیشنهاداتی در این زمینه داده شده و قرار بر این است که حذف برخی از شرایط از جمله فرم ج به‌تصویب برسد و با این شرایط به هر ایرانی که متقاضی زندگی در این جزیره باشد، زمین داده می‌شود.

به‌گزارش ایلنا، ارسلان مالکی در نشست خبری امروز در حاشیه نمایشگاه صنعت ساختمان با بیان اینکه ساخت ۴ میلیون مسکن در ۴سال نیاز به زیرساخت و ارتباط بین سازندگان و تولیدکنندگان دارد و باید این ارتباطات بین بخش خصوصی و دولت برقرار شود.

وی بااشاره به اهمیت استفاده از فناوری‌های نوین در صنعت ساختمان تاکید کرد: در حال حاضر از ۷ هزار شرکت دانش‌بنیان فعال در کشور، کمتر از یک درصد از آنها در حوزه ساختمان ورود کرده‌اند و باید این سهم بیشتر شود. رئیس سازمان ملی زمین و مسکن با بیان اینکه سرعت در ساخت‌وساز شاخص بسیار مهمی است، ادامه داد: با انباشت تقاضا برای مسکن مواجهیم و انباشت در این حوزه بسیار مهم است. تمام مطالعات نشان می‌دهد که در سال‌های گذشته عقب‌ماندگی در ساخت داشتیم. همچنین بحث نرخ تمام‌شده، از دیگر شاخص‌های بسیار مهم در پروژه‌های ساخت‌وساز است، از این‌رو با در نظر گرفتن ۲ شاخص نرخ تمام‌شده و فناوری‌های نوین باید بتوانیم محصولی را بسازیم که با استفاده از فناوری‌های نوین، سبک و ارزان تمام شود و در نهایت، باید بتوانیم نرخ تمام‌شده را کاهش دهیم.

مالکی با تاکید بر اینکه در اجرای نهضت ملی مسکن، زمین کم‌ارزش اختصاص ندادیم، تاکید کرد: هرچه زمین داشتیم، در اختیار این طرح قرار دادیم و در مواردی به‌ناچار به‌دلیل کمبود زمین به حاشیه‌های شهر رفتیم.

معاون وزیر راه و شهرسازی درباره اختصاص زمین به هر ایرانی در جزایر ابوموسی گفت: پیشنهادهایی در این زمینه داده شده و قرار بر این است که حذف برخی شرایط از جمله فرم ج به‌تصویب برسد و با این شرایط، به هر ایرانی که متقاضی زندگی در این جزیره باشد، زمین داده می‌شود.

ساخت‌وساز مسکن سرعت گرفت

وزیر راه و شهرسازی بااشاره به افزایش سرعت ساخت‌وساز مسکن گفت: ساخت‌وسازها با سرعت بیشتری انجام می‌گیرد، به‌طوری‌که هم‌اکنون ۱.۵ میلیون واحد مسکونی در بافت‌های فرسوده احداث می‌شوند.

مهرداد بذرپاش، وزیر راه و شهرسازی در افتتاحیه بیست‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان گفت: امروز فراوانی تولیدات ایرانی و مصالح ساختمانی ایرانی گسترده‌تر از مرزهای ایران است و به خارج از مرزها کشیده شده که نشان‌دهنده رشد در صنعت ساختمان است.

وی افزود: حدود ۸۰ درصد از محصولات صنعت ساختمانی ما در کشور امکان صادرات دارند و ۷۵۰ عدد از شرکت‌های داخلی در این نمایشگاه شرکت کرده‌اند و ظرفیت بزرگی در این حوزه در کشور وجود دارد و باید بازارسازی گسترده‌ای در این حوزه انجام دهیم.

وزیر راه و شهرسازی در ادامه تاکید کرد: پروژه نهضت ملی مسکن این روزها در مسیر تکویلایی شتاب بیشتری گرفته و ساخت‌وساز آغاز شده است که ضرورت دارد در ساخت این واحدها از نماد ایران‌زمین بهره کافی ببریم.

بذرپاش گفت: صادرات مصالح ساختمانی از دیگر موضوعاتی است که در دستور کار است و بنا بر این است که با پذیرایی از مهمانان خارجی در کشورمان این موضوع موردتوجه قرار بگیرد.

وی از تاسیس نمایشگاه دائمی در شهر دمشق و ارائه پیشنهاد آن به دولت سوریه خبر داد و گفت: صادرات مصالح ساختمانی از دیگر موضوعاتی است که در دستور کار و بنا بر این است که با پذیرایی از مهمان خارجی در کشورمان این موضوع موردتوجه قرار بگیرد.

برگزاری مرحله سوم فروش خودرو در سامانه یکپارچه

مدیر سامانه یکپارچه فروش خودرو با بیان اینکه بخشی از متقاضیان جامانده از مرحله دوم تا دوشنبه می‌توانند خرید خود را تکمیل کنند، گفت: درباره مرحله سوم پس از اتمام دور دوم تصمیم‌گیری خواهد شد.

مهدی تقدسی در گفت‌وگو با مهر در زمینه بازگشایی سامانه یکپارچه فروش خودرو در شهریور اظهار کرد: به ۹۷ درصد از افرادی که در مرحله دوم عرضه خودرو در سامانه یکپارچه عرضه خودروهای داخلی ثبت‌نام کرده بودند، طبق زمان‌بندی و براساس برنامه تولید خودروسازان داخلی، خودرو تخصیص داده شد.

مدیر سامانه یکپارچه فروش خودرو افزود: در این بین، باتوجه به اینکه به ۳ درصد از متقاضیان مرحله دوم خودرویی تخصیص داده نشد، ضمن حفظ اولویت آنها، امکان انتخاب خودروی جدید در شهریور فراهم خواهد شد. البته تا به این لحظه هنوز خودروها مشخص نشده است.

وی ادامه داد: در واقع در شهریور، سامانه یکپارچه عرضه خودرو برای ۳ درصدی که در دور دوم عرضه یکپارچه در نوبت تحویل خودرو قرار نگرفته‌اند، باز می‌شود و در قالب طرحی با عنوان «طرح جایگزین» متقاضیانی که در دور دوم خودرویی نگرفته‌اند، می‌توانند خودروی خود را در سامانه انتخاب کنند و در نوبت تحویل خودرو قرار گیرند.

مدیر سامانه یکپارچه فروش خودرو بیان کرد: از آنجا که این متقاضیان ۳ درصد باقیمانده در دور دوم هستند که در گذشته فرآیند ثبت‌نام دور دوم را طی و مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان را نیز نزد بانک بلوکه کرده بودند، بنابراین با فراهم شدن فرصت انتخاب خودرو در «طرح جایگزین» فرصت دوباره‌ای برای انتخاب خودرو به آنها داده می‌شود و نیازی نیست که دوباره پولی را در نزد بانک بلوکه کنند.

مدیر سامانه یکپارچه فروش خودرو درباره زمان برگزاری دور سوم عرضه یکپارچه خودرو نیز گفت: هنوز زمان آن مشخص نشده است و بعد از اینکه تکلیف این ۳ درصد مشخص شد، در آن زمان، درباره برگزاری مرحله سوم تصمیم‌گیری خواهد شد.

عکس روز

امامزاده داوود یک سال پس از سیل

عکس: ایسنا

ویژه‌تر از خبر

عرضه ۲۰۰ هزار دینار ارز اربعین به هر متقاضی

مدیرعامل شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران از آغاز پروازهای اعزام زوار اربعین حسینی از ۲۷ مرداد خبر داد. به‌گفته رضا نخجوانی، عملیات اربعین تا ۲۰ شهریور ادامه خواهد داشت. معاون وزیر راه و شهرسازی همچنین از تشکیل ستاد اصلی و فرعی اربعین حسینی در شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران خبر داد و افزود: در این راستا دستورالعمل‌های لازم و بخشنامه‌ها ابلاغ شده، تا هرچه سریع‌تر امکانات و پیش‌بینی‌های لازم برای خدمات‌رسانی کامل به زائران حسینی در فرودگاه‌های کشور فراهم شود.

در همین حال، رئیس کل بانک مرکزی از ارائه عرضه ارز اربعین به متقاضیان خبر داد و گفت: امسال ۴ بانک عامل نسبت به عرضه ارز اربعین به هر یک از متقاضیان ۲۰۰ هزار دینار اقدام می‌کنند.

به‌گزارش مهر، محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی گفت: به‌منظور تسریع و تسهیل در ارائه خدمات ارزی به زائران مراسم اربعین حسینی، امسال ۴ بانک عامل نسبت به عرضه ارز اربعین به هر یک از متقاضیان ۲۰۰ هزار دینار اقدام می‌کنند.

وی افزود: جزئیات این اقدام به‌زودی توسط روابط‌عمومی بانک مرکزی اعلام می‌شود. بانک‌ها نیز براساس سیاست داخلی خود، نسبت به اعطای تسهیلات اربعین اقدام خواهند کرد.

از سوی دیگر، وزیر راه و شهرسازی نیز دستور اتمام طرح‌های فرودگاه امام قبل از پرواز اربعین را صادر کرد. به‌گزارش وزارت راه و شهرسازی، مهرداد بذرپاش در بازدید از پروژه‌های عمرانی و زیرساختی در دست اجرا در شهر فرودگاهی امام‌خمینی(ره) دستورات لازم را برای اتمام همه پروژه‌های جاری در سطوح پروازی قبل از عملیات اربعین صادر و بر انجام و اتمام آسفالت تمام پارکینگ‌های پایانه سلام به‌منظور ارائه خدمات مطلوب‌تر در این پایانه در ایام اربعین تاکید کرد.

وی در این بازدید بااشاره به اهمیت شهر فرودگاهی امام‌خمینی(ره) در صنعت حمل‌ونقل کشور گفت: توسعه شهر فرودگاهی به‌عنوان مهم‌ترین درگاه ورودی و خروجی جمهوری اسلامی ایران باید در کوتاه‌ترین زمان و با بهترین کیفیت انجام پذیرد و این مجموعه باید به یکی از نمادهای توسعه اقتصادی کشور تبدیل شود.

وزیر راه و شهرسازی با ابراز رضایت از روند پروژه‌های عمرانی و زیرساختی در دست اجرا در شهر فرودگاهی امام‌خمینی(ره) بیان کرد: باتوجه به در پیش بودن پروازهای اربعین لازم است که هرچه سریع‌تر این پروژه‌ها به‌اتمام برسد تا شهر فرودگاهی در ایام پروازهای اربعین بتواند با حداکثر ظرفیت به مسافران و زائران خدمت‌رسانی کند.

عملیات پروازهای ایام اربعین شهادت سیدالشهدا از ۲۷ مرداد تا ۲۰ شهریور انجام می‌شود.

دستاوردهای دوساله دولت سیزدهم به گواه آمار

گروه گزارش
editor@smtnews.ir

عملکرد دو ساله دولت رئیسی در نگاه کلی می‌تواند تصویری شفاف از تلاش دولت برای حل و فصل مشکلات جاری کشور را نشان دهد. برای دولت در ابتدای راه شرایط سخت بود و هرچه زودتر باید اقدامات جدی انجام می‌شد. نگاهی به کارنامه دولت رئیسی در این مدت نشان می‌دهد دولت با تمام ضعف‌ها و نقدهای وارده توانسته اقدامات مهمی هم انجام دهد. دولت سیزدهم به ریاست حجت‌الاسلام رئیسی کشور را در میانه کرونا و جنگ اقتصادی تحویل گرفت و توانست آن را از رکود اقتصادی و فشار سخت تحریم‌ها دور کند، هرچند کارهای زیادی باقی مانده است.

دو سال از انتخاب سیدابراهیم رئیسی به‌عنوان هشتمین رئیس‌جمهوری کشورمان گذشت و به‌همین خاطر لازم است دستاوردهای دولت در بخش‌های گوناگون مورد بررسی قرار گیرد. دولتی که در اوج بیماری کرونا و فشارها و جنگ اقتصادی که بر کشور حاکم بود و با وجود رشد منفی اقتصادی، تلاش کرد نشاط را در ملت زنده کند. رئیسی که سابقه موفقی در قوه قضائیه داشت سعی کرد با وجود همه چالش‌ها، بارقه‌های امید را در توده‌های مردم به‌وجود آورد.

به گزارش مهر، هرچند در این دو سال، فشارهای تحریمی از سوی غرب و به‌ویژه امریکا برطرف نشد و حتی در پاییز گذشته شاهد بروز یک جنگ ترکیبی بزرگ علیه کشورمان بودیم، لیکن تمرکز قوه مجریه برای کاهش مشکلات مردم به‌ویژه در حوزه اقتصادی، شکست تحریم‌ها و نیز گستره نفوذ و دامنه روابط کشورمان با کشورهای منطقه و نیز آسیایی قابل‌توجه بود.

▣ مناسبات خارجی با رویکرد منطقه‌محوری

دولت با توسعه منطقی و گسترش روابط با همسایگان به‌دنبال توانمندسازی روابط خود بود و تلاش کرد با استفاده کافی و کامل از ظرفیت‌های کشورهای منطقه بتواند ضمن ایجاد امنیت و ثبات در غرب آسیا، موجب رشد اقتصادی و افزایش صادرات غیرنفتی کشور و توسعه و گسترش زمینه افزایش همکاری‌های تجاری و اقتصادی منجر به توسعه منافع طرف‌ها و استقرار امنیت پایدار شود. کاهش تنش‌ها با عربستان و از سرگیری روابط با این کشور و بحرین و نیز ارتقای جدی روابط با دیگر کشورها که عموما با درخواست آنها به دلیل قدرت تهران بوده، از موفقیت‌های دستگاه دیپلماسی دولت بوده است.

در عین‌حال در ۲۶ شهریور ۱۴۰۰ در بیست و یکمین اجلاس سران شانگهای ایران به‌عنوان نهمین عضو سازمان همکاری شانگهای درآمد. همچنین تهران با کشورهای عضو بریکس وارد تعاملات گسترده قبل از عضویت شده که همه اینها با هدف تنوع در دستیابی به امکانات و فضای بین‌المللی، در جهت تامین نیازهای اقتصادی و مالی کشور و شکستن تحریم‌های غرب است.

▣ افزایش جایگاه ترانزیتی کشور

در این دو سال همچنین شاهد تلاش جدی برای افزایش جایگاه ترانزیتی ایران با توجه به ویژگی‌های بی‌نظیر جغرافیایی کشورمان در توسعه کریدورهای شمال‌جنوب و نیز غرب به شرق، با توسعه زیرساخت‌های ریلی و جاده‌ای و نیز افزایش تعاملات منطقه برای استفاده حداکثری از ویژگی‌های حمل‌ونقلی کشور در بخش لجستیک بوده‌ایم.

در این زمینه توسعه و فعال‌سازی ظرفیت ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی کشور و ارتقای سهم حمل‌ونقل کشورمان و ارزآوری در این حوزه انجام شده است. بخشی که می‌تواند با برنامه‌ریزی‌های مناسب حتی در میان‌مدت و با ارزآوری قابل‌توجه شانه‌به‌شانه بخش راهبردی انرژی کشور بزند. ضمن آنکه توسعه ظرفیت‌های ترانزیتی کشور جایگاه بین‌المللی ایران را ارتقا داده و موجب وابستگی سایر کشورها به ایران می‌شود.

▣ افزایش فروش نفت و عبور از تحریم

دولت سیزدهم با دستیابی به رکوردهای جدید در صادرات نفت و رسیدن به فروش ۱.۵ میلیون بشکه نفت در روز و وصول پول فروش آن که باوجود تحریم‌ها انجام شده، عملا موجب شکستن صدای پای تحریم‌های حداکثری امریکا شده است. این در حالی است که سایر تولیدکنندگان نفت به‌دنبال کاهش فروش نفت خود هستند، اما ایران بازارهای مصرفی خود را دوباره بازیابی کرده و ارتقا می‌دهد. در این میان، حتی اروپایی‌ها به‌دنبال افزایش واردات نفت از ایران هستند.

▣ ارتقای انضباط مالی

دولت ابراهیم رئیسی در شرایطی تشکیل شد که بدهی دولت قبلی به بانک مرکزی از ۱۷ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۱ به ۱۱۵ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۹ رسید که نشان از رشد ۷۷۵ درصدی آن بود. دولت یازدهم و دوازدهم در تمام ۸ سال خود ۵۴۰ هزار میلیارد تومان به‌طور خالص از سیستم بانکی استقراض کرده بود و در ۴ ماهه نخست سال ۱۴۰۰ و در پایان عمرش به‌تنهایی ۵۴ هزار میلیارد تومان پول چاپ کرد تا با بی‌انضباطی مالی، کسری بودجه خود را رفع کند. موضوعی که منجر به افزایش تورم در میان مردم شد و بار مالی و فشار تورمی را به دوش دولت سیزدهم منتقل کرد. این در شرایطی بود که دولت جدید این بار مالی و فشار سنگین را در بخش‌های عمرانی و جاری تحمل کرد و حتی توانست در ۲۹ اسفند ۱۴۰۰ آن رقم ۵۴ همتی استقراض شده دولت قبلی را با بانک مرکزی تسویه کند.

همچنین این دولت در دو ماه نخست سال ۱۴۰۱ برای نخستین بار در سال‌های بعد از انقلاب حتی یک ریال از بانک مرکزی استقراض نکرد. موضوعی که نشان از اهتمام جدی اهالی پاستور بر انضباط مالی و بودجه‌ای کشور است.

از سویی طی سال‌های متمادی صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی در مجامع عمومی تصویب می‌شد اما به‌صورت عمومی کم و کیف عملکرد این شرکت‌ها منعکس نمی‌شد. این امر موجب بروز عدم‌شفافیت و عدم‌ارزیابی مناسب مدیران دولتی شرکت‌ها مربوطه بود. شرکت‌های بزرگی که به‌تنهایی دوسوم بودجه کشور را در اختیار داشتند. دولت سیزدهم با کمک سامانه کدال شفافیت صورت‌های مالی و میزان سود و زیان ۶۰۳ شرکت مادر تخصصی اصلی و فرعی را منتشر کرد. موضوعی که موجب شفافیت بیشتر و تقویت عملکرد دولت شد و امکان مطالبه از مدیران این شرکت‌ها و پاسخگو کردن آنها را فراهم کرد.

▣ افزایش ۳۴ درصدی تولید غلات

در بخش آرد و نان به‌دلیل وجود فاصله ۴ برابری قیمت آرد دولتی با آزاد که با حذف ارز ترجیحی ۱۵ برابر هم می‌شد، شاهد قاچاق آرد و ناپدید شدن روزانه معادل ۵۰ میلیون قرص نان در کشور بودیم. دولت با ابتکارهای راهگشا و استفاده از زیرساخت‌های الکترونیکی و هوشمند که به‌صورت آزمایشی در چند استان پیاده‌سازی شد، انحراف و سوءاستفاده از آرد را به حداقل رساند. ایده‌ای که با وجود جنگ اوکراین و افزایش قیمت جهانی گندم برای کشور بسیار مفید واقع شد و جلوی ۲۵ درصد از مصرف بی‌رویه گندم در کشور را گرفت.

همچنین با برنامه‌ریزی مناسب در بخش خرید تضمینی گندم شاهد افزایش ۶۰ درصدی گندم به میزان ۷.۵ میلیون تن از کشاورزان در سال ۱۴۰۱ بودیم. در عین‌حالی که به گفته فائو یا همان سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد، تولید غلات در ایران ۳۴ افزایش و در نتیجه واردات آن در ایران ۴۵ درصد کاهش یافته است.

▣ افزایش ۴۰ درصدی حجم تجارت خارجی

با روی کار آمدن دولت سیزدهم و توسعه تجارت خارجی و افزایش همکاری‌های تجاری با کشورهای همسایه که شامل ۱۵ کشور همسایه آبی و دریایی به همراه هند و چین هستند، میزان تجارت خارجی کشور به بالای ۱۰۰ میلیارد دلار رسید. ارزش صادرات غیرنفتی کشور ۲۰ درصد افزایش و حجم تجارت خارجی نیز ۴۰ درصد رشد داشت. امری که موجب رونق اقتصادی کشور و افزایش اشتغال و تامین ارز موردنیاز و نیز شکست تحریم‌ها شده است. موضوعی که در دولت قبل به دلیل تحریم‌ها، سیاست‌های خارجی نامتعادل و نیز همه‌گیری کرونا، منجر به بهم‌خوردن تعادل میان صادرات و واردات شده بود.

▣ افزایش ۳۰ برابری سرعت صدور مجوزهای کسب‌وکار

نامناسب بودن فضای کسب‌وکار در کشور از مشکلات دیگر به ارث رسیده به دولت سیزدهم بود، به‌گونه‌ای که در سال ۲۰۲۰ ایران در رتبه ۱۲۷ در میان کشورها قرار داشت. فرآیند طولانی و پیچیده دریافت مجوزهای کسب‌وکار موجب کاهش انگیزه‌های سرمایه‌گذاران برای ورود به عرصه اقتصادی می‌شد.

تمام نهادهای دولتی و وزارتخانه‌ها با اتصال و فعال‌سازی درگاه ملی مجوزهای کسب‌وکار خود، شرایط صدور مجوزها را آسان کردند تا هر کس بتواند مجوز موردنظر خود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن به دست آورد. در این مسیر، حذف امضاهای طلایی موجب افزایش سرعت صدور مجوزها شد، به‌گونه‌ای که تا پایان دی سال گذشته حدود ۲۰۰ هزار مجوز کسب‌وکار صادر شده است. موضوعی که موجب جذب سرمایه‌گذاری در کشور و رونق اقتصادی در آینده خواهد شد.

▣ عبور از خاموشی‌ها

بعد از تجربه ناموفق در تابستان ۱۴۰۰ که کشور با خاموشی‌های متعدد مواجه و موجب آسیب به مردم و تولید شد. گام‌های بلندی برای حل ناترازی برق انجام شد. ساخت و افتتاح ۶ نیروگاه حرارتی، ارتقای توان عملیاتی در طرح افزایش تولید برق نیروگاه‌های حرارتی بخشی از فعالیت‌های دولت در حوزه نیرو بود که موجب فراموشی خاموشی‌ها در فصل گرما شد. به‌گفته رئیس‌جمهوری در حال حاضر ۷ هزار مگاوات در مدت زمان سپری شده از عمر دولت به شبکه سراسری وصل شده است و برای تولید ۳۵ هزار مگاوات برق برنامه‌ریزی شده که ۱۰ هزار مگاوات در نیروگاه‌های تجدیدپذیر تعریف شده تا مشکلات این بخش هم در صنعت و کشاورزی و هم بخش خانگی برطرف شود.

▣ شناسایی بیش از ۹۷ درصد دستگاه‌های کارتخوان

برای جلوگیری از فرارهای مالیاتی سامانه ساماندهی کارتخوان‌ها از سال گذشته آغاز شد. در حال حاضر حدود ۱۸ میلیون و ۷۰۰ هزار دستگاه کارت‌خوان پذیرنده شناسایی شدند که بیش از ۹۷.۲۵ درصد شناسایی و متصل به سامانه مودیان مالیاتی شدند. در این امر نتیجه تمرکز سازمان مالیاتی به بخش‌های غیررسمی و مالیات گریز منتقل شده تا در آن بخش‌ها جلوی فرارهای مالیاتی گرفته شود.

سخن پایانی

دولت سیزدهم به ریاست سیدابراهیم رئیسی کشور را در میانه آب و آتش تحویل گرفت. این دولت در حالی که با چالش‌های گوناگونی مواجه بوده، توانسته کشور را از پیچ‌های تند عبور دهد. البته مشکلات متعددی برجا مانده که نتیجه صفر بودن رشد متوسط اقتصادی کشور در دهه ۹۰ هجری خورشیدی است؛ تورم بالا و وجود فاصله در دستیابی رشد ۸ درصدی هدف‌گذاری‌شده برای دولت، بخشی از مشکلات کلان کشور است، اما به نظر می‌رسد پس از ۲ سال، تیم اقتصادی دولت با همگرایی بهتر و کاهش برخی از اشتباهات، گام‌های بلندی را برای بهبود شاخص‌های کلان اقتصادی، عمرانی، فرهنگی و اجتماعی کشور برخواهد داشت.

می‌توان امیدوار بود سرعت حرکت قطار سیزدهم افزایش یابد و با دستاوردهای افزون‌تری به ایستگاه بعدی برسد

به نظر می‌رسد پس از ۲ سال، تیم اقتصادی دولت با کاهش برخی از اشتباهات، گام‌های بلندی برای بهبود شاخص‌های کلان اقتصادی کشور برخواهد داشت

گپ‌وگفت

رکورددار تغییر کابینه

۲ سال از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد و بسیاری از کارشناسان معتقدند عملکرد نامناسب وزرای رئیسی کار را به جایی رساند که مجلس همسو با دولت هم صدایش در آمد و به طرح استیضاح برخی وزرا پرداخته اما هنوز کارآمدی این تغییرات در زندگی مردم ملموس نیست. خبرآنلاین در گفت‌وگو با هادی حق‌شناس، استاندار دولت دوازدهم به بررسی عملکرد دوساله دولت رئیسی پرداخته است.

◉ عملکرد دوساله دولت سیزدهم را چگونه می‌بینید، آیا به اهداف از پیش تعیین شده خود رسید و در مجموع، آقای رئیسی تا چه حد توانست به وعده‌های خود عمل کند؟

به‌طبع نصف عمر دولت گذشت، معمولا دولت‌ها که استقرار پیدا می‌کنند، در دو سال اول به دلیل اینکه یک امیدی درمردم ایجاد می‌شود و اینکه هر دولتی با یک رویکرد جدیدی حاکم می‌شود و انتظاراتی هم ایجاد می‌کند گاهی اوقات همین منجر می‌شود که برخی از شاخص‌ها نه تنها صعود پیدا نکند بلکه سقوط پیدا کند.

برای اثبات این موضوع به همین بازار سرمایه یا بورس نگاه کنید و ببینید در چند هفته گذشته چه وضعیتی پیدا کرده است یا نرخ ارز در این ۲ سال گذشته چه رشدی داشته است یا تورم نه تنها کاهشی نبوده بلکه افزایشی بوده و ارزش پول ملی هم همین‌طور. همین‌طور نرخ برخی از کالاهای اساسی هم افزایش چشمگیری داشته و این در حالی است که دولت اعتقاد داشت بازار مرغ و تخم‌مرغ ربطی به تحریم ندارد اما در ۲ سال گذشته نرخ مرغ و تخم‌مرغ بین ۳ تا ۴ برابر افزایش پیدا کرده و سفره مردم هر روز آب می‌رود، در برخی از کالاهای دیگر نیز همین‌طور. وقتی به شعارهای اساسی دولت برمی‌گردیم، می‌بینیم آن شعارها هم تحقق پیدا نکرده است. به‌عنوان مثال شعار وزیر کار و امور اجتماعی که گفتند به ازای هر یک میلیون تومان می‌شود یک شغل ایجاد کرد یا بحث ایجاد یک میلیون مسکنی که مطرح کردند، نه تنها یک میلیون مسکن در سال ایجاد نشد بلکه الان برخی از گزارش‌ها این موضوع را روایت می‌کند که در تهران برخی مردم اثاث خود را داخل کانتینرها می‌گذارند و مجبور شده‌اند به‌خاطر افزایش نرخ اجاره‌بها چنین اقدامی را انجام دهند.

◉ طی این دوسال و به‌ویژه در سال گذشته تغییرات زیادی در کابینه صورت گرفت. ارزیابی‌تان از کابینه آقای رئیسی چیست؟

۳ رکن اصلی کابینه سازمان برنامه، وزارت اقتصاد و بانک مرکزی هستند. در این مدت هم رئیس بانک مرکزی عوض شد، هم رئیس سازمان برنامه و بودجه عوض شد و درباره وزارت اقتصاد هم شاید بتوان گفت بود و نبودش تفاوت معناداری ندارد، به عبارتی، اساس تیم اقتصادی دولت در دو سال اول هیچ برنامه‌ای نداشته است.

در اصل تا امروز ما دولتی نداشته‌ایم که در طی ۲سال ۶وزیر کابینه یا به عبارت دیگر یک سوم کابینه عزل یا جابه‌جا شوند. همچنین ۲، ۳ تا از معاونان رئیس‌جمهوری هم جابه‌جا شده‌اند.

◉ رویکرد این دولت در عرصه بین‌الملل بیشتر نگاه به شرق است و طی ماه‌های اخیر رفتار دوگانه شرقی‌ها در برخی موارد را دیدیم، نظرتان در این زمینه چیست و آیا تنها نگاه به شرق نیازهای ما در عرصه بین‌الملل را تامین خواهد کرد؟

همین چالش‌هایی که سر این بیانیه‌ای که چین و روسیه برای ۳ جزیره ایرانی ایجاد کردند یا همین چالشی که الان بین ایران و کویت بر سر میدان نفتی آرش وجود دارد یا چالش‌هایی از این دست را در نظر داشته باشید. چند بار تاکنون این دولت گفته که ۷میلیارد ایران از کره یا ۱۰ میلیارد دلار در عراق آزاد شده ولی عملا هیچ اتفاقی نیفتاده است. می‌خواهم بگویم که روابط بین‌الملل هم طوری تنظیم نشده که به کمک اقتصاد ایران بیاید، اینها مسائلی است که درباره عملکرد ۲ سال این دولت می‌توان بیان کرد.

◉ در ارتباط با برنامه هفتم چه نظری دارید و ارزیابی‌تان از این برنامه چیست؟

دولت رئیسی که برنامه پنج ساله ششم را قبول نداشت دوسال آن برنامه را تمدید کرد، الان هم شاکله برنامه هفتم را بررسی می‌کنیم انگار که اصلا برنامه هفتم، برنامه نیست، رویانامه است که به مجلس تقدیم شده است. دو سال از عمر دولت گذشت اما برنامه منسجم و اجرایی از دولت ندیدیم که تقدیم مجلس شود و انتظار نداریم که از مجلس حتما یک برنامه پنج‌ساله هفتم متقنی بیرون بیاید که بگوییم حالا دستاورد این دولت مثلا تنظیم این برنامه پنج ساله بوده است.

دریچه

اقدامات دوساله دولت در یک نگاه

دایره تلاش‌های دولت در تمامی وزارتخانه و سازمان‌ها بسیار گسترده و حوزه‌های گوناگونی مانند انرژی، نیرو، مسکن، راه، مالیات، بانک، بیمه، آموزش پرورش، محیط‌زیست، دولت الکترونیک، خودرو و... را دربرمی‌گیرد. بخشی از دستاوردهای دولت سیزدهم به شرح زیر است:

-ارتقای نظام مالیاتی
-تلاش برای تامین مالی با آثار غیرتورمی و کاهش رشد نقدینگی از حدود ۴۶ درصد در سال ۱۳۹۹ به ۳۱.۱ درصد در سال ۱۴۰۱
-پیگیری و حل مشکلات بنگاه‌های تولیدی و رفع موانع تولید
-ارتقای جایگاه ایران در نظام نوآوری جهانی و رسیدن به پله ۵۷
-حمایت از فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و فناوری
-مردمی‌سازی یارانه‌ها و شناسایی ۲۴میلیون نفر دهک اول تا سوم ضعیف جامعه
-افزایش ۵۰درصدی سرانه مستمری خانواده‌های تحت پوشش نهادهای حمایتی
-توسعه اقتصاد گردشگری و ورود بیش از ۶میلیون نفر گردشگر خارجی به کشور
-محدود کردن تسهیلات بانک‌ها و موسسه‌های ناتراز
-مدیریت تقاضای ارز در کشور
-توسعه زیرساخت حمل‌ونقل کشور و نیز احداث و ساخت راه آهن به طول ۱۵۴۱ کیلومتر تا پایان ۱۴۰۳
-افتتاح بخش اول پروژه چابهار زاهدان به‌طور ۱۵۴ کیلومتر
-اتصال روستاهای بالای ۲۰ خانوار جمعیت به شبکه راه‌های روستایی
-تامین زمین به تعداد ۱۷۸۵۰۴۴ واحد مسکونی و نیز وجود ۴۴۲۹۴۸ از واحدهای دارای قرارداد سازنده
-تولید بیش از ۱۴۸،۹۴۴،۱ میلیون دستگاه خودرو سواری از شروع به کار دولت مردمی
-افزایش ۲۰۰ درصدی صادرات نفت خام و میعانات گازی
-افزایش ۲۱ درصدی صادرات محصولات پتروشیمی و نیز افزایش ۲۲ درصدی میزان تولید محصولات پتروشیمی
-افزایش ۲۵ درصدی صادرات گاز طبیعی با در نظر گرفتن سوآپ
-افزایش ۶ درصدی متوسط تولید نفت و گاز کشور
-راه‌اندازی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند و اتصال بیش از ۱۲۷ نهاد دولتی به این سامانه و ارائه بیش از ۳ هزار خدمت دولتی از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند
-توسعه صنعت فضایی کشور و تصویب برنامه ۱۰ ساله این صنعت، به‌همراه پرتاب موفق ۳ ماهواره
-کسب رتبه علمی پانزدهم در دنیا و اول منطقه در حوزه علوم پزشکی
-بهره‌برداری از ۱۲ واحد تصفیه‌خانه آب و طرح آبرسانی به ظرفیت ۱۳۵۵۱۴۴ مترمکعب در شبانه‌روز
-افزایش ۱۳ درصدی نسبت گونه‌های در معرض خطر انقراض، دارای برنامه حفاظت و احیا نسبت به ابتدای دولت سیزدهم
-استقرار سامانه پذیرش الکترونیک اسناد بستری (پوشش ۸۵درصدی) در کلیه استان‌ها جهت مقابله با تقاضای القایی و خودارجاعی به همراه رونمایی از سامانه نظام ارجاع الکترونیک
-حدود دو برابر شدن شاخص متوسط حقوق معلمان نسبت به سال ۱۴۰۰
-افزایش بیش از ۳۳ درصد سهم وزارت آموزش‌وپرورش از بودجه عمومی کشور
-کاهش ۱۱ درصدی کلاس‌های بالای ۴۰ نفر
-رشد ۹۵.۴ درصدی تخصیص بودجه و منابع مالی فعالیت‌های پرورشی و تربیتی.

یادداشت

سرانجام صنعت خودرو در دولت سیزدهم

امیرحسن کاکایی، عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت

دولت سیزدهم در حالی در دوران کرونا شروع به‌کار کرد که دنیا به‌تدریج با این اپیدمی کنار آمده بود. در این دوره، کمبود تراشه باعث مشکلات اساسی در تولید خودرو در جهان شده بود. نخستین وزیر صمت دولت سیزدهم وزیری باتجربه و قوی بود، اما همین قدرت و تجربه باعث شد مغرور شود و هیجان‌زده به مجلس وعده‌هایی فراتر از واقعیات و توانمندی‌ها بدهد. وزیر در نیمه دوم سال ۱۴۰۰، نخست مشکلات را به گردن مدیران دولت قبلی انداخت و سال ۱۴۰۱ را با تسلط کامل شروع کرد. رئیس‌جمهوری هم ۸ فرمان هیجان‌انگیز مردم‌پسند صادر کردند؛ در حالی که حساب بعضی جاها را نکرده بودند.

سال ۱۴۰۱ با کاهش مشکل کمبود تراشه در جهان شروع شد و با یک تغییر راهبردی، دیگر خودرو ناقص تولید نشد که مسئولان آن را به‌حساب توانمندی خود گذاشتند. در نهایت با زحمت‌های زیاد، تولید خودرو نسبت به سال ۱۴۰۰ حدود ۲۰ درصد افزایش پیدا کرد. این در حالی بود که وزیر قول افزایش بیش از ۵۰ درصدی تولید خودرو را داده بود. قیمت خودروهای تولیدی با تورم بالا نرفت و با مدیریت بهتر صنعت، زیان کاهش یافت، اما وزیر قول ۱۵ درصد کاهش قیمت را داده بود که متاسفانه در این زمینه هم زحمات تیم جدید نادیده گرفته شد. قرار بود قیمت‌های بازار تعدیل شود. وزیر نمی‌توانست درباره مشکلات کلان‌تر مانند افزایش قیمت ارز در بازار کاری کند، اما مردم افزایش قیمت خودرو در بازار را از چشم وزیر دیدند.

قرار بود میلیاردها دلار بلوکه‌شده کشور از جمله ۷ میلیارد دلار مسدودشده در کره جنوبی آزاد شود. وزیر هم با تمام قدرت رفت تا خودروهای باکیفیت زیر ۱۰ هزار دلار وارد کند، اما متاسفانه نه تخصیص و تامین ارز به ایشان مهلت داد و نه شرکت‌های معتبر خارجی با ایران همراهی کردند؛ بماند که همزمان یک تورم حدود ۵ تا ۱۰ درصدی هم در جهان نمایان شد. مجلسی‌ها هم تا توانستند امتیاز گرفتند و در نهایت کاری کردند که وزیر صمت با دست خودش طرح واردات خودرو دست دوم را به مجلس ارائه کند، اما این اقدام هم او را ماندگار نکرد. واقعا این وزیر عزیز زحمت زیادی کشید، اما با وعده‌های بیجا، هم برکنار شد و هم نارضایتی مردم از صنعت خودرو را بیشتر کرد.

البته داستان به همین‌جا ختم نشد. سال گذشته قرار بود طبق دستور رئیس‌جمهوری، سهام دولتی دو خودروساز بزرگ واگذار شود. در ابتدای سال هم، وزیر اقتصاد جلساتی متعدد برگزار و حتی تا نیمه سال به‌طور جدی موضوع را دنبال کرد. همگان متوجه شدند رقم سهام تودلی دو خودروساز بیشتر از سهام رسمی دولتی است. معذلک اعوان‌وانصار وزیر صمت، با نگاه‌های متفاوت به بهانه‌های گوناگون و البته آگاهانه جلوی واگذاری سهام دولتی و حتی اجرای درست قانون تجارت و قوانین سهام تودلی را گرفتند. هرچند سهام تودلی حق رأی ندارد، اما دولت به این موضوع وقعی ننهاد. ادعا شده بود دولت قانونگراست و طبق قانون قرار بود زیان واردشده از محل قیمت‌گذاری دستوری به دو خودروساز جبران شود و هیات مدیره ایران‌خودرو در این زمینه رسما اقدام کرد تا طبق ماده ۹۰ قانون اجرایی اصل ۴۴، زیان را به‌حساب دولت واریز کنند. البته دولت زیر بار این حرکت قانونی نرفت و زیان به خود خودروساز بازگشت و سهام بیش‌ازپیش سقوط کرد. پس دولت در این زمینه هم نتوانست کاری کند.

دولت سال پیش نه‌تنها دست از سر دو خودروساز خصولتی برنداشت، بلکه شروع به ایجاد مزاحمت برای بخش خصوصی کرد و در نهایت در پایان سال، در کنار قیمت‌گذاری خودروهای بخش خصوصی، فروش خودروسازان یادشده را هم در دست گرفت. البته دولت ادعا می‌کند فقط نوبت‌دهی را در دست گرفته، اما تا حالا ندیده بودم جایی در دنیا برای نوبت‌دهی و قرعه‌کشی، نفری ۱۰۰ میلیون تومان، بیش از ۱۰ برابر حداقل حقوق یک کارگر، از مردم ودیعه بگیرند. جالب‌تر اینکه قرار بود با واردات خودرو، یک بازار رقابتی ایجاد کنند، اما دولت برای نوبت‌دهی آن هم نفری ۵۰۰ میلیون تومان گرفت که هنوز بعد از ۴ ماه از شروع سال، تکلیف آنها هم مشخص نشده است. دولت در انتهای سال در حالی که ادعا می‌کرد قرعه‌کشی حذف شده و برای نوبت‌دهی این مبالغ را از مردم گرفته، با قرعه‌کشی پشت‌پرده، نوبت‌های تا ۲ سال دیگر را تعیین کرد و خودروسازان را بدون اینکه قرارداد مشخصی با مشتریان داشته باشند، بعضا تا حدود ۳ سال آینده متعهد کرد.

مشکلات صنعت خودرو در دولت سیزدهم به همین‌جا ختم نشد. از آذر ۱۴۰۰ که دولت سیزدهم روی کار آمد، قرار بود قیمت خودرو در خودروسازی‌ها، به‌طور عادلانه به‌روز شود. خیلی بازی‌ها به‌ویژه جلسه‌بازی‌ها رخ داد که کاری انجام شده باشد. حتی این جلسه‌بازی‌ها به فروش برخی خودروها به بورس کالا هم کشیده شد و عده‌ای را مدتی سر کار گذاشتند. در نهایت در بهمن ۱۴۰۱، در کمال ناباوری، شورای رقابت با قدرت به میدان بازگشت، اما نه‌تنها مشکل قیمت‌گذاری دو خودروساز را حل نکرد، بلکه رسما خودروهای مونتاژی و حتی وارداتی را مشمول قانون انحصار و قیمت‌گذاری اعلام کرد و از این طریق سال ۱۴۰۲، نه‌تنها با یک فضای کسب‌وکار رقابتی در صنعت خودرو آغاز نشد، بلکه یک دوران جدید کاملا سوسیالیستی با انحصار کامل دولتی آغاز شد و تقریبا تمام بازار رسمی خودرو تحت کنترل دولت در آمد؛ هرچند در واقعیت، هیچ‌گاه دولت نمی‌تواند بازار آزاد را ببندد و آنچه تحت کنترل دولت در آمد، شرکت‌های رسمی و عملکردهای شفاف اقتصادی صنعتی به‌معنای فراری دادن سرمایه از بخش شفاف اقتصاد به بخش‌های غیرشفاف آن بود.

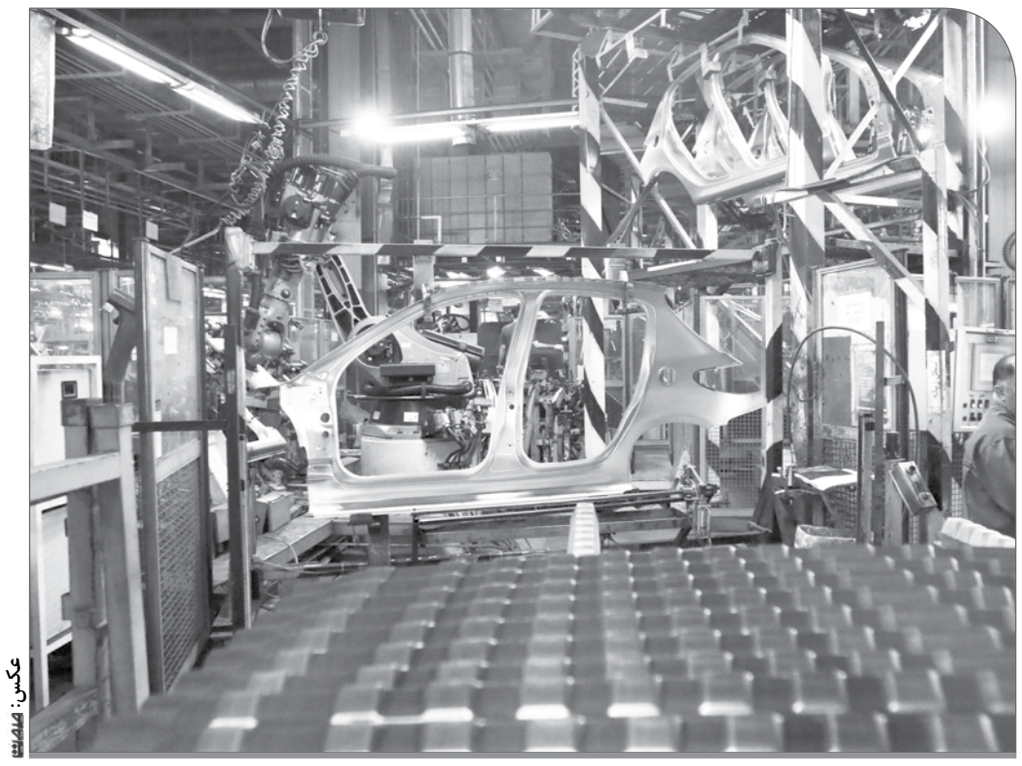
اگر مشکلات کمبود برق و گاز و آب را هم کنار بگذاریم و بقیه مشکلات مانند ورشکستگی دو خودروساز، تورم بالای ۶۰ درصد و کمبود نقدینگی و سرمایه در صنعت خودرو، امسال با تمرکز مثال‌زدنی بر رفع موانع واردات خودرو نو و دست دوم، می‌رویم که کلا صنعت خودرو را زیرورو کنیم و با واردات گسترده خودرو مملکت را از دست صنعتگران و کارآفرینان گرفته و تقدیم دلالان، به‌ویژه دلالان تحریم کنیم. مطمئنم وزیر جدید با درایتی که دارند، با برنامه‌های متهورانه جلوی این روند تخریبی را خواهند گرفت و تمام تلاش خود را خواهند کرد تا مسیر توسعه را اصلاح کنند.

صمت کارنامه دوساله دولت در صنعت خودرو را بررسی کرد

۲۴ ماه پرتلاطم

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

یکی از حوزه‌های کلیدی در تحلیل عملکرد دولت‌ها، حوزه صنعت است و براساس عملکرد دولت در این حوزه و تجزیه‌وتحلیل دستاوردها و چالش‌های آن می‌توان اطلاعات و بازخوردی از تلاش‌های دولت سیزدهم، ارائه کرد. بی‌گمان بزرگ‌ترین بخش صنعت که در ۲ سال گذشته روزهای پرفرازونشیبی را طی کرد، صنعت خودرو بود. به‌واسطه اینکه بخش وسیعی از اقشار جامعه درگیر وضعیت بازار خودرو هستند، بررسی اقدامات دولت در این بخش می‌تواند دریچه‌ای را به روی دولتمردان بگشاید تا در ۲ سال باقیمانده از عمر دولت به کمک این بازخوردها مسیر حرکت صنعت خودرو را مشخص کنند. اقدامات بسیاری که در فهرست عملکرد دولت سیزدهم برای کمک به صنعت خودرو قرار گرفته، نشان از تلاش‌های موفق و ناموفق دولت برای کنترل این صنعت دارد. در این گزارش به‌بهانه دوساله شدن دولت سیزدهم از فعالان و کارشناسان صنعت خودرو درباره عملکرد و برنامه‌های دوساله دولت سیزدهم در این صنعت پرتلاطم نظرخواهی کرده‌ایم که در ادامه می‌آید. با صمت همراه باشید.

عکس: صمت

دستاورد دولت، کنترل نسبی قیمت‌ها بود

ابوالفضل خلخالی، کارشناس حوزه خودرو در ارزیابی خود از عملکرد دوساله دولت سیزدهم در صنعت خودرو به صمت گفت: دولت سیزدهم در شرایطی بازار خودرو را به‌دست گرفت که این بازار با آشفتگی بسیار جدی روبه‌رو بود. صنعت خودرو در شرایط عجیبی قرار داشت؛ خودروها به‌طور ناقص تولید و در انبارها دپو می‌شد و به همین دلیل، نصف تولیدات صنعت خودرو وارد بازار نمی‌شد. ادامه این روند در سال ۱۴۰۰ صنعت خودرو را با سردرگمی‌های بسیار زیادی روبه‌رو کرد. با روی کار آمدن دولت سیزدهم و صدور فرمان هشت‌ماده‌ای رئیس‌جمهوری، تحول جدی در صنعت خودرو کلید خورد. برآورد وزارت صنعت، معدن و تجارت این بود که برای حل مشکلات بازار خودرو و کنترل آن باید میزان تولید خودرو کامل افزایش و تولید خودروهای ناقص کاهش یابد. با این سیاست‌گذاری در نهایت در سال ۱۴۰۱ شاهد افزایش حدود ۴۰ درصدی تولید خودرو بوده‌ایم و تولید خودروهای ناقص به صفر رسید. در ادامه با برنامه‌ریزی‌هایی که برای ساماندهی بازار خودرو ازسوی دولت سیزدهم انجام شد، کم‌کم نرخ خودرو در بازار کنترل و روند افزایشی قیمت‌ها مهار شد و در نتیجه در حال حاضر شاهد برقراری آرامش نسبی در بازار خودرو هستیم.

خلخالی با اشاره به اینکه اقدامات دولت در این بخش مفید و تاثیرگذار بوده، ادامه داد: دستاورد دولت سیزدهم در بازار خودرو، کنترل نسبی قیمت‌ها بود. دولت سیزدهم با افزایش تولید و مدیریت ارزبری همزمان با ساماندهی و مدیریت چندجانبه در بازار و صنعت خودرو توانست این بخش را کنترل کند. البته این اقدامات نقطه شروع است و برای تاثیر بیشتر باید مدیریت صنعت خودرو به‌گونه‌ای تغییر یابد که شاهد روزهای رونق و ارتقای این صنعت باشیم.

■ توقف تولید خودرو ناقص

این کارشناس حوزه خودرو درباره برنامه‌هایی که در این مدت ازسوی دولت سیزدهم در صنعت و بازار خودرو اجرا شده نیز اظهار کرد: مهم‌ترین طرحی که در این مدت در دستور کار قرار گرفت و به‌طور موفقیت‌آمیزی هم اجرایی شد، افزایش تولید و متوقف شدن تولید خودروهای ناقص بود. تولید ناقص خودرو ضرر و زیان زیادی به صنعت ما وارد کرد که متوقف شدن آن دستاورد قابل‌توجهی برای دولت سیزدهم به‌شمار می‌رود.

■ حذف قرعه‌کشی

خلخالی با اشاره به اینکه در بخش‌های گوناگون صنعت خودرو اقدامات تاثیرگذاری انجام شده، ادامه داد: اقدام دیگر برای ساماندهی بازار خودرو حذف روند قرعه‌کشی بود که با تحقق آن، بازار خودرو شرایط بدی را پشت سر گذاشت.

در این مدت برای کمک به صنعت خودرو اقدامات زیادی انجام شده، اما هنوز کارهای زیادی وجود دارد که باید انجام شود تا بتوانیم به یک صنعت خودرو موفق برسیم. دولت باید به‌طور جدی اقدامات ضروری را موردتوجه داشته باشد. یکی از مهم‌ترین موضوع‌ها در این بخش در حال حاضر افزایش کیفیت است. انتظار می‌رود دولت در شرایط کنونی که بازار به آرامش نسبی رسیده به‌طورجدی به موضوع کیفیت نیز ورود کند و برنامه‌هایی را در راستای ارتقای کیفیت در صنعت خودرو به مرحله اجرا بگذارد. کیفیت موضوع بسیار مهمی است که دولت باید ضمن توجه به آن بر ابعاد گوناگون تولید خودروها متمرکز شود و صنعت خودرو کشور را به یک صنعت پیشران که به‌معنای واقعی در مسیر رشد و توسعه اقتصاد کلان حرکت می‌کند، تبدیل کند.

■ توجه به فناوری‌های نوین

این کارشناس حوزه خودرو درباره توسعه صنعت خودرو در شرایط کنونی اظهار کرد: از جمله موضوعات دیگری که از دولت انتظار می‌رود در راستای توسعه بازار خودرو در رأس برنامه‌های خود قرار دهد و در برنامه هشت‌ماده‌ای نیز به آن اشاره شده بود، توجه به فناوری‌های نوین است. طبق این اصل باید تلاش کنیم به سمت تولید محصولات باکیفیت برمبنای فناوری و دانش روز برویم. در رأس فناوری‌های روز در صنعت خودرو برقی‌سازی خودروها قرار دارد که جزو مواردی است که در وزارت صنعت، معدن و تجارت موردتوجه جدی قرار دارد. سیاست‌گذاری‌های ما در صنعت خودرو باید به سمت تولیدات با انرژی‌های نوین و کیفیت روز جهانی باشد و در این مسیر حرکت کنیم.

■ تغییر ریل صنعت خودرو

خلخالی با اشاره به اینکه صنعت خودرو روزهای سختی را پشت سر گذاشته، گفت: در دهه ۷۰ در صنعت خودرو ریل‌گذاری جدیدی با نام «توسعه محصولات ایرانی برمبنای دانش و فناوری بومی» انجام شد. در آن سال‌ها صنعت خودرو تولیدات خوبی مانند سمند داشت که با خودروهای روز دنیا قابل‌مقایسه بود، اما متاسفانه در دهه ۸۰ و ۹۰ صنعت خودرو ما از این ریل منحرف شد؛ یعنی به‌جای اینکه برمبنای دانش روز و با تکیه بر توان داخل نسبت به تولید خودرو اقدام کنیم به سمت مونتاژ خودروهای خارجی رفتیم.

این کارشناس صنعت خودرو در پایان خاطرنشان کرد: مهم‌ترین اقدامی که انتظار داریم دولت سیزدهم درباره صنعت خودرو در دستور کار خود قرار دهد و تمام دستاوردهای موردنظر کارشناسان و فعالان صنعت خودرو مانند افزایش کیفیت و تیراژ تولید در آن موردتوجه باشد این است که به سمت توسعه محصولات برمبنای دانش و فناوری روز و توان داخل تغییر رویکرد دهد. این تغییر ریل مهم‌ترین اقدامی است که با همت و جدیت باید اتفاق بیفتد.

سیاست‌های کلان، نیازمند بازنگری جدی است

مسیح فرزانه، تحلیلگر بازار خودرو نیز درباره عملکرد دوساله دولت در صنعت خودرو به صمت گفت: طبق آمارهای رسمی منتشرشده ازسوی نهادهای گوناگون در ۲ سال گذشته نرخ ارز حدود ۹۵ درصد افزایش پیدا کرده و نقدینگی با ۷۳ درصد رشد روبه‌رو شده است. اگر به شاخص قیمت‌ها هم رجوع کنید، عددی معادل ۱۱۴ تا ۱۱۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد. مورد دیگر، عدد قابل‌ملاحظه چاپ پول است که گفته می‌شود حدود ۸۰ درصد است. همه اینها مانند یک وزنه عظیم‌الجثه روی گرده صنعت خودرو و بازار آن رفته و وضعیت نابسامان بازار خودرو نتیجه همین شرایط است. اگر تمامی مشکلات و چالش‌هایی که درباره صنعت خودرو و بازار آن وجود دارد را فهرست کنیم، در کنار انتقاد و نارضایتی که به‌ویژه ازسوی مصرف‌کنندگان در مواردی مانند عدم‌دسترسی عادلانه و با قیمت مناسب به خودرو و دسترسی نداشتن به خودرو با کیفیت متوسط مطرح می‌شود، نشان از این دارد که در این مدت دستاورد دولت در حوزه خودرو مثبت نیست.

■ تحریم، بزرگ‌ترین مانع در مسیر توسعه صنعت خودرو

این کارشناس حوزه خودرو درباره طرح و برنامه‌های اجرایی دولت سیزدهم در ۲۴ ماه گذشته اظهار کرد: در این ۲ سال از میان ۳ تصمیم عرضه خودرو در بورس -که عملا رویکرد اشتباهی است، زیرا بورس همیشه جایی برای عرضه کالای خرد در تیراژ کلان بوده است- تاکید بر حضور شورای رقابت در فرآیند اشتباه قیمت‌گذاری دستوری و همچنین فروش خودرو به‌صورت لاتاری، فروش خودرو در بورس برای کشف نرخ به نسبت سایر موارد، گزینه‌ای مناسب‌تر و انتخابی بین بد و بدتر بود، اما اصل داستان به‌نظرم به موضوع دیگری برمی‌گردد و معتقدم بزرگ‌ترین مانع بر سر راه توسعه صنعت خودرو کشور، تحریم‌ها بوده است. بدون‌شک پیشرفت در صنعت خودرو نیازمند ارتباطات نزدیک و مستمر و گسترده بین دانشگاه‌های داخلی و بین‌المللی (به‌ویژه آلمان و ژاپن و...) و برندهای داخلی و معتبر بین‌المللی در راستای انتقال فناوری و بروزرسانی و البته حضور سرمایه‌گذاران خارجی است که به‌دلیل تحریم‌های شدید، هیچ‌کدام قابل‌انجام نیست. حتی چین که به‌ظاهر در بخش خودرو به‌طور غیرملموس با ایران شراکت دارد، برای عرضه محصولاتش دست‌به عصا حرکت می‌کند.

در نهایت اینکه توسعه اقتصادی نیازمند بستر باز و انجام تعاملات بین‌المللی است که در حال حاضر در کشور ما شرایط آن فراهم نیست.

■ صبر، برنامه‌ریزی‌بلندمدت و بازنگری

وی در پایان با ارائه پیشنهاداتی به دولت برای حرکت در مسیر بهبود وضعیت صنعت خودرو و رها شدن این صنعت از نابسامانی‌های کنونی، گفت: به‌طورقطع مواردی مانند رفع تحریم‌ها، عضویت در FATF، اتصال شبکه بانکی به سوئیفت، جذب مشارکت خارجی در دو بعد فنی-مهندسی و سرمایه‌گذاری، تجدیدنظر در زمینه عرضه خودرو در بورس و سامانه و همچنین تجدیدنظر درباره قیمت‌گذاری دستوری ازسوی شورای رقابت به همراه آزادسازی واردات خودرو بدون محدودیت در حوزه برند، حجم موتور و نرخ و تیراژ واردات که البته همه اینها نیازمند صبر و برنامه‌ریزی بلندمدت به همراه یک اصل کلی مبنی بر اینکه در سیاست‌های کلان پولی و اقتصادی کشور بازنگری دقیق انجام شود، می‌تواند به صنعت خودرو و در سطح کلان اقتصاد کشور کمک کند.

عملکرد دولت نامناسب بوده است

جلال رشیدی‌کوچی، نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی درباره عملکرد کلی دولت در ۲ سال اخیر در بخش صنعت خودرو و مدیریت بازار به صمت گفت: به‌نظر من، عملکرد دولت در این زمینه بسیار بد بوده است. وزیر قبل به وعده‌های خود عمل نکرد و همین موضوع سبب به‌هم ریختن بازار خودرو شد. امیدواریم دولت از طریق واردات بتواند این ضعف را پوشانده و سروسامانی به این وضع آشفته بدهد.

رشیدی‌کوچی ضمن اظهار امیدواری نسبت به تاثیرگذاری طرح واردات خودروهای کارکرده بر وضعیت بازار خودرو کشور، اظهار کرد: واردات خودروهای کارکرده تاثیر زیادی بر وضعیت بازار خودرو خواهد گذاشت. به‌طور خاص واردات خودروهای با عمر ۵ سال در خروج بازار خودرو از وضعیت انحصاری موجود و تعدیل قیمت‌ها موثر خواهد بود.

وی در پایان افزود: در صورت انجام درست واردات خودروهای کارکرده و معقول بودن تعرفه‌ها، این طرح حتما باعث کاهش نرخ خودروها در بازار می‌شود. در این میان خواسته ما از دولت این است که طرح واردات خودروهای کارکرده را به بهترین شکل اجرا کند و حساسیت بالایی نسبت به میزان تعرفه‌ها داشته باشد.

سخن پایانی

دولت سیزدهم صنعت خودرو کشور را در وضعیت نامطلوبی تحویل گرفت و اقدامات زیادی هم برای بسامان شدن این صنعت انجام داده است.

برخی کارشناسان معتقدند کاهش قیمت خودروها که در حال حاضر شاهد آن هستیم نتیجه تلاش دولت سیزدهم برای کمک به صنعت خودرو کشور بوده که نمی‌توان آن را نادیده گرفتو در مقابل عده‌ای هم معتقدند گرچه دولت سعی داشته مشکلات این صنعت را برطرف کند، اما درنهایت هم موفقیت چندانی به دست نیاورده و همچنان بازار خودرو با عدم‌ثبات روبه‌رو است و متقاضیان خودرو همچنان با شک و تردید به این بازار نگاه می‌کنند.

به‌هرحال شکی نیست که در این مدت برنامه‌های زیادی برای این صنعت تعریف شده و تلاش‌ها را نمی‌توان نادیده گرفت، اما در سوی دیگر، تغییر مداوم این برنامه خود به سوهان روح صنعت و بازار خودرو کشور تبدیل شده است.

با تمام اینها امیدواریم دولت سیزدهم با تدوین نقشه راه اقتصادی صنعت خودرو مبتنی بر اقتضائات اقتصاد داخلی، بهبود فضای بازار و ارتقای مالکیت معنوی، عدالت‌محوری، تقویت بنیه خودروسازان و مهار قیمت‌ها و...، در ۲۴ ماه باقیمانده از مهلتش که البته زمان کمی هم نیست بتواند در صنعت خودرو کشور عملکرد قابل‌قبول و مثبتی از خود بر جا بگذارد.

> دولت سیزدهم با افزایش تولید و مدیریت ارزبری همزمان با ساماندهی و مدیریت چندجانبه بازار و صنعت خودرو توانست این بخش را کنترل کند

> توسعه اقتصادی نیازمند بستر باز و مثبت و انجام تعاملات بین‌المللی است که در حال حاضر فراهم نیست

> وزیر قبل به وعده‌های خود عمل نکرد و همین موضوع سبب به‌هم ریختن بازار خودرو شد

هدیه دولت سیزدهم به بخش معدن

دولت در حالی قدم به سومین سال فعالیت خود می‌گذارد که تغییراتی اساسی در حوزه معدن و صنایع معدنی کشور اتفاق افتاده است. این تغییرات از برکناری وزیر صمت پس از ۲ بار استیضاح آغاز شد و به معرفی وزیر جدید، تغییر رئیس هیات عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، حکم به تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت، تغییر در رأس شرکت ملی مس رسید.

این تحولات در کنار تغییرات اعمال‌شده بر عوارض صادراتی، نحوه محاسبه نرخ گاز صنایع، افزایش هزینه نهاده‌های تولید، کاهش سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع‌معدنی، چشم‌انداز پیش‌روی این بخش را در سومین سال فعالیت دولت با ابهاماتی روبه‌رو کرده است.

در گزارش امروز صمت نگاهی داریم به آخرین تحولاتی که به‌تازگی صنایع معدنی را تحت تاثیر قرار داده است.

عکس: آیدا فریدی

اعمال عوارض ۲۰درصدی منطقی نیست

رئیس خانه معدن ایران پس از ابلاغ عوارض صادراتی مواد و تولیدات معدنی در نامه‌ای به رضا محتشمی پور، معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صمت خواستار لغو این مصوبه شد.

این عوارض که در تاریخ ۲۴ تیر امسال توسط هیات دولت ابلاغ شد، اعتراض شدید فعالان معدنی را برانگیخت و آن را خودتحریمی بزرگ کشور در میانه تحریم‌های ظالمانه کنونی دانستند. به گزارش معدن ۲۴، محمدرضا بهرامن در این نامه در خصوص تصویبنامه اخیر هیات وزیران با موضوع عوارض صادرات وضع شده بر مواد معدنی و اثرات نامطلوب این تصویبنامه بر واحدهای کوچک تولیدی در بخش معدن هشدار داد و خواستار آن شد تا دستورات لازم جهت حذف و تعدیل در موضوعات تصویبنامه مذکور صادر شود.

▣ فشار مضاعف و تهدید تولید

نکته قابل توجه درباره برخی محصولات معدنی و فولادی است که به یکباره عوارض صادراتی آنها با جهش زیادی روبه‌رو شده است. برای مثال شمش فولاد که پیش‌تر عوارض صادراتی آن ۰.۵ درصد بود به ۲ درصد رسیده که به معنی افزایش ۴برابری آن است. اما در حوزه صنایع معدنی برای سنگ‌آهن مگنتیت دانه‌بندی با خلوص آهن ۶۰ درصد به بالا ۲۰ درصد عوارض صادراتی تعیین شده است. همچنین برای کنسانتره سنگ‌آهن ۲۰ درصد، سنگ مس ۵ درصد، کنسانتره مس ۱۰ درصد، سنگ آلومینیوم ۲۰درصد، سنگ روی ۵ درصد، کاتد و قطعات کاتد ۲ درصد، شمش مفتول‌سازی ۲ درصد، شمش کوچک ۲درصد، عوارض وضع شده است. بسیاری از کارشناسان وضع عوارض صادراتی جدید را در شرایط تحریم، قطعی و محدودیت برق و گاز، فشار مضاعفی بر تولید می‌دانند، خطری که بیش از پیش صنعت را تهدید می‌کند. در بخشی از صورت‌جلسه نشست مشترک کمیته هماتیت و اکتشاف خانه معدن ایران که به همراه نامه منتشر شده آمده است: عوارض ۲۰ درصدی سنگ آهن خصوصا هماتیت چه منطقی دارد؟ جز اینکه منجر به تعطیلی بنگاه‌های تولیدی می‌شود و باید دید چقدر کارشناسی است. در زمینه گندله ۱۱ میلیون تن مازاد مصرف داریم، در زمینه هماتیت مصرف داخلی نداریم، شرکت‌ها در بورس عرضه می‌کنند و متقاضی ندارند. هزینه تولید افزایش پیدا کرده مخصوصا در مناطق محروم که محل فعالیت ما است و بیشتر از مناطق صنعتی هزینه دارد، مالیات بر صادرات هم که وجود دارد. با این شرایط چگونه باید فعالیت کرد؟

توسعه نامتوازن معدن و صنایع معدنی

امین صفری، معاون توسعه معادن و صنایع معدنی شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (ومعادن)، بیان کرد: با وجود اینکه بخش معدن و صنایع معدنی کم‌کم به سمت‌وسویی می‌رود که بخش بزرگی از اقتصاد کشور را تشکیل دهد، ما هنوز برنامه منسجم و بلندمدتی در این حوزه نداریم. به گزارش کانی مگ، صفری گفت: با وجود اینکه بخش معدن و صنایع معدنی کم‌کم به سمت‌وسویی می‌رود که بخش بزرگی از اقتصاد کشور را تشکیل دهد، ما هنوز برنامه منسجم و بلندمدتی در این حوزه نداریم. چندین سال گذشته، نقشه راهی برای معدن و صنایع معدنی ترسیم شد؛ مانند طرح جامع فولاد، سرب و روی، مس و... اما به طور جدی همه بخش‌ها ملزم به سیاست‌گذاری و اجرای برنامه‌های خود در راستای این طرح‌ها نشدند. وی ادامه داد: در ایمیدرو مدت‌ها روی طرح جامع سرب و روی کار شد اما این طرح هیچ‌وقت به عنوان یک سند بالادستی به ذی‌نفعان این بخش ابلاغ نشد تا همه فعالان این حوزه منطبق بر یک نقشه راه واحد و چشم‌انداز مشترکی که نظرات بخش خصوصی و دولتی در آن لحاظ شده، حرکت کنند.

▣ بی‌برنامگی و صنایع

صفری اذعان داشت: متاسفانه بخش معدن و صنایع معدنی از نبود یک برنامه و نقشه بلندمدت بیست ساله رنج می‌برد؛ همین مسئله باعث شده که برنامه‌های توسعه، متوازن پیش نرود؛ گاهی در بخشی از زنجیره با کمبود و گاهی با مازاد مواجه هستیم یا وقتی در بخشی با کمبود مواجه‌ایم در بخش دیگر با مازاد روبه‌رو می‌شویم و همیشه بخشی از زنجیره به شدت دچار زیان می‌شود و بخشی از سرمایه‌های ملی از بین می‌رود. معاون توسعه معادن و صنایع معدنی «ومعادن» بیان کرد: این روند موجب می‌شود همیشه ظرفیت‌های بلااستفاده زیادی وجود داشته باشد؛ همان طور که می‌دانیم به عنوان مثال کارخانه‌های مرتبط با بخش «روی» با حدود ۳۰ درصد ظرفیت خود کار می‌کنند. این به معنای آن است که در این بخش توسعه نامتوازن رخ داده است.

▣ شفاف‌سازی مسیر

صفری تاکید کرد: اگر وزارت صمت با همراهی ایمیدرو، بخش خصوصی و ذی‌نفعان، طرح‌های جامعی برای هر یک از بخش‌های معدن و صنایع معدنی تدوین کند و این طرح‌ها به تمام شرکت‌های خصوصی و دولتی و نیز سازمان‌های صمت، ابلاغ شود به طوری که ملزم به اجرای آن شوند و تصویب تمام بخشنامه‌ها نیز مطابق با همین طرح‌ها صورت بگیرد، در این صورت یک نقشه راه بلندمدت برای حوزه معدن و صنایع معدنی خواهیم داشت؛ تمامی فعالان این بخش می‌توانند برنامه‌ریزی کنند و همچنین سرمایه‌گذارانی که می‌خواهند به این بخش ورود کنند، مسیر شفافی پیش روی آنها ترسیم شده که به آنها کمک می‌کند منطبق با آن برنامه‌ریزی کنند. وی افزود: درحال‌حاضر متاسفانه ما هیچ برنامه بلندمدتی در بخش معدن و صنایع معدنی نداریم؛ با تغییر مدیران برنامه‌های مقطعی تدوین شده و سپس رها می‌شود. این روند می‌تواند منجر به یک توسعه نامتوازن خطرناک شود و بخش معدن و صنایع معدنی که اکنون به عنوان یک بخش قدرتمند در صحنه اقتصاد کشور حضور دارد را دچار ضعف جدی کند و در پی آن آسیب‌های اقتصادی و اجتماعی ایجاد کند.

سخن پایانی

معدن و صنایع معدنی یکی از سودآورترین زیرمجموعه‌های اقتصادی کشور و موتور محرکه سایر بخش‌های تولیدی و صنعتی به شمار می‌رود، اما چالش‌های این مسیر هم کم نیست بنابراین در شرایط فعلی حمایت از معدن و صنایع جزو ضروری‌ترین موضوعات اقتصادی به حساب می‌آید. به عبارت دیگر این بخش نیازمند کمک و مساعدت دولت برای توسعه، سرمایه‌گذاری و ارزآوری است و دولت باید به این منظور تسهیلگری را در رأس امور خود قرار دهد. با این حال باز در شرایط فعلی که روسیه درگیر تنش‌های ژئوپلیتیکی و تحریم‌های شدیدتر جوامع بین‌المللی شده و فرصت طلایی مجددی برای تولیدکنندگان ایرانی، جهت حضور پررنگ‌تر در بازارهای صادراتی پدید آمده است، به جای در پیش گرفتن سیاست‌های تشویقی و اعطای مشوق‌های صادراتی جهت رونق صادرات، سیاست‌های انقباضی در پیش گرفته و بدون توجه به شرایط اقتصادی کشور، با اخذ عوارض صادراتی سبب کند شدن یا متوقف شدن روند فعالیت صادرکنندگان شده است که این موضوع باعث خدشه‌دار شدن اعتبار تولیدکنندگان داخلی در عرصه‌های جهانی و از دست دادن مشتریان خارجی خواهد شد.

آگهی ابلاغ رأی

سرکار خانم **احترام رومی فرزند علی صالح**، کارشناس پرستاری بیمارستان شهید مدنی شهرستان خرم‌آباد استان لرستان، نظر به غیبت غیرموجه بیش از دوماه، به اطلاع می‌رساند پرونده شما در هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری دانشگاه علوم پزشکی لرستان بررسی و طی رای شماره ۰۱۱۰۱۵۱۰۱۵۴۰۲۰۰۰۵۰۱ مورخه ۱۴۰۲/۰۴/۱۹ به مجازات اخراج از دستگاه متبوع محکوم گردیده‌اید. با توجه به اینکه هیچگونه آدرسی جهت ابلاغ رأی در دسترس این هیأت نمی‌باشد لذا وفق ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی به شما ابلاغ می‌گردد ظرف مدت یکماه از تاریخ انتشار آگهی، نسبت به حضور در هیأت فوق و ارائه مدارک لازم دال بر عدم غیبت غیرموجه اقدام نمائید، در غیر اینصورت رأی صادره قطعی و لازم‌الاجرا است.

هیئت بدوی رسیدگی به تخلفات اداری
دانشگاه علوم پزشکی لرستان

نوبت اول

آگهی فراخوان
تامین چمن مصنوعی باشگاه فولاد خوزستان

باشگاه فرهنگی ورزشی فولاد خوزستان در نظر دارد تامین چمن مصنوعی خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به تولیدکنندگان حائز شرایط واگذار نماید.

ردیف	شرح پروژه	متراژ	تحویل مدارک
۱	تامین چمن مصنوعی لندسکیپ چند رشته‌ای با تعداد گره ۲۱۴۲۰ ارتفاع ۳۰میلیمتر تراکم طولی ۱۷۰گره در یک تراکم عرضی ۵/۱۶ اینچ ثبات دربرابر اشعه UV	۱۷۰۰ مترمربع	شنبه ۱۴۰۲/۰۵/۲۸ ساعت ۱۰

لذا از شرکت‌های تولیدکننده توانمند دعوت بعمل می‌آید حداکثر ظرف مدت ۵ روز کاری پس از انتشار این آگهی جهت دریافت مدارک و اعلام آمادگی در تاریخ اعلام شده در جدول فوق به آدرس (کیلومتر ۱۰ جاده اهواز - بندر امام خمینی(ره) - جاده اختصاصی فولاد خوزستان - باشگاه فرهنگی ورزشی فولاد خوزستان- امور قراردادها) مراجعه کنند. هزینه درج آگهی بر عهده برندگان مناقصه است.

تلفن: رحیم سواری ۰۹۱۶۶۰۴۹۸

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ روابط عمومی باشگاه فرهنگی ورزشی فولاد خوزستان

نوبت دوم
شناسه ۱۵۳۲۴۰۶

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

دهیاری اروس‌آباد از توابع بخش مرکزی شهرستان قزوین درنظر دارد پیرو مصوبه ۲۶۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۱۵ شورای اسلامی اروس‌آباد و صورتجلسه کمیته انطباق بخشداری مرکزی قزوین به مورخه ۱۴۰۲/۰۴/۰۷ پروژه جدول‌گذاری به متراژ ۱۵۴ متر طول و روکش آسفالت به متراژ ۳۵۰۰ متر مربع برای کوچه‌های امام خمینی و خیابان شهید مرتضی چگینی و زیرسازی و آسفالت به متراژ ۲۳۰۰ مترمربع در کوچه‌های فروردین، سعادت یکم و پنجم، گلستان سوم و کوچه توحید در سطح روستا را با مدت انجام کار ۳ ماه را با برآورد قیمت اولیه طبق فهرست بهای رشته ابنیه ۱۴۰۲ به مبلغ بیست میلیارد و دویست‌وهفتاد و دو میلیون و دویست و سی‌وسه هزار و ششصد و هفتادوسه ریال (۲۰.۲۷۲.۲۳۳.۶۷۳ ریال) را از طریق مناقصه به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید. لذا از کلیه متقاضیان دعوت بعمل می‌آید جهت دریافت و تهیه اسناد مناقصه از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ تا ۱۴۰۲/۰۵/۲۲ و همچنین برای ارائه پیشنهاد قیمت از مورخه ۱۴۰۲/۰۵/۲۳ تا ۱۴۰۲/۰۶/۰۲ به سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند.

▣ توضیح اینکه:

۱- متقاضیان بایستی پیشنهادات خود را حاوی پاکت‌های الف (ضمانتنامه)، ب (مدارک مورد نیاز، رزومه کاری شرکت مربوطه و گواهینامه صلاحیت پیمانکاری حداقل رتبه ۵ رشته ابنیه و یا راه) و ج (برگه پیشنهاد قیمت) تهیه و در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) بارگذاری نماید.

۲-متقاضیان بایستی پاکت الف (ضمانتنامه)، را تهیه و تا ساعت ۱۳:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۲ تحویل حراست فرمانداری شهرستان قزوین نمایند.

۳- زمان بازگشایی پاکت‌ها ساعت ۰۸:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۳ در محل بخشداری و در حضور اعضای کمیسیون عالی معاملات می‌باشد.

۴- به پیشنهادهای فاقد ضمانتنامه، ناخوانا، مخدوش و مشروط ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۵- ضمنا ضمانتنامه شرکت در مناقصه به مبلغ ۱۰۱۳۶۱۲۰۰۰ریال به شماره حساب ۵۶۲۲۵۵۱۳۴۵۷۶۳۶۱۲ به نام دهیاری اروس‌آباد نزد پست بانک واریز و یا ضمانت‌نامه معتبر بانکی ارائه گردد .

۶-داشتن گواهینامه صلاحیت پیمانکاری حداقل رتبه ۵ رشته ابنیه و یا راه الزامی می‌باشد.

۷-ارائه گواهینامه صلاحیت ایمنی (HSE) مورد تاییداداره کل بازرسی کار الزامی می‌باشد و باید در سامانه تدارکات الکترونیک دولت بارگذاری(ستاد) گردد..

جهت خرید اسناد مناقصه مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال به حساب شماره ۵۶۲۲۵۵۱۳۴۵۷۶۳۶۱۲ نزد پست بانک به نام دهیاری اروس‌آباد واریز گردد.

شناسه ملی دهیاری:۱۴۰۰۳۲۰۰۴۵۴ کد پستی: ۳۴۳۳۱۵۴۱۹۳

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵ دهیاری اروس‌آباد از توابع بخش مرکزی شهرستان قزوین

نوبت دوم
شناسه ۱۵۳۶۵۰۵

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

شهرداری منطقه۱ قزوین درنظردارد اجرای پروژه‌های ذیل را به شرح جزئیات مندرج در اسناد مناقصه و با بهره‌گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(www.setadiran.ir) وازطریق برگزاری مناقصه عمومی با شرکت‌های دارای صلاحیت اقدام نماید. متقاضیان می‌توانند پس از انتشار آگهی مرحله دوم جهت آگاهی و دریافت اسناد مناقصه به آدرس اینترنتی فوق مراجعه نمایند.

برگزاری مناقصه صرفا ازطریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌باشد وکلیه مراحل فرآیند مناقصه شامل دریافت اسناد مناقصه، پرداخت تضمین شرکت در مناقصه، انصراف از شرکت در مناقصه، ارسال پیشنهاد قیمت، بازگشایی پاکات، اعلام به برنده، پذیرش برنده بودن، پرداخت تعرفه سامانه و... در بستر سامانه می‌باشد.

پاکات "الف" و "ب" و "ج" می‌بایست در سامانه بارگذاری و اصل تضمین شرکت در مناقصه (پاکت «الف») مندرج در اسناد. به دبیرخانه مرکزی واقع در شهرداری قزوین تحویل گردد.

۱- پروژه حفاظ رودخانه بازار- با برآورد اولیه ۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ میلیارد ریال.

۲- پروژه دیوار و کف‌سازی مسیل بازار- با برآورد اولیه۳۹/۵۱۰/۵۱۷/۷۸۲ ریال.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵ شهرداری منطقه ۱ قزوین

یادداشت

بهترین دفاع اقتصادمحوری است

سعید عسگرزاده ـ دبیر انجمن سنگ آهن ایران

رویکـرد اقتصادمحور در سیاسـت خارجـی، مهم‌ترین رویکردی است که کشور ما باید برای حفظ ثبات و امنیت خود در پیش بگیرد.

به‌طورکلی، بایـد گفت این رویکرد نه‌فقط در سیاسـت خارجی، بلکه باید در کل سیاسـت کلان کشور پیاده شود و راهی را برود که بسیاری از دیگر کشورهای موفق دنیا از همین طریق توانسته‌اند مشکلات داخلی و خارجی خود را حل‌وفصل کنند. اگر این رویکرد مسیر حرکت ما را تعیین کند، به‌سـادگی دسـتورهای سـلیقه‌ای از اقتصاد حذف می‌شـود. علاوه بر این، می‌توانیم به‌سـادگی تاثیر اقتصاد بر سیاسـت را حذف کنیم و روابط بیـن فعالان اقتصادی با همتایان خود در سـایر کشورها را به‌شـکلی گره بزنیم که دیگر به‌سـادگی تحت‌تاثیر امواج سیاسی قرار نگیرد و شکسته نشود.

به‌عبارت‌دیگر، تحریم یا مسائلی ازاین‌دست زمانی اثرگذار اسـت که رابطه‌ای جدی با مجموعه فعالان اقتصادی دیگر کشـورها برقرار نیسـت. باتوجـه به اینکه در بسـیاری از کشورها رویکرد اقتصادمحور سال‌ها است که جاافتاده، اگر این تعامل به‌صورت جدی برقرار شود، دیگر کشورها بدون نظرخواهی و کسـب رضایت فعالان اقتصـادی نمی‌توانند تصمیمات سخت و محدودکننده‌ای در حوزه سیاسی اتخاذ کنند.

امـا در حال حاضـر آنچه ارزشـمندتر اسـت و اولویت بیشـتری دارد، روابط با همسایگان اسـت. اگر روابط ما با فعالان اقتصادی کشـورهای همسـایه کامـلا درآمیخته، گسـترده و رو به رشـد باشـد، سـلاح تصمیم‌گیری‌های تند سیاسـی ناکارآمد می‌شود. کشـورهای خارجی وقتی می‌توانند سیاسـت خلق‌الساعه‌ای در برابر ما اتخاذ کنند که هزینه اقتصادی برای‌شان نداشته باشد، اما وقتی فعالان اقتصـادی ما بـا همتایان خـود در دیگر کشـورها به‌ویژه کشورهای همسایه ارتباط تنگاتنگ اقتصادی داشته باشند، شرایط برای اقدامات مخرب سخت خواهد شد و با رویکرد اقتصادمحور کشورهای متخاصم خلع سلاح می‌شوند.

بـر این اسـاس، اگر روزی بـه این نتیجه برسـیم که با رویکرد اقتصادمحور می‌توان در مسـیر سیاسـت خارجی قدم برداشت، باید آن را همزمان در ۲ حوزه پیش برد.

اول اینکه به‌صـورت کاملا جدی باید موضوع معدنکاری فراسـرزمینی را پیگیری کنیـم و از طرف دیگر، باید تمام تلاش خـود را برای جذب سـرمایه‌گذاران خارجی به کار ببریم.

مورد اخیر، که شـاید جذابیت سرمایه‌گذاری زیادی هم داشـته باشد و اتفاقا جزو سرفصل‌های برنامه هفتم توسعه هم به‌شمار می‌رود، آمایش سرزمین است.

به‌نظر می‌رسـد، استفاده از توان و سرمایه دیگر کشورها برای به‌سـرانجام رسـاندن موضوع مهـم و حیاتی آمایش معدنی سـرزمین، از ضروریاتی است که تا به امروز مغفول مانـده و پیش‌زمینه جذب سـرمایه در زمینـه راه‌اندازی، توسـعه و بهبود شـرایط بهره‌وری معادن و صنایع‌معدنی اسـت. اگر چنین اتفاقی در کشـور رخ دهد و کشـورهای گوناگون یا شرکت‌های چندملیتی در بخش آمایش معدنی سرزمین ورود کنند، کمترین نتیجه‌ای که در پی دارد، این است که تجربه محدود و اندک ما را افزایش می‌دهد. یک‌بار در سـال‌های دور و قبل از اینکه وزارتخانه‌ها ادغام شـوند، آمایش ملی سـرزمین انجام شـد. اما کاری کاملا روبنایی انجـام گرفت و مطلقا جدی گرفته نشـد. آنچه در آمایش سرزمین اتفاق می‌افتد، جارو کردن سرزمین است و یافتن اطلاعات سرزمین و یافتن مزیت‌های نسبی که در هر نقطه از کشـور پهناورمـان وجود دارد و انطبـاق کلیه داده‌های دریافتی برای مزایای نسبی منطقه روشن می‌شود که این کار تاکنون انجام نشـده است. البته سازمان زمین‌شناسی باتوجه به بضاعتی که در اختیار دارد، اقدامات مهمی انجام داده و همـواره سـرگرم مطالعاتی جـدی و زیربنایی بوده است، اما باید اعتراف کرد آنچه در کشور ما انجام می‌شود، به‌واسـطه کمبود بودجه و امکانـات، فاصله زیادی با آنچه در دنیا انجام می‌شـود، دارد. در واقع از آنجایی‌که امکانات و تجربه کشـور در بحث آمایش معدنی سـرزمین محدود است، توان و انرژی تازه می‌تواند جهشی در این حوزه ایجاد کند. به‌عبارت‌دیگر، از آنجایی که در زمینه اکتشاف چندین لایه مختلف وجود دارد، که هر یک داده‌های خاصی درباره موضوعات زمین‌شناسی و اکتشـافی به‌دست می‌دهد و از انطباق آنها بر یکدیگر، می‌توان آنچه به آن آنومالی یا نقاط امیدبخش گفته می‌شـود، استخراج کرد. هرچقدر این کار جدی‌تـر و دقیق‌تر انجام شـود، می‌توان بهتر دانسـت که منابع خدادادی سـرزمین‌مان چیست و چگونه می‌توان از آن برای رشد اقتصادی کشور بهره برد.

اگـر این دو موضوع را به هم پیونـد دهیم و هم رویکرد اقتصادمحور در سیاست خارجی و معدنکاری فراسرزمینی در کشـورهای دیگر به‌ویژه همسایگان را جدی‌تر بگیریم و هم موضوع آمایش سرزمین را به‌سرانجام برسانیم و به این طریق کشورهای دیگر را درگیر مراودات اقتصادی چندلایه و گسـترده با کشـور کنیم، به‌طورقطع در حفظ امنیت و ثبات اقتصادی کشور موفق‌تر خواهیم بود.

امـروز تمام کارهایی که در حوزه معدن در کشـور انجام می‌شـود، براساس مدلی قدیمی اسـت که کاملا متکی به درآمدهـای خودمان اسـت. یعنی فکـر می‌کنیم از محل حقـوق دولتی دریافتی باید آمایش، اکتشـاف، احیا و... را انجام داد و پیش برد، اما این شیوه در دنیای امروز پاسخگو نیسـت. به‌نظر می‌رسـد که اگر متدی علمی با استفاده از شـرکت‌های توانمند بین‌المللی در این بخش انجام شـود، امنیت اقتصادی حاصل از آن، امنیت سیاسـی را هم برای ما به‌دنبال خواهد داشـت و ارتبـاط تنگاتنگی بین ایران و سایر کشورها را در پی خواهد آورد.

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی صمت به مناسبت دوسالگی دولت سیزدهم مطرح شد

تحول در صفر تا صد معدن

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

در حالـی که به‌تازگی با افزایـش تعرفه گاز صنایع و اعلام خبر پلکانی شدن آن در بخش صنعتی و خانگی، ابلاغ تعرفه بر صادرات مواد معدنی خام و نیمه‌خام معدنی، جهش امتیاز مالـی برای شـرکت در مزایده‌هـا، قیمت‌گذاری دسـتوری، کمبـود انرژی و دیگر زیرسـاخت‌های اساسـی، مشـکلات لاینحل نوسـازی ماشـین‌آلات و تجهیزات معدنی، افزایش ریسـک و فرار سـرمایه از بخـش معدن، ناتوانـی در جذب سرمایه‌گذار خارجی و... موج جدیدی از انتقادات را نسبت به عملکرد دولت برانگیخته است، برخی کارشناسان و فعالان حوزه معـدن از زاویه‌ای دیگر به این دوره نگاه می‌کنند، آن را فصل تازه‌ای در مدیریت حوزه معدن می‌دانند و می‌گویند چشم‌انداز روشنی به آینده این حوزه اقتصادی دارند.

باتوجـه بـه اینکـه مهم‌ترین مسـئولیت دولـت در رونق بخشـیدن به حوزه معدن و صنایع‌معدنی، سیاسـت‌گذاری درسـت برمبنای اصـول مدیریتی، تضمین سـرمایه‌گذاری ایمن و تخصیص مشـوق‌هایی برای فعالان این بخش اسـت، روزنامه صمت در تلاش اسـت تا در دوسالگی دولت، نگاهی به کارنامه معدنی دولـت بیندازد و گفت‌وگوی زیر فتح بابی برای این منظور است.

آنچـه در ادامه می‌خوانید، پاسـخ حبیب‌الله ترشـیزیان، رئیس سـازمان مهندسـی معدن استان خراسـان‌رضوی به پرسش‌های ما است.

عکس: صمت

◉ **دولت در ۲ سـال گذشته چقدر در راسـتای تحقق شعار معدن به‌جای نفت قدم برداشته است؟**

تا پایان سال ۱۴۰۰ ، حدود ۶۰ میلیون تن مواد معدنی در کارنامه تجمعی ذخایر معدنی کشور ثبت شد که این میزان کمابیش سهم ۳ درصدی از ذخایر جهانی است. همچنین، پیش‌بینی می‌شود با انجام اکتشافات و افزایش سالانه ۱.۸ میلیارد تن تا سال ۱۴۰۴ این ذخایر به ۶۶ میلیارد تن افزایش یابد.

در بحث استخراج و تولید مواد معدنی در سال ۱۴۰۰، دقیقا ۵۸۹ میلیون تن ماده معدنی در کشـور اسـتخراج شد که برآورد می‌شود به‌شـرط تحقق اهداف برنامه راهبردی وزارت صمت به ۶۶۲ میلیون تن در سال ۱۴۰۴ افزایش یابد.

از ابتدای سال ۱۳۹۲ تا پایان سال ۱۴۰۴ و برای تحقق اهداف برنامه راهبردی وزارت صمت، سـالانه ۲.۱ میلیارد دلار و در مجموع بیش از ۲۶ میلیـارد دلار در قالب ۲۵۰ پروژه ملی معدن و صنایع‌معدنی سرمایه‌گذاری شده است و خواهد شد. طبق آخرین گزارش کارگروه تحقیقاتی شهید خوشنویس و پس از بررسی حساب‌های ملی سهم معدن و صنایع‌معدنی از تولید ناخالص داخلی ۵.۳ درصد (محاسبات ارزش‌افزوده سـال ۹۸) در سال ۱۳۹۸ بوده است که به‌شرط تحقق اهـداف برنامه راهبردی وزارت صمت در افق ۱۴۰۴ به ۸.۴۱ درصد افزایش خواهد یافت. در سـال ۱۴۰۰ با احتساب سهم ۳.۵ میلیارد دلاری واردات و ۱۱.۸ میلیـارد دلاری صـادرات محصولات معدن و صنایع‌معدنـی، تراز مثبت ۸.۴ میلیارد دلاری در کارنامه درخشـان بخش معدن ثبت شـد که این میزان به‌شرط تحقق برنامه راهبردی وزارت صمت به ۲۰ میلیارد دلار در افق ۱۴۰۴ ارتقا خواهد یافت.

براسـاس آخرین گزارش اتاق بازرگانی در سـال ۱۴۰۰ سهم نفت خام از تولید ناخالص ملی ۵.۸ و سهم صادرات نفت خام ۳۹ میلیارد دلار، محصولات پتروشمی و میعانات گازی ۲۲.۷ میلیارد دلار است. هـر چند سـهم معدن و صنایع‌معدنـی (تا تولید شـمش) از تولید ناخالص داخلی (براسـاس خلق ارزش‌افزوده داخل کشور) بسیار به سهم نفت نزدیک است، اما ارزآوری آن، تنها کمتر از ۲۰ درصد نفت و گاز و محصولات پایین‌دستی آنها است و این لزوم سرمایه‌گذاری و صادرات صنایع پایین‌دستی بخش معدن را گوشزد می‌کند.

بدون حضور نفت خام، صادرات معدن و صنایع‌معدنی ۲۵ درصد از صادرات غیر نفتی را به خود اختصاص داده که این میزان کمابیش ۵۰ درصد صادرات محصولات پتروشیمی و میعانات گازی است.

مقایسـه سـهم ذخیره جهانـی (۳ درصد) و سـهم تولید جهانی مـا (۰.۵ درصد) در بخـش معدن لزوم افزایش تولید (اسـتخراج و حلقه‌های بعدی زنجیره ارزش) را نسبت به اکتشاف گوشزد می‌کند.

در صورت سـرمایه‌گذاری در صنایع پایین‌دسـتی کامودیتی‌ها و همچنین اسـتخراج و توسـعه صنایع مربوط به عناصر اسـتراتژیک می‌تـوان مجموع سـهم اقتصـادی و صادرات نفتـی و معدنی را در افق‌های نه‌چندان‌دور با هم برابر کرد و هدف والای بستن شیر نفت و برابری سهم نفت و معدن را تحقق بخشید.

اگر باتوجه به این آمارها مشاهده می‌کنیم که معدن هنوز نتوانسته جایگزین نفت در اقتصاد ملی شود، باید دلایل آن را ریشه‌یابی کنیم.

به‌نظرمـن، یکی از مهم‌ترین دلایل ایـن عقب‌ماندگی را مهندس محتشـمی‌پور، معاون امور معادن وزیر صمت به‌درستی اعلام کردند و عبارت از این اسـت که در کشور ما در بخش معدن تعارض منافع در ۲ حـوزه ملی و محلـی وجود دارد. یعنـی همان‌گونه که اعتقاد داریم نفت متعلق به تمام مردم اسـت، درباره معادن نیز باید چنین دیدگاهی وجود داشته باشد که متاسفانه وجود ندارد.

تعارضـات محلی کـه روزبه‌روز هم بر دامنه آن افزوده می‌شـود و مخالفت ارگان‌های حاکمیتی با انجام اکتشاف توسط بخش خصوصی که بی‌وقفه بر شـدت و گسـتره این مخالفت‌ها و سـختگیری‌ها نیز افزوده می‌شـود، ناشی از نگاه محلی و تقسـیم‌بندی جغرافیایی به معدن است، در صورتی که نباید این دیدگاه حاکم باشد.

در حال حاضر برخی معادن غنی کشـور به‌دلیل واقع شـدن در ۲ حوزه جغرافیایی متعلق به ۲ استان مختلف، دچار چالش شده‌اند. از این موارد که بگذریم، سـهل‌الوصول بودن درآمدهای نفتی به‌صورت تاریخی، اقتصاد کشور ما را از بخش‌های دیگر غافل کرده است.

و باوجود اینکه بیش از یک قرن از اکتشـاف و اسـتخراج نفت در کشـور ما می‌گذرد، اما بزرگ‌ترین خام‌فروشـی در اقتصاد کشور در بخش نفت مشـاهده می‌شـود و هرچند هزاران میلیارد دلار درآمد تاکنون از این بخش برای کشـور حاصل شـده، اما بـاز هم نفت را به‌صورت خام صادر می‌کنیم و از این‌رو اسـت که در دوره تحریم با مشکلات زیادی مواجه شدیم.

بنابراین باید از مسئولان پرسید که چرا در این همه سال این مهم را نادیده گرفته‌اند.

سیاست‌های دولت‌ها درباره صادرات مواد معدنی در هیچ برهه‌ای از زمان ثبات منطقی نداشته و این وضعیت منجر به از دست رفتن بسیاری از بازارهای صادراتی کشور و تصاحب آن توسط رقبای قدرتمندی مانند ترکیه، چین و هند شده است

طی ۲ سال گذشته، ما فعالان بخش معدن کشور شاهد تلاش‌های بسیار موثر معاونت امور معادن وزارت صمت برای تحقق شعار معدن جایگزین نفت بوده‌ایم که اقدامات مفید انجام‌شـده در زمینه توسعه این بخش که به آن خواهیم پرداخت، از جمله دلایل این ادعا است.

◉ **برخـی فعـالان این حـوزه معتقدند دولـت در این زمینه شکست خورده است، نظر شما چیست؟**

به‌هیچ‌عنـوان با این تحلیل موافق نیسـتم، بنـده در جایگاه یک فعـال بخش خصوصی نظرات خودم را دارم و چون هیچ وابسـتگی بـه هیچ جایی ندارم، می‌توانم نظر خـود را به‌صراحت بیان کنم. در نخستین ماه‌های انتخاب ایشـان به‌عنوان معاون امور معادن وزارت صمت، به‌دلیل نداشـتن سابقه اجرایی در بخش معدن و تحصیلات دانشـگاهی غیرمرتبط، نگرانی‌هایی به‌وجود آمد. حدس زده می‌شد که حداقل ۲ سـال زمان نیاز دارد تا ایشـان با حوزه مسـئولیت و فعالیت‌های گسترده بخش معدن آشنا شود، اما در عمل شاهد بودیم که در یک مدت زمان بسـیار کوتاهی با زیر و بم بخش معدن کاملا آشـنا شدند و با نگاهی دوراندیشـانه شروع به برنامه‌ریزی برای حل معضلات اساسی این بخش کردند که در اینجا به برخی از مهم‌ترین آنها اشاره می‌کنم.

هوشمندسازی، الکترونیکی کردن ورود اطلاعات و ایجاد شفافیت در بخش معدن کشـور. با هوشمندسـازی و تقویت سامانه کاداستر معدنی، جلوی بسـیاری از مفاسـد گرفته شده است که از آن جمله می‌توان به اسـتیفای حقوق مردم که تحت‌عنـوان حقوق دولتی از معادن دریافت می‌شـود، اشـاره کرد. محاسـبه عادلانه این مبالغ با مدرنیزه شـدن سیستم محاسبات و استفاده از تکنولوژی‌های نوینی مانند پهپاد و...تحول بسیار خوبی است که در این دوره اتفاق افتاده است.

- تجمیع قوانین بسـیار زیاد و در برخی مواقع متناقض در بخش معدن کشور که منجر به روان‌سازی فرآیندهای معدنکاری در کشور شده است.

- تعیین‌تکلیـف هـزاران معدن و محدوده اکتشـافی بلاتکلیف از طریق واگذاری شـفاف توسـط مزایده‌های معدنـی و جلوگیری از دلال‌بازی در این بخش.

- تنظیم مقرراتی در راسـتای تسـهیل ورود صاحبان سـرمایه و متخصصیـن به این بخـش و مقابله با دلال‌بازی و واسـطه‌گری در بخش معدن از طریق تشـخیص صلاحیت فنـی ـ مالی متقاضیان ورود به بخش معدن

- تسـهیل ورود ماشین‌آلات معدنی به کشور و تسریع در نوسازی نـاوگان کهنه ماشـین‌آلات معدنی همزمان با حمایـت از تولیدات داخلی

- فعال‌سـازی معادن تعطیل از طریق تزریق سرمایه در گردش یا وام خرید ماشین‌آلات

- تغییر قوانین و بخشـنامه‌ها در راسـتای تسـهیل صادرات مواد معدنـی که بیـش از نیاز داخلی تولید می‌شـود، مانند سـنگ‌های سـاختمانی به‌منظور جلوگیری از واگذاری بازهای جهانی به رقبای قدرتمند

تمـام این مـوارد و موارد بسـیار دیگر که در حـال برنامه‌ریزی و اجـرا در معاونت معدنی وزارت صمت اسـت، ریل‌گذاری‌هایی برای تحقـق شـعار جایگزین معـدن با نفت اسـت. به‌نظر مـن، یکی از مهم‌ترین اقداماتی کـه می‌تواند این مهم را در زمانی کوتاه‌تر عملی کنـد، تفکیک بخش معدن و صنایع‌معدنی از وزارت عریض و طویل صنعت، معدن و تجارت اسـت که خود بحثی مفصل اسـت و جای دیگری باید به آن پرداخت.

◉ **مهم‌ترین اشتباهات انجام‌گرفته در این بخش از نظر شما چیست؟**

به‌طورقطـع نبایـد به هیچ موضوعـی نگاه صفر و صدی داشـت. عملکرد دولت در بخش معدن هم جدای از این موضوع نیست. شاید می‌توانسـتیم در زمینه جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ورود سرمایه و تکنولـوژی به بخش معدن موفق‌تر عمل کنیم یا شـاید در بخش مردمـی کردن معادن با تغییر قوانین و بخشـنامه‌ها عملکرد بهتری داشـت. البته باید تمام شـرایط داخلی و بین‌المللـی را در کنار هم گذاشت و بعد نتیجه‌گیری کرد.

◉ **باتوجه به اینکـه در لایحه بودجه و برنامه هفتم توسـعه تاکیـد فراوانـی بـر جلوگیری از خام‌فروشـی شـده اسـت، سیاست‌های دولت در این زمینه را چطور ارزیابی می‌کنید.**

دولت وارث سیاسـت‌های غلط توسـعه صنایع‌معدنی است که از گذشـته به‌جامانده اسـت. به‌عنوان‌مثـال، در زنجیـره ارزش فولاد شـاهد رشـد نامتوازن بخش‌های مختلـف این زنجیره هسـتیم یا صنایع‌معدنی آب‌بر، به‌جای آنکه در کنار ساحل و بندرگاه مکان‌یابی شـوند، در مناطق خشـک و بـی‌آب احداث شـده‌اند. خوشـبختانه، نگاه دولت به این بخش تغییر کرده و در صدور مجوزها تجدیدنظر اساسـی شده اسـت. حمایت از بخش خصوصی واقعی پاشنه‌آشیل توسعه فرآوری مواد معدنی و جلوگیری از خام‌فروشی است. بخش خصوصی از همه بهتـر می‌داند که چه زمانی فرآوری و تولید ماده معدنی سـودآوری اسـت و می‌توان این اقدام را انجام داد، اما اینکه انتظار داشته باشیم همه معادن با هر ظرفیت تولیدی اقدام به احداث واحد فرآوری سـر معدن کنند، کاملا اشـتباه و غیرکارشناسی است و اگر حمایت‌های دولتی لازم و کافی وجود داشـته باشـد، معدنکار خود به این بخش ورود می‌کند.

◉ **دنیا چندی است رو به چشم‌انداز تولید بدون کربن تغییر مسـیر داده، آیا دولـت در این زمینه برنامـه‌ای دارد یا اقدام حمایتی انجام داده است؟**

من چیزی در این مورد نشنیده‌ام و بنابراین نمی‌توانم در این زمینه اظهارنظر کنم، اما همه باید بپذیریم که کره‌زمین امانتی است که از گذشتگان به ما رسیده است و ما وظیفه داریم آن را به بهترین شکل ممکن حفظ و برای زیسـتن به نسـل آینده تحویل دهیم. متاسفانه نه بخش دولتی و نه بخش خصوصی آن‌طور که در آموزه‌های دینی و ملی ما آمده اسـت، به حفظ محیط‌زیست اهمیت نمی‌دهند و در بسـیاری مواقع، سودهای ظاهری زودگذر را به منافع ملی درازمدت ترجیح می‌دهند که باید به‌سرعت این نگاه مخرب را تصحیح کرد.

◉ **اقدامـات انجام‌گرفتـه در زمینـه رفـع موانـع واردات ماشین‌آلات را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

این اقدامات در مجموع مثبت است، فقط در زمینه تخصیص ارز به متقاضیان واردات ماشین‌آلات معدنی باید تسهیلات ویژه‌ای در نظر گرفته شود. علاوه بر این، موضوع اجاره به شرط تملیک ماشین‌آلات دسـت دوم هم موضوع پراهمیتی است که باید از این طرح حمایت جدی به عمل آید و به‌سرعت اجرایی شود.

◉ **سیاسـت‌های صادراتـی ایـن دولـت را چگونـه ارزیابی می‌کنید؟**

متاسفانه سیاست‌های دولت‌ها درباره صادرات مواد معدنی در هیچ برهـه‌ای از زمان ثبات منطقی نداشـته و این وضعیـت منجر به از دست رفتن بسیاری از بازارهای صادراتی کشور و تصاحب آن توسط رقبای قدرتمندی مانند ترکیه، چین و هند شده است. به‌عنوان‌مثال، چند سـال قبل کشور ما یکی از صادرکنندگان مطرح سنگ تزئینی در جهان، به‌ویژه در زمینه مرمریت و تراورتن بود و باتوجه به اینکه سـنگ‌های سـاختمانی مازاد بر نیاز داخلی تولید می‌شد، بخشی از آن به‌صورت کوپ صادر می‌شد، هرچند اگر فرآوری روی این سنگ انجام شـود و به‌صورت تایل، اسـلب و... به بازار جهانی راه پیدا کند، به‌طورقطع سـودآوری بیشتری برای کشور خواهد داشت،اما باتوجه به تحریم‌ها و فرسودگی ماشین‌آلات فرآوری، سنگ فرآوری‌شده در کشور ما، چه از نظر ساب، چه از نظر ضخامت و...، اصلا قابل‌رقابت با سـنگ‌های فرآوری‌شده در دیگر کشورها نیست و بنابراین، صادرات این سـنگ به‌صورت کوپ ارزآوری مناسبی داشت و بازار خوبی هم در جهان به‌دست آورده بود.

اما در دوره‌ای به بهانه جلوگیری از خام‌فروشـی، صادرات سـنگ کوپ ممنوع شـد، در نتیجه بازار جهانی سـنگ از دست رفت و این ممنوعیت هیچ کمکی به نوسـازی بخش فرآوری سنگ نکرد، چون اشـکال کار جای دیگری بود. وقتی این ممنوعیت برداشـته شـد و تعرفه برای صادرات جایگزین شـد، زمان از دسـت رفته بود و دیگر بازارهای جهانی را واگذار کرده بودیم و باید همه‌چیز را از ابتدا شروع می‌کردیم.

در حال حاضر این نگاه تاحدودی اصلاح شـده اسـت،اما همچنان مقاومـت می‌کند. باید بپذیریم که تجارت جهانی قواعد خود را دارد و نباید با شعارزدگی به این موضوع مهم نگاه کرد. اگر صادرات مواد معدنی خام کار نادرسـتی بود، اسـترالیا یا برزیل امروز بزرگ‌ترین صادرکنندگان سـنگ‌آهن خام جهان نبودند. آیا استرالیا در فرآوری همه سنگ‌آهنی که تولید می‌کند و تبدیل آن به فولاد مشکل مالی یا تکنولوژیکی دارد؟ پاسخ منفی است و علت آن است که به مسائل اقتصادی کشور خود به‌صورت علمی نگاه می‌کند.

◉ **چشـم‌انداز شما از وضعیت معدن در سومین سال فعالیت دولت سیزدهم چیست؟**

مـن چشـم‌انداز امیدوارکننـده‌ای می‌بینـم. مشـورت با بخش خصوصی، دوری از شـعارزدگی و عقلانیـت در بخش معدن در این دولت به‌وضوح قابل‌مشـاهده اسـت و وظیفه ملی و میهنی همه ما کمک به دولت در ارتقای جایگاه معدن و صنایع‌معدنی کشور است.

ارمغان سفرهای آقای رئیس جمهور

کیمیا ملکی: در دولت سیزدهم تکاپو و تحرک به حد بالایی رسید و سفرهای زیادی با دستاوردهای گوناگون حاصل شد. این در حالی است که ابراهیم رئیسی در ۲۱ ماه اخیر حدود ۱۲ سفر خارجی داشت که بیشتر به کشورهای منطقه و آسیا بود. بازگشت به روابط استراتژیک و دوستانه با همه همسایگان، ماموریت مهم دولت در حوزه سیاست خارجی است که در این زمینه موفق عمل کرد و توانست گره روابط با همسایگان را باز کند. در واقع اسناد و تفاهمنامه‌های امضا شده در سفرهای خارجی رئیس جمهوری از آنجا اهمیت دارد که می‌تواند سبب گشایش بازارهای جدید به روی بخش خصوصی و دولتی ایران شود، اینکه سفر و رفت و آمدهای دیپلماتیک میان مقامات کشورها برقرار باشد، مهم است، اما مهم‌تر از آن، این است که اسناد رد و بدل شده بین ۲ کشور یا کشورها به مرحله اجرا درآید. دلیل آن نیز منافع اقتصادی کشورها است. لازم است خرید و فروش و واردات و صادرات میان تجار و بخش‌های دولتی و خصوصی انجام شود، اما برای تحقق آن، دولت باید بسترهای لازم را فراهم کند، تا روابط ایران با دیگر کشورها بتواند به سطح استراتژیک ارتقا یابد.

تگاهی به آمار تجارت در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

در سال ۱۴۰۰، ۱۲۲ میلیون تن کالای ایرانی به ارزش ۴۸میلیارد دلاربه اقصی نقاط جهان صادر شد که این میزان ۱۴ میلیارد دلار بیشتر از سال قبل بوده و رشد ۴۱درصدی داشته است. بیش از ۴۰ میلیون تن کالا، به ارزش ۵۲میلیارد دلار نیز وارد کشور شد که عمدتا کالای اساسی، مواد خام و ماشین آلات تولید بودند، میزان کالاهای وارداتی در سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال ۹۹ رشد ۲۱درصدی در وزن و ۳۶ درصدی در ارزش را به همراه داشت که نشان از اهتمام دولت سیزدهم در تامین کالاهای اساسی مردم دارد.

بر اساس آمار، ۱۱۲ میلیارد دلار تجارت خارجی در دولت سیزدهم رقم خورده که این میزان در ۴۰ سال اخیر بی‌سابقه بوده است.

تراز تجاری جریان صادرات و واردات را در یک دوره زمانی معین اندازه‌گیری می‌کند. اگر ارزش صادرات کشوری نسبت به واردات آن بیشتر باشد، آن کشور دارای مازاد تجاری یا تراز تجاری مثبت است و متقابلا اگر کشوری بیشتر از ارزش صادرات خود واردات کند، دارای کسری تجاری یا تراز تجاری منفی است.

بنا به آمار ارائه شده از وضعیت تجارت خارجی ایران در سال گذشته که توسط مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تهران منتشر شده، میزان صادرات ایران ۵۳.۲ میلیارد دلار و میزان واردات، ۵۹.۷ میلیارد دلار بوده و با این حساب، هنوز کفه ترازو به میزان ۶.۵ میلیارد دلار، به سمت واردات سنگین است.

اینفوگرافی: سامان شرف‌الدین

موافقت سهامدار عمده «تجلی» با افزایش سرمایه ۴هزار میلیارد تومانی

شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات بازوی اجرایی پروژه‌های «ومعادن» که طی دو سال گذشته توانسته نقش خود را به خوبی ایفا کند، همچنان در راستای اهداف خود به دنبال پیشبرد پروژه‌ها و کشف معادن جدید است.

مهمترین پروژه‌های تجلی

مرتضی علی اکبری مدیر عامل شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات در خصوص برنامه‌ها و مهمترین استراتژی‌های سال‌جاری شرکت گفت: برنامه‌های شرکت تجلی برای سال ۱۴۰۲ طبق استراتژی اصلی شرکت به خوبی پیش می‌رود. یکی از پروژه‌های شرکت، گندله‌سازی ۹۲۰ هزار تنی صبا امید غرب خاورمیانه است که ۳۰ درصد آن متعلق به شرکت تجلی و ۷۰ درصد آن متعلق به صبا نور است. در بازدیدی با حضور مدیر پروژه و مدیرعامل و اعضای هیات‌مدیره شرکت تجلی، پیمانکار و مدیرعامل شرکت فولاد تکنیک، صحبت‌هایی داشتیم.

این پروژه طی یک ماه اخیر حدود ۱.۵ درصد پیشرفت فیزیکی داشته. با مدیرعامل شرکت توسعه معادن و فلزات، دکتر سعد محمدی جلساتی در خصوص تامین ماشین‌آلات خارجی آن برگزار شد که امیدواریم با پراخت پول و تامین نقدینگی مشکلات ناشی از تامین ماشین‌آلات هر چه زودتر مرتفع شود.

وی گفت: در فولاد کردستان که ۲۰ درصد سهامدار هستیم، دو پروژه فولادسازی و آهن اسفنجی در حال اجرا است.

پروژه آهن اسفنجی پیشرفت خوبی دارد و حدود ۱ یا ۲ درصد از برنامه عقب است. فولاد تکنیک به‌عنوان شرکت پیمانکار اصلی انتخاب شده و با تزریق نقدینگی امیدواریم به پیشرفت قابل قبولی برسد.

او افزود: در پروژه فولاد سازی، مشکلاتی با پیمانکار به وجود آمد، در این خصوص هم جلساتی با مدیرعامل شرکت توسعه معادن و فلزات به اتفاق سایر سهامداران خواهیم داشت که با کمک همه، این پروژه فولاد سازی به جایگاه اصلی خود برگردد.

علی‌اکبری گفت: گزارش‌های پیشرفت پروژه‌ها به صورت ماهانه بررسی و هر ۳ ماه یکبار تحلیل و رصد می‌شود. در پروژه فولاد شرق خراسان با ۲.۵ میلیون تن کنسانتره ، ۳۵ درصد سهامدار هستیم.

جلسات مستمری با مدیرعامل فولاد خراسان برگزار شد و در ارتباط با انعقاد الحاقیه قرارداد با پیمانکار اصلی وارد مذاکره شده و تا امروز پروژه روند خوبی داشته است. سفارشات خارجی در حال ساخت است و سفارش داخلی با توجه به جلساتی که داشته‌ایم، قطعا با سرعت خیلی بیشتری پیش خواهد رفت.

سرمایه‌گذاری «تجلی» در اوراق کوتاه‌مدت

وی با اشاره به اینکه پروژه‌ها برای پیشرفت نیاز به نقدینگی دارند، درخصوص تامین‌نقدینگی گفت: یکی از استراتژی‌های شرکت تجلی تبدیل نقدینگی و وجوه به اوراق کوتاه‌مدت در بورس است تا در صورت نیاز به نقدینگی با فروش این سهام در اجرای پروژه‌های جدید یا پروژه‌های در حال اجرا مشارکت نماییم. درحال‌حاضر، حدود ۱۵۰۰ میلیارد تومان وجه در اختیار داریم که تا حدود ۶ماه آینده برای پیشرفت پروژه‌ها تزریق خواهند شد.

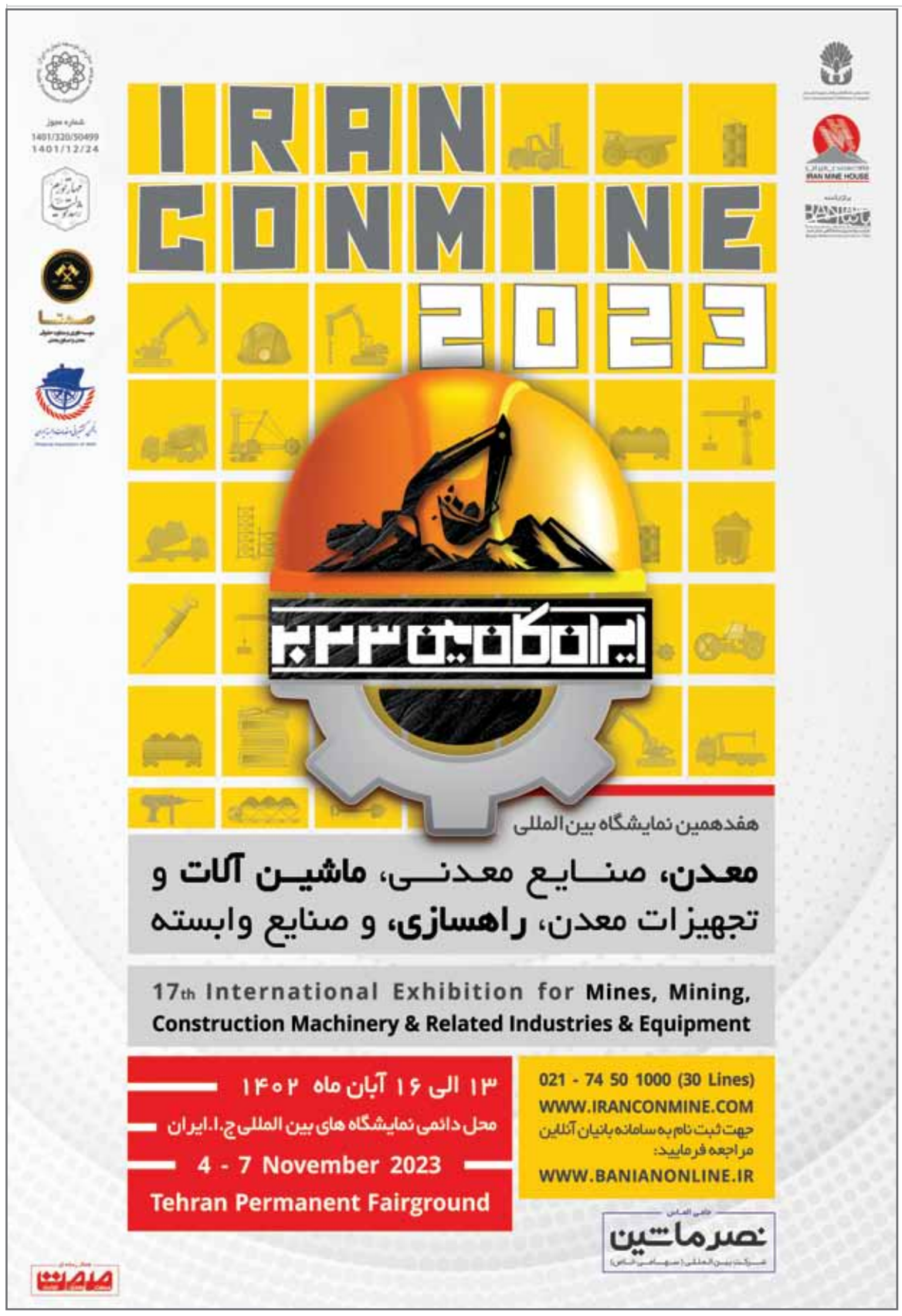
«تجلی» برای تامین مالی پروژه‌ها افزایش سرمایه می‌دهد

علی‌اکبری با اشاره به برنامه افزایش سرمایه شرکت گفت: شرکت برنامه افزایش سرمایه در دستور کار دارد و گزارش توجیهی افزایش سرمایه از محل مطالبات و آورده نقدی پیش‌بینی شده است. برای این افزایش سرمایه حدود ۴هزارمیلیارد تومانی، موافقت کلی سهامدار عمده دریافت شده تا با منابع حاصل از آن بتوانیم نقدینگی بیشتری برای اجرای پروژه‌ها داشته‌باشیم.

ورود به عناصر نادر خاکی با «تجلی»

این مقام مسئول در شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات در خصوص برنامه ورود به زنجیره کشف فلزات نادر خاکی گفت: شرکت تجلی در زمینه پروژه‌های مجموعه زنجیره فولاد یا فلزات به خوبی عمل کرده و سرمایه‌گذاری در حوزه عناصر نادر خاکی یا عناصر استراتژیک (لیتیوم و عناصر همراه) یا لیتیوم و سایر عناصر را در دستور کار دارد. با توجه به معادن در اختیار، از ۱۲ معدن ۷ محدوده مربوط به عناصرنادرخاکی و ۵ محدوده مربوط به عناصر استراتژیک(لیتیوم و عناصر همراه) است. برای اجرا ابتدا باید پروانه اکتشاف دریافت و سپس گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری بگیریم، هر کدام از این‌ها مراحل نیاز به کارهای اجرایی و عملیاتی طولانی دارد.

وی افزود: مواد نادر خاکی و لیتیوم و مواد معدنی ما مانند مس و طلا در مرحله اکتشاف هستند و باید سرمایه‌گذاری و تزریق نقدینگی قابل توجهی در آنها داشته باشیم. در حال حاضر در صدد تدارک اکتشاف تفضیلی و تکمیلی برای کشف میزان ذخیره هستیم و پس از آن وارد مرحله صنعتی خواهیم شد.

یادداشت

کالاهای دست‌دوم نیز گران است

داود عبدالهی‌فرد- رئیس اتحادیه سمساران و امانت‌فروشان تهران

کاهش قدرت خرید حتی در حوزه کالاهای دست‌دوم هم شرایط را به سمتی پیش برده که مردم مجبورند تا حد امکان از کالاهای‌شان استفاده کنند و بیشتر روی به تعمیر چندین باره لوازم خانگی می‌آورند.

اثاثیه دست دوم هم به‌دنبال گرانی لوازم خانگی نو دستخوش تغییراتی شده و این گونه نیست که فکر کنیم اقشار ضعیف جامعه می‌توانند، لوازم خانگی دست دوم را ارزان تهیه کنند.

یقینا افرادی که می‌خواهند کالاهای دست دوم خود را به سمساران بفروشند، در ابتدا نرخ مشابه نو آن کالا را محاسبه و پس از آن اقدام به فروش محصول خود می‌کنند.

اکنون دیگر مانند گذشته نیست که جنس دست دوم به‌راحتی از خانه مردم خارج شود؛ بنابراین باوجود تقاضا گاهی کالایی در بازار دست دوم برای فروش وجود ندارد و فضا به سمتی رفته که دادوستدها کمتر شده است.

باوجود اینکه گرانی لوازم خانگی موجب شده مردم گرایش بیشتری به خرید لوازم دست دوم پیدا کنند، در این بازار هم به‌علت افزایش قیمت‌های چند برابری توان خرید چندانی وجود ندارد و شرایط سخت شده و خلاف تصور جامعه این بخش هم دچار رکود است.

به‌علت کاهش قدرت خرید، مراجعه برای خرید کالای دست دوم هم بسیار کم شده و از ابتدای سال ۱۵ درصد از اعضا پروانه کسب خود را ابطال کرده‌اند.

در گذشته که مردم دسترسی چندانی به فضای مجازی نداشتند و تورم هم مانند الان به زندگی‌ها فشار نمی‌آورد، تجمل‌گرایی رواج داشت و برخی خانواده‌ها سالی چندین بار لوازم خانگی خود را نو می‌کردند و اجناس دست دوم خود را به سمسارها می‌فروختند و به چشم دورریز به این اجناس نگاه می‌کردند و برای‌شان نرخ مهم نبود.

از طرفی چون اپلیکیشن‌های تبلیغاتی وجود نداشت مقایسه قیمتی هم مشکل بود و مردم نمی‌توانستند محدوده قیمتی کالای دست دوم را مشاهده کنند؛ بنابراین اجناس خود را بسیار ارزان به سمساری محل خود می‌فروختند، اما الان که نرخ تمام کالاها در فضای مجازی وجود دارد مردم هم هوشیار شده‌اند و به کالای دست‌دوم خود به‌عنوان یک کالای ارزش‌افزوده‌آفرین نگاه می‌کنند که با فروش به نرخ روز می‌تواند برای‌شان سود خوبی به همراه بیاورد؛ بر همین اساس حاضر نیستند آن را به سمسار بفروشند و ترجیح می‌دهند بدون واسطه به مشتری واقعی با نرخ بالا بفروشند.

همین موضوع موجب شد از ابتدای امسال ۱۵ درصد اعضا به‌خاطر کسادی بازار، پروانه کسب‌شان را باطل کنند. در حقیقت باتوجه به شرایط موجود ۲۰ درصد ریزش و تغییر شغل داشته‌ایم که عاملش هم فضای مجازی است.

زمانی مردم اگر می‌خواستند کالای‌شان را بفروشند، همکاران ما را خبر می‌کردند، اما امروز خودشان کالای‌شان را در فضای مجازی معرفی می‌کنند و می‌فروشند، به همین دلیل همکاران ما آسیب دیدند و تغییر شغل می‌دهند.

کسانی که خود اقدام به خرید و فروش کالای‌شان می‌کنند باید تبعات آن را نیز پذیرا باشند، چراکه در صورت اجحاف در حق‌شان، نمی‌توانند شکایت خود را به جایی ببرند، اما اگر خرید خود را از اعضای اتحادیه ما که پروانه کسب دارند انجام دهند، تخلفات احتمالی از طریق کمیسیون رسیدگی به شکایات اتحادیه قابل‌پیگیری است.

خرید و فروش کالاهای دست دوم به‌ویژه لوازم خانگی به‌صورت توافقی انجام می‌شود و این کالاها نرخ مشخصی ندارند که ما بتوانیم با گرانفروشی برخورد کنیم اما مهم‌ترین توصیه‌ای که درباره دادوستدها می‌توان کرد این است که خریداران حتما باید از اعضای اتحادیه فاکتور دریافت کنند و فروشندگان امتیازاتی را که مدعی‌اند کالای‌شان دارد روی فاکتور قید کنند تا در صورت وقوع تخلف، مشتریان بتوانند اقدام به شکایت کنند.

در برخی از شکایت‌ها عنوان شده که کالای دست دوم به جای نو به مشتریان فروخته می‌شد. ماهانه ۱۰ تا ۱۵ شکایت به اتحادیه ارسال می‌شود و ما پیگیری می‌کنیم.

گاهی برخی فروشندگان به‌عنوان مثال یک برند ایرانی را به اسم برندی خارجی می‌فروشند و تقلب در کسب می‌کنند که مشتریان باید مراقب باشند.

در صنف ما فروش‌ها معمولا فصلی است؛ به‌عنوان مثال الان که در فصل تابستان هستیم فروش وسایل برودتی دست دوم مانند کولرآبی و گازی و پنکه، آبسردکن، یخ‌ساز، یخچال فریزر رونق بیشتر دارد.

معمولا افرادی که به‌دنبال خرید کالای دست دوم هستند بیشتر با هدف رفع نیاز، نه تجمل‌گرایی به خرید این لوازم روی می‌آورند.

صمت عملکرد دوساله دولت در بازار را بررسی کرد

توفان تورم!

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

۱۲ مرداد ۱۴۰۰ حکم ریاست‌جمهوری ابراهیم رئیسی ازسوی رهبر معظم انقلاب است تنفیذ و فعالیت رسمی دولت سیزدهم آغاز شد. دولت سیزدهم با وعده‌های بسیاری روی کار آمد و اینکه چه مقدار از آن وعده‌های شیرین محقق شد از شرایط اقتصادی و معیشتی قابل‌فهم‌است؛ «رنگ رخساره خبر می‌دهد از سر درون». یکی از مهم‌ترین وعده‌های مطرح‌شده ازسوی دولت سیزدهم ریشه‌کنی فقر مطلق تا پایان سال ۱۴۰۰ بود، این در حالی است که اکنون قشر متوسط جامعه نیز قدرت خرید چندانی ندارند. علاوه بر این وعده تورم تک‌رقمی نیز مطرح شد، اما اکنون در بازار شاهد تورم ۴۷ درصدی هستیم. همچنین صحبت از کاهش نرخ لبنیات بود، اما اکنون شاهد کاهش سرانه مصرف لبنیات به‌دلیل گرانی هستیم. در چنین شرایطی وعده‌های داده‌شده ازسوی دولت سیزدهم موردنقد بسیاری از کارشناسان قرار گرفته است. صمت در این گزارش به بررسی عملکرد دوساله دولت در بازار پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

۲ سال از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد و خبری از تحقق وعده‌های شیرین مطرح‌شده ازسوی دولتمردان نیست. بازار هر روز نوسانات بسیاری را تجربه می‌کند. برای ارزیابی عملکرد دولت در بازار طی ۲ سال گذشته گذری کوتاه بر قیمت‌ها کافی است. قیمت برخی از کالاهای اساسی در ۱۲ مرداد ۱۴۰۰: مرغ کیلویی ۲۴ هزار و ۹۰۰ تومان، گوشت گوسفندی کیلویی ۱۱۰ هزار تومان، برنج ایرانی کیلویی ۳۳ هزار تومان، قند کیلویی ۱۰ هزار و ۳۰۰ تومان، شکر کیلویی ۷ هزار و ۳۰۰ تومان، روغن مایع ۸۱۰ گرمی ۸ هزار و ۲۵۰ تومان، روغن جامد ۱۶ کیلویی ۱۷۹ هزار تومان، شیر بطری یک لیتری کم‌چرب ۷ هزار و ۱۰۰ تومان، ماست کم‌چرب ۲۵۰۰ گرمی ۲۱ هزار تومان، رب گوجه فرنگی ۸۰۰ گرمی ۱۴ هزار و ۴۰۰ تومان. قیمت برخی از کالاهای اساسی در ۱۲ مرداد ۱۴۰۲: مرغ کیلویی ۹۵ هزار و ۸۰۰ تومان، گوشت گوسفندی کیلویی ۴۱۰ هزار تومان، برنج ایرانی کیلویی ۹۵ هزار تومان، قند کیلویی ۳۹ هزار و ۹۰۰ تومان، شکر کیلویی ۳۵ هزار تومان، روغن مایع ۱.۵ لیتری ۱۰۴ هزار و ۵۰۰ تومان، روغن جامد ۵ کیلویی ۳۶۵ هزار تومان، شیر بطری یک لیتری کم‌چرب ۲۱ هزار و ۸۰۰ تومان، ماست کم‌چرب ۲۵۰۰ گرمی ۴۹ هزار و ۸۰۰ تومان، رب گوجه‌فرنگی ۸۰۰ گرمی ۴۵ هزار تومان.

عملکرد دوساله دولت در نمای بازار

شعارهایی از سر ناآگاهی

شعارهای داده‌شده را نمی‌توان برای کسب رای دانست، بلکه دلیل آن نبود اطلاعات کافی از شرایط روز است

مرتضی افقه، کارشناس اقتصاد در تشریح عملکرد دوساله دولت سیزدهم به صمت گفت: متاسفانه تیم اقتصادی دولت سیزدهم منطقی تصمیم نمی‌گیرند و در زمان انتخابات نیز بر این عقیده بوده‌اند که مشکلاتی که در دولت‌های قبلی وجود داشت ناشی از عملکرد رؤسای نهادهای گوناگون آن دوره بوده و تحریم‌ها و مشکلات ساختاری اقتصاد هیچ تاثیری در این موضوع نداشتند؛ بر همین اساس ادعا کردند اگر بر سر کار بیایند شرایط بهبود پیدا خواهد کرد، اما وقتی اداره امور را در دست گرفتند با انبوهی از هزینه‌ها مواجه و ناچار به حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی شدند. البته فراموش نکنیم که ارز ۴۲۰۰ تومانی با شعار مبارزه با فساد و رانت حذف شد.

وی با اشاره به وعده‌های انتخاباتی دولت سیزدهم بیان کرد: شعارهای داده‌شده را نمی‌توان برای کسب رای دانست، بلکه دلیل آن نداشتن اطلاعات کافی از شرایط روز است. البته بخشی از شعارها نیز به‌واسطه مشاوره غلط مشاوران اقتصادی دولت سیزدهم مطرح شد. متاسفانه دولت به استدلال‌های غلط برخی اقتصادخوانده‌های طرفدار بازار آزاد، متوسل می‌شود. این اقتصادخوانده‌های طرفدار بازار آزاد به جان اقتصاد افتاده و با اظهارات غلط بلاهای زیادی بر سر مردم آورده‌اند. موارد مطرح‌شده ازسوی این افراد از جمله خصوصی‌سازی و آزادسازی قیمت‌ها، در این ساختار معیوب منجر به همین دوقطبی، نابرابری و فقر شدید موجود خواهد شد، اما گمان می‌کردند معجزه اتفاق می‌افتد. دولت هم به این استدلال متوسل می‌شود و عنوان آن را یک اقدام و کار علمی می‌گذارد.

تحریم با اقتصاد چه کرد؟

افقه با اشاره به نقش تحریم‌ها در مشکلات اقتصادی فعلی بیان کرد: از ابتدا مشخص بود حتی اگر یک دولت متخصص و کارآمد نیز سر کار بیاید، با برقراری تحریم‌ها نمی‌تواند حتی وعده‌های کوچک و ساده را محقق کند. بر همین اساس نه‌تنها شعارهای دولت سیزدهم عملی نشد، بلکه در مسیر دستیابی به اهداف تعیین‌شده نیز قرار نگرفتیم. اگر در ۲ سال باقیمانده از عمر دولت سیزدهم تحریم رفع نشود و دولت همچنان بخواهد با فشارهای مالیاتی بر جیب مردم، کشور را اداره کند و حقوق و دستمزد همچنان از تورم ۵۰ درصدی عقب‌تر باشد، قدرت خرید مردم باز هم کمتر از قبل و سفره مردم کوچک‌تر خواهد شد و افراد بیشتری به زیر خط فقر سقوط خواهند کرد.

وی با اشاره به وعده تک‌رقمی شدن نرخ تورم دولت سیزدهم گفت: دولت قادر به جلوگیری از افزایش نرخ تورم نیست و اکنون نیز با کسری بودجه مواجه است که این وضعیت خود عامل ایجاد تورم در کشور است. مشکل تورم دارای راه‌حل‌های مشخصی است. تورم در ایران دلایل متعددی دارد و معمولا نسبت به آن توجه لازم صورت نمی‌پذیرد و تمرکز بر بالابودن نقدینگی است، به همین دلیل تاکنون نتوانسته‌اند مشکل تورم را برطرف سازند.

افقه با اشاره به شعار سال بیان کرد: اگر همچنان به جنبه‌های مختلف تورم توجه نشود، بعید به‌نظر می‌رسد شعار امسال نیز تحقق پیدا کند. به‌عقیده بسیاری از اقتصاددانان سرعت رشد نقدینگی از رشد تولید پیشی گرفته که این امر منجر به شکل‌گیری تورم شده است. در بیشتر موارد توصیه اقتصاددانان کاهش نقدینگی به‌منظور مهار تورم بوده است. هرچند نقدینگی می‌تواند عامل مهم تورم باشد، اما به‌دلیل اینکه ریشه افزایش نقدینگی یا پیشی گرفتن رشد نقدینگی از رشد تولید موردتوجه قرار نمی‌گیرد و به آن اشاره‌ای نمی‌شود، تاکنون نتوانسته‌اند نقدینگی را کاهش دهند. در واقع افزایش نقدینگی معلول کسری بودجه دولتی و کسری بودجه نیز معلول فزونی یا زیاد بودن ردیف‌های هزینه‌ای بودجه است، در حالی که به تولید ملی و رفاه اقتصادی جامعه هیچ کمکی نمی‌کند. البته مادامی که درآمدهای نفتی وجود داشت، این ردیف‌های اضافه، زائدبودن خود را نشان نمی‌دادند.

این کارشناس اقتصاد ضمن انتقاد از عملکرد کابینه دولت سیزدهم بیان کرد: دولت سیزدهم یکی از ضعیف‌ترین دولت‌ها پس از انقلاب است و شاهد این ادعا نیز جابه‌جایی ۸ وزیر در ۲ سال است. واقعیت این است که دولت تجربه چندانی ندارد و در ساختار آن شاهد حضور افرادی هستیم که هیچ تجربه اجرایی و شناختی از ساختارهای اداری، اجرایی و بروکراسی ندارند.

تشکیل کابینه ضعیف

افقه در ادامه تاکید کرد: بزرگ‌ترین اشتباه دولت سیزدهم تشکیل کابینه ضعیف در بدترین شرایط کشور است. بی‌ثباتی مدیریتی در سطوح کلان از دیگر خطاهای دولت است، زیرا بی‌ثباتی مدیریت در این رده از مسئولیت‌ها موجب ایجاد بی‌نظمی در طولانی‌مدت خواهد شد.

وی درباره کاهش سرانه مصرف برخی از کالاها مانند گوشت یا لبنیات بیان کرد: براساس برخی از آمارها، جمعیت ۷ دهک جامعه زیر خط فقر هستند و معمولا افراد کم‌درآمد، درآمد خود را عمدتا صرف تامین مواد غذایی می‌کنند و پولی برای خرید سایر کالاها باقی نمی‌ماند. انتظار این بود که نرخ کالاهای اساسی و مواد موردنیاز ارزان شود، اما در گروه‌های تورمی، گروه مواد خوراکی و لبنیات تورم ۶۰ درصدی دارند.

امیدی به بهبود نیست

این کارشناس اقتصاد در امتیازدهی به عملکرد دوساله دولت بیان کرد: اگر بخواهم با ارفاق به عملکرد دوساله دولت نمره بدهم حداکثر نمره ۵ از ۱۰ است. البته امیدی هم به اصلاح یا افزایش این نمره در ۲ سال آینده ندارم. اگر تحریم‌ها برطرف نشود، بی‌شک روز به روز اوضاع بدتر می‌شود. متاسفانه دولت باوجود ادعایی که داشت مبنی بر اینکه سفره مردم را به تحریم‌ها وصل نمی‌کنیم، فقط سفره خود را از تحریم جدا کرد.

در دولت سیزدهم غیر از تزلزل در ثبات بازار و بحران نرخ چیز دیگری ندیدیم و دیگر اعتمادی به تصمیم‌گیری‌های دولت نداریم

تزلزل در ثبات و بحران نرخ

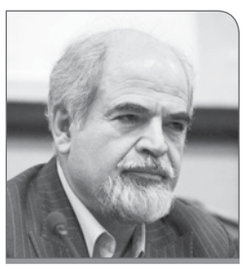
محمدصادق مشایخ، رئیس کمیسیون توسعه بازرگانی بنیاد امید ایرانیان در تشریح عملکرد دوساله دولت سیزدهم به صمت گفت: در دولت سیزدهم غیر از بی‌ثباتی بازار و بحران نرخ چیز دیگری ندیدیم و دیگر اعتمادی به تصمیم‌گیری‌های دولت نداریم.

وی درباره کاهش سرانه مصرف برخی از کالاها مانند گوشت یا لبنیات اظهار کرد: اعلام نظر درباره این موضوع نیازی به آمارهای گوناگون ندارد، بلکه نگاهی به جیب مردم کافی است تا به واقعیتی تلخ پی ببرید. وقتی شهروندان با یک حقوق دریافتی ناچیز ثابت شاهد بازاری بی‌ثبات هستند چگونه می‌توانند معیشت خود را تامین کنند. در چنین وضعیتی طبیعی است که سفره‌شان هر بار کوچک‌تر شود.

تورم تک‌رقمی نمی‌شود

مشایخ در تشریح مشکلات بازار بیان کرد: افزایش قاچاق کالا یکی از بزرگ‌ترین مشکلات بازار است که از عدم نظارت دولت نشأت می‌گیرد. بی‌شک افزایش کالاهای قاچاق سمی برای تولید است که در نتیجه آن شاهد افزایش نرخ محصولات داخلی به‌دلیل کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی خواهیم بود. تا زمانی که تولید نداشته باشیم، اوضاع اقتصادی هر روز بدتر از دیروز می‌شود، این در حالی است که ما اصلا منابع تولید نداریم و بسیاری از کارخانه‌های ما تعطیل هستند.

وی با اشاره به وعده تک‌رقمی شدن نرخ تورم دولت سیزدهم گفت: نباید هیچ امیدی به تک‌رقمی شدن تورم داشت، زیرا دولت تخصصی در این زمینه ندارد. مردم مدت‌هاست که با مشکلات فراوانی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، اما تنها وعده می‌شنوند. متاسفانه مشکلات سطحی جای خود را به مشکلات ریشه‌ای کشور داده است.

اصلا امتیاز مثبتی نباید داد

رئیس کمیسیون توسعه بازرگانی بنیاد امید ایرانیان در ارزیابی خود از عملکرد دوساله دولت تصریح کرد: هیچ امتیازی نمی‌توان به عملکرد دوساله دولت داد. وقتی هیچ رویکرد مثبتی را شاهد نبوده‌ایم، چه امتیازی می‌توانیم بدهیم. با سقوط هر روزه افراد بیشتری به زیر خط فقر و ضعیف شدن قشر متوسط جامعه دیگر نمی‌توان هیچ نمره‌ای به عملکرد دولت داد.

سخن پایانی

حال که ۲ سال از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد، بیش از ۵۰ وعده داده‌شده ازسوی متولیان آن در زمان انتخابات رنگ تحقق به خود نگرفته و در مقابل هر روز شاهد زلزله‌ای بزرگ در بازار هستیم و نوسانات قیمتی بسیاری را تجربه می‌کنیم. دولت سیزدهم به‌دنبال اقتصاد مردمی و پویا بود، اما چنین اتفاقی رخ نداد. همچنین می‌خواست بازارها را آرام کند که موفق نشد و قصدش کاهش نرخ تورم بود که توفیقی به‌دست نیاورد و حتی تشدید این ضایعه را شاهد بوده‌ایم. در هر حال باید در انتظار ۲ سال باقیمانده از عمر دولت سیزدهم ماند و تنها آرزو کرد که اگر رویاها به واقعیت تبدیل نمی‌شوند، دست‌کم روزگار بیش از این به مردم سخت نگیرد!

روزهای سخت نفتی‌ها در آغاز دولت سیزدهم تا گام‌های بلند برای افزایش تولید و صادرات

دیپلماسی انرژی، برگ برنده وزارت نفت

عکس: صدا و سیما

محمد انوشه‌ئی: مدیریت پروژه‌های صنعت نفت در طول ۱۱۸ سال گذشته نمود بارزی در مجموع فعالیت‌های اقتصادی کشور داشته و اگر بخواهیم شرایط کاری یکی از مقاطع حساس در این صنعت را بیان کنیم، می‌توان به روزهای پراسترس آغاز به‌کار دولت سیزدهم اشاره کرد که با ۸۷ میلیون بشکه میعانات گازی روی آب و ناترازی بین تولید و مصرف گاز روبه‌رو بود. وزارت نفت در ۲ سال اخیر روزهای سختی را گذرانده است و این مجموعه از ابتدا با چند چالش شامل بلاتکلیفی میعانات گازی روی آب و ناترازی روزانه ۲۵۰ میلیون مترمکعبی گاز روبه‌رو بود، اما بازاریابی برای افزایش فروش نفت و میعانات گازی از همان روزهای نخست آغاز به‌کار دولت سیزدهم آغاز شد و اراده برای تحقق این امر بسیار بالا بود.

وزارت نفت از آغاز به‌کار دولت با اقدامی جهادی، کارهایی اساسی و زیربنایی برای تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام انجام داد و پروژه‌های اولویت‌دار مشخص شدند که بخشی از پروژه‌ها امروز به بهره‌برداری رسیده‌اند یا آماده بهره‌برداری هستند. اجرای پروژه‌های نیمه‌کاره در صنعت نفت از ابتدای آغاز به‌کار دولت سیزدهم، اولویت اصلی بوده است. برای نمونه، اکنون بیش از ۷۰۰ نفر در پروژه بزرگ ایران ال‌ان‌جی در عسلویه مشغول به‌کار هستند، در حالی که این پروژه بیش از ۸سال زیر باران و گرمای سوزان آن منطقه رها شده بود و بخش یوتیلیتی و مخازن آن هم به‌زودی به بهره‌برداری می‌رسد، از سویی پیش‌بینی می‌شود بخش شیرین‌سازی این پروژه اواخر امسال یا اوایل سال آینده به بهره‌برداری برسد. واحد ال‌ان‌جی این پروژه نیز از بخش‌های مختلف در حال پیگیری است و اعلام شده، تلاش می‌شود تا پایان این دولت به‌نتیجه برسد. نمونه دیگر تکمیل توسعه فاز ۱۱ پارس‌جنوبی به‌عنوان آخرین فاز این میدان گازی است که نزدیک به ۲۰ سال بلاتکلیف مانده و هیچ اقدامی برای اجرای آن نشده بود، اما طبق اعلام شرکت‌های ملی نفت ایران و پتروپارس، بخش نخست این طرح، زمستان امسال به بهره‌برداری می‌رسد که روزانه ۱۴ میلیون مترمکعب گاز تولید می‌کند.

پالایشگاه فاز ۱۴ تکمیل شد و به زمستان ۱۴۰۱ رسید

فاز ۱۴ پارس‌جنوبی یکی از مهم‌ترین طرح‌های نیمه‌کاره در صنعت نفت پارسال با فرمان سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری به بهره‌برداری رسمی رسید؛ فازی که به‌دلیل مسکوت گذاشته شدن دولت‌های پیشین تبدیل به محلی برای تکمیل لوازم و تجهیزات دیگر فازها شده بود. به‌گفته مدیران این فاز پارس‌جنوبی، برخی تجهیزات خاص آن چند بار خریداری شده بود. این پالایشگاه که سیزدهمین و آخرین پالایشگاه این میدان مشترک گازی به‌شمار می‌آمد، لقب ایرانی‌ترین پالایشگاه پارس‌جنوبی را به خود اختصاص داده است و پس از طرح توسعه فاز ۱۱ پارس‌جنوبی که در آینده نزدیک تکمیل و گاز برداشتی آن به دیگر پالایشگاه‌های موجود ارسال می‌شود، دیگر پالایشگاهی در پارس‌جنوبی ساخته نخواهد شد. دیپلماسی انرژی شاه‌کلید دولت سیزدهم شده است؛ موضوعی که با جدیت از نخستین روزهای آغاز به‌کار این دولت در عرصه‌های مختلف دنبال شد. استفاده از جمله کلیدی «همکاری سازنده به‌جای رقابت بازدارنده» در صحبت‌های جواد اوجی، وزیر نفت و محسن خجسته‌مهر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، حاکی از آن بود که تغییر ریل در راهبرد دیپلماسی انرژی ایران به‌وضوح رخ داده است.

نخستین سفرهای وزیر نفت به کشورهای همسایه بازیگر انرژی منطقه از جمله ترکمنستان، روسیه و عمان هم نشان داد که این جمله تنها یک شعار کلیشه‌ای نیست و وزارت نفت در رویکرد تازه خود در عمل این موضوع را دنبال می‌کند که به‌ویژه در موضوع صادرات نفت، نمود آشکاری داشته است.

مرز تعاملات نفتی در دولت سیزدهم با نگاه به کشورهای همسایه افزایشی گسترده یافت و ارتباط با کشورهای امریکای‌لاتین، ترکمنستان، چین، روسیه و آذربایجان هم در مسیر تازه‌ای قرار گرفت.

باوجود تحریم‌های بی‌سابقه امریکا، پارسال با ثبت بالاترین رکورد صادرات نفت از سال ۱۳۹۷ (آغاز تحریم‌های ترامپ علیه ایران) تاکنون، درآمدهای نفتی ۲برابر شد، سوآپ گاز ترکمنستان به جمهوری‌آذربایجان از مسیر ایران افزایش یافت، صادرات گاز افزایش یافت، امنیت انرژی کشور تامین شد، ایران برای نخستین‌بار توانست به آرزوی پالایشگاه‌داری فراسرزمینی دست یابد، صادرات خدمات فنی و مهندسی را افزایش دهد و سرانجام اقدام‌های دیگری مانند وصول مطالبات معوق را رقم بزند.

اقدام برای توسعه فعالیت‌های پالایشی در داخل و خارج

اجرای چند طرح جدید پالایشی در صنعت نفت در سال‌های پیش‌رو در دستور کار قرار گرفته است که در مجموع حدود ۱۶.۵ میلیارد یورو (معادل ۱۸ میلیارد دلار) به این طرح‌های جدید اختصاص خواهد یافت.

طرح احداث پتروپالایشگاه جدید ۳۰۰ هزار بشکه‌ای شهید قاسم سلیمانی با ۱۱.۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری، طرح احداث پالایشگاه خوزستان با برآورد اولیه ۴.۵ میلیارد دلار و گام دوم طرح توسعه و تثبیت ظرفیت پالایشگاه آبادان با یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون یورو از جمله مهم‌ترین این طرح‌ها است. در تامین منابع مالی پروژه پالایشگاه شهید سلیمانی از روش‌های مختلفی از جمله فاینانس، منابع بانکی و سرمایه‌های مردمی بهره گرفته خواهد شد.

از طرفی، وزارت نفت همزمان با افزایش سرمایه‌گذاری و توجه به بحث پالایشگاه‌سازی در داخل ایران، نیم‌نگاهی به این بحث در خارج از کشور نیز داشته، از آنجایی که بیشتر پروژه‌های صنعت نفت در کشورهای امریکای‌لاتین از سوی شرکت‌های امریکایی و اروپایی نیمه‌کاره رها شده است، از این‌رو موضوع صدور خدمات فنی و مهندسی برای توسعه آنها از ابتدای دولت سیزدهم در دستور کار قرار گرفت که در جریان سفر اخیر جواد اوجی، وزیر نفت به ۳ کشور ونزوئلا، کوبا و نیکاراگوئه، تفاهمنامه‌ها و قراردادهایی با آنها امضا شد که برای توسعه از ظرفیت وزارت نفت ایران و بخشی از ظرفیت بخش خصوصی شامل پیمانکاران و سازندگان توانمند کشور بهره برده خواهد شد.

نفت ایران می‌تواند در این پالایشگاه‌ها با صادرات نفت خام سنگین که مشتری کمتری دارد، با نفت فوق‌سنگین آنها ترکیب شود. صادرات فرآورده‌های نفتی، میعانات گازی و محصولات پتروشیمی نیز در همین هنگام دنبال می‌شود. همچنین، با صادرات خدمات فنی و مهندسی پالایشگاه آنها نیز می‌تواند با یک تغییر ساده یا یک تعمیرات اولیه به ظرفیت اسمی بازگردد که برای این کار ما متخصصان و ادوات و تجهیزات موردنیاز را داریم. استفاده از ظرفیت خالی پالایشگاه فراسرزمینی اما تنها به این اقدام ختم نمی‌شود.

وزارت نفت برای تعمیر پالایشگاه «پاراگوانا» بزرگ‌ترین پالایشگاه نفتی ونزوئلا با ظرفیت ۹۵۵ هزار بشکه در روز آماده شده و مجتمع پالایشگاه پاراگوانا مستقر در پونتو فیجو ونزوئلا است که به‌عنوان سومین پالایشگاه جهان شناخته می‌شود. این مجتمع پالایشی، از ۳ پالایشگاه به نام‌های اوای، کادون و گرانده تشکیل شده است. این پالایشگاه پس از تحریم ونزوئلا و عدم تعمیرات اساسی، فرسوده و ازکارافتاده شده است.

پرونده جمع‌آوری گازهای مشعل بسته شد

موضوع جمع‌آوری گازهای مشعل پالایشگاه‌های گازی نیز همواره از دغدغه‌های دولت‌های مختلف بوده و وزارت نفت دولت سیزدهم با ایجاد تغییر سیاست‌های کاری در بخش تامین مالی تصمیم به استفاده هرچه بیشتر از روش‌هایی نو مانند بهره‌مندی از توان هلدینگ‌های صنعتی برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های بالادستی مانند جمع‌آوری و فرآورش گازهای مشعل و گازهای همراه نفت با هدف جلوگیری از خام‌سوزی گرفته؛ تصمیمی که به‌دلیل پایداری در تامین خوراک، استقبال پتروشیمی‌ها را به‌همراه داشته است، به‌گونه‌ای که چندی پیش قراردادهای ۵۰۰ میلیون دلاری جمع‌آوری گازهای شرق کارون و جمع‌آوری گازهای مشعل غرب کارون نیز با شرکت هلدینگ خلیج‌فارس امضا شد تا شاهد خاموشی تعدادی از مشعل‌ها در گستره ۴استان کشور در آینده نزدیک باشیم. از سویی اعلام شد که در ۳ماه پاییز ۱۴۰۱ این شاخص بیش از ۳۰ درصد بهبود یافت و وزارت نفت در جمع‌آوری این گازها تحقق افزایش ۱۹.۵ درصد مقدار جمع‌آوری گازهای مشعل را در کارنامه خود ثبت کرد.

صنعت نفت ایران برمبنای اسناد جهانی متعهد شده است تا سال ۲۰۳۰ میلادی انتشار گازهای گلخانه‌ای خود را به‌صورت غیرمشروط ۴درصد و به‌صورت مشروط ۸درصد کاهش دهد. در طول سال‌های گذشته، گام‌هایی برای تعیین‌تکلیف این مقوله برداشته شد که از آن جمله می‌توان به اجرای همزمان ۹ طرح ان‌جی‌ال در مجموع با ظرفیت جمع‌آوری روزانه ۵.۱ میلیارد فوت‌مکعب گازهای همراه مشعل شامل طرح‌های پالایشگاه گاز بیدبلند خلیج‌فارس (۴طرح ان‌جی‌ال)، پالایشگاه گاز یادآوران خلیج‌فارس (ان‌جی‌ال ۳۲۰۰)، پالایشگاه گاز هنگام (مشعل گازی جزیره قشم)، (دهلران) و ان‌جی‌ال ۳۲۰۰ میدان مارون و ان‌جی‌ال جزیره خارک اشاره کرد.

براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده تا پایان امسال یا اوایل سال آینده معادل ۸.۲ میلیون مترمکعب گاز به‌صورت روزانه از مشعل‌ها جمع‌آوری و در سال ۱۴۰۲، روزانه ۱۸.۲ میلیون مترمکعب دیگر به این مقدار افزوده و برای سال ۱۴۰۳، روزانه ۱۷ میلیون مترمکعب دیگر و در سال ۱۴۰۴ نیز برابر ۷ میلیون مترمکعب در روز از سوختن گازهای مشعل کاسته می‌شود. در واقع انتظار می‌رود تا پایان سال آینده ۵۰ درصد گازهای مشعل جمع‌آوری شود و در پایان افق ۱۴۰۴، باقیمانده این گازها جمع‌آوری خواهند شد.

تکمیل زنجیره ارزش در پتروشیمی و درآمدزایی

وزارت نفت از ابتدای آغاز به‌کار خود، بیشتر از تمرکز بر توسعه و تکمیل زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی، تکمیل طرح‌های نیمه‌کاره این صنعت را در اولویت قرار داد، به‌طوری‌که طرح‌های انیدریدمالئیک شرکت پتروکیمیای ابن‌سینا، پتروشیمی دی آریا پلیمر خمین، پتروشیمی پارس‌گلایکول، مخازن نه‌گانه فاز دوم مخازن سبز پتروشیمی عسلویه، واحد دوم ASU۲ (واحد هوای فشرده) و پست ۲۳۰/۴۰۰ کیلوولت شرکت دماوند انرژی عسلویه، فاز نخست طرح پالایش گاز هویزه خلیج‌فارس (کارخانه گاز و گاز مایع ۳۲۰۰)، پیش‌تراکم کارخانه گاز و گاز مایع ۹۰۰، پیش‌تراکم کارخانه گاز و گاز مایع ۱۰۰۰ و ۴طرح پایین‌دستی صنایع پتروشیمی در منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی در ۲ سال فعالیت دولت سیزدهم در صنعت پتروشیمی به‌بهره‌برداری رسیده‌اند.

صنعت پتروشیمی همواره به‌عنوان یکی از ستون‌های اقتصادی کشور نقش‌آفرینی بی‌بدیلی داشته است. این صنعت افزون بر فعال‌سازی صنایع کوچک داخلی با تامین مواد اولیه مورد نیاز آنها، ارزآوری بسیار مطلوبی برای کشور رقم زده، به‌طوری که با تولید حدود ۷۰ میلیون تن محصول نهایی درآمد ۲۶ میلیارد دلاری را در سال ۱۴۰۱ محقق کرده است؛ حدود ۲۷ میلیون تن از این محصولات به ارزش حدود ۱۶ میلیارد دلار صادر شد که نزدیک به ۱۴ میلیارد دلار آن در سامانه نیما عرضه شد و حدود ۱۲ میلیون تن به ارزش معادل ۱۰ میلیارد دلار در داخل به فروش رفت و به چرخه اقتصادی کشور کمک کرد.

صنعت پتروشیمی در سال ۱۴۰۰ نیز ۱۴.۳ میلیارد دلار فروش صادراتی داشت که ۹۰ درصد آن معادل ۱۲.۷ میلیارد دلار به سامانه نیما عرضه شد و شرکت‌های پتروشیمی موفق به ایفای ۱۵۴ درصد تعهد ارزی سالانه و تامین حدود ۲۴ درصد نیاز ارزی کشور شدند. در مجموع صنعت پتروشیمی طی سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بیش از ۳۰ میلیارد دلار ارزآوری برای کشور داشته است.

جواد اوجی، وزیر نفت در همان ماه‌های ابتدای آغاز به‌کار دولت سیزدهم (دی سال ۱۴۰۰) در سالروز صنعت پتروشیمی بر بومی‌سازی همه کاتالیست‌های این صنعت تا پایان دولت سیزدهم تاکید کرد، زیرا داخلی‌سازی کاتالیست‌ها از زیرساخت‌های توسعه و خودکفایی در صنعت پتروشیمی است. شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی به این منظور سال ۱۴۰۱ با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز علمی داخلی سند بومی‌سازی کاتالیست‌های صنعت پتروشیمی را روزآمد کرد. ۹۹ نوع کاتالیست، جاذب و آغازگر در صنعت پتروشیمی کشور وجود دارند و پژوهشگران صنعت پتروشیمی با همکاری مراکز دانش‌بنیان و پژوهشی تاکنون توانسته‌اند ۸۸ مورد از این کاتالیست‌ها را بومی‌سازی و تولید کنند و باتوجه به روزآمد کردن سند کاتالیست کشور، باقی کاتالیست‌ها نیز تا پایان دولت سیزدهم بومی شوند.

از سویی، به‌دنبال خودکفایی در تولید کاتالیست، با گسترش دیپلماسی انرژی وزارت نفت دولت سیزدهم، کاتالیست‌های ایرانی به کشورهای همسایه و منطقه از جمله روسیه صادر شدند و با موفقیت در حال استفاده در مجتمع‌های پتروشیمی روسیه هستند که این مهم افزون بر ارزآوری برای کشور نشان می‌دهد که می‌توان به توانمندی متخصصان ایرانی اعتماد کرد و گام‌های خودکفایی در صنعت پتروشیمی را پیمود.

سخن پایانی

قدمت بالای صنعت نفت در ایران، تحریم‌های یک‌جانبه بلندمدت غرب در دوره‌های مختلف و عوامل بسیار دیگر سبب شده است که صنعت نفت به‌شیوه سنتی از سوی شرکت‌های دولتی یا پیمانکاران سنتی پیش برود. این موضوع در جهان رو به پیشرفت امروز مطلوب نیست و در عرصه پرمخاطره رقابت جهانی باید در مسیر تحول و دانشی شدن پیش رفت.

اگرچه صنعت پرافتخار نفت ایران توانسته با اقتدار از عرصه‌های خطر با اتکا به تجربه و توانمندی متخصصان خود عبور کند، اما با افزایش سن بیشتر چاه‌های کشور از نیمه‌عمر خود، نیاز به فشارافزایی در چاه‌های گازی برای تامین گاز موردنیاز کشور، ورود به حوزه راهبردی صادرات گاز در عرصه بازارهای جهانی، نیاز به فناوری‌های نو و استفاده از ظرفیت‌های دانش‌بنیان رفته‌رفته پررنگ‌تر می‌شود، ضمن آنکه با افزایش جمعیت و رشد تصاعدی مصرف انرژی در کشور، توجه ویژه به کاهش شدت مصرف انرژی که اختلاف قابل‌توجهی با استانداردهای جهانی دارد، ضروری است و همین موضوع اهمیت حضور شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور را برجسته‌تر می‌کند.

بر همین اساس، دولت سیزدهم ضمن تداوم روند گذشته برای دانش‌بنیان کردن صنعت نفت، روش‌ها و اقدام‌های تازه‌ای را به‌منظور تقویت این حوزه در پیش گرفت و ابتکار عمل‌های گسترده را برای اجرایی و عملیاتی شدن آن ایجاد کرد. با ارتقای سطح همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان فعال و انجمن‌های تخصصی مرتبط با صنعت نفت، تقویت اقتصاد نفت در دولت سیزدهم کلید خورد. به‌همین منظور، فهرستی بلند از منابع موردتایید وزارت نفت شامل بیش از ۱۴۰۰ شرکت سازنده ارزیابی صلاحیت شد و تامین بخش اعظمی از نیازهای صنعت نفت کشور از سوی سازندگان داخلی موردتایید قرار گرفت، سرانجام ۱۳۷ شرکت دانش‌بنیان در این سامانه ثبت شدند.

واقعیت این است که دولت سیزدهم همواره بر تقویت ساخت داخل و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان تاکید داشته، بخش بزرگی از اقتصاد ایران بر دوش وزارت نفت است و مهم‌ترین زنجیره‌های ارزش را می‌توان در شرکت‌های زیرمجموعه این وزارتخانه یافت، بنابراین اهمیت تولید بار اول اقلام راهبردی و خنثی‌سازی تحریم‌ها در کل زنجیره ارزش این صنعت بسیار مهم است، چندی پیش، روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهوری نیز در این زمینه از وزارت نفت قدردانی کرد که با داشتن بیشترین همکاری به کسب رتبه نخست زنجیره ارزش نفت و گاز و وزارت نفت در دوره سوم اجرای برنامه «تولید بار اول اقلام راهبردی» منتج شد.

نظرگاه

دلارهای نفتی افزایش یافت

حسین حسین‌زاده ـ عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی: فروش نفت و فرآورده‌های نفتی در این دولت افزایشی چشمگیر یافته و ظرفیت تولید نفت ایران از حدود ۲.۲ میلیون بشکه به ۳ میلیون و ۱۰۰ هزار بشکه در روز رسیده است، در حالی که دولت سیزدهم، صنعت نفت را با فروش کمتر از نیم میلیون بشکه در روز از دولت قبل تحویل گرفت.

ایران از طریق ارتباط با کشورهای عضو اوپک و اوپک‌پلاس از کاهش سقف روزانه فروش نفت خام معاف شد و اکنون آمارهای ثبت‌شده حکایت از افزایش فروش نفت تا بیش از یک‌میلیون بشکه در روز دارد. دولت سیزدهم فروش نفت را به برجام و تحریم‌ها گره نزد، هرچند تحریم‌ها آثار خود را دارد، اما با تلاش و جدیت این دولت اقدام‌های قابل‌قبولی انجام شد.

همان‌طور که وزیر نفت و سخنگوی دولت اعلام کردند، با دیپلماسی قوی انرژی در دولت سیزدهم، صادرات نفت کشور در سخت‌ترین شرایط ممکن ۲برابر شد، همچنین روابط خوبی که دولت سیزدهم در توسعه تعاملات تجاری خود با کشورهای امریکای‌لاتین و کشورهای منطقه برقرار کرد، باعث شد تولید و صادرات نفت افزایش یابد.

کسری بیش از ۴۸۰ هزار میلیارد تومانی بودجه با فروش و وصول مطالبات نفتی جبران شد و این روند افزایشی همچنان ادامه دارد، استفاده از تخصص و تجربه حوزه انرژی در کشور باعث شده است که درآمد نفتی کشور در سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال ۱۴۰۰ ، بیش از ۷۹ درصد افزایش داشته باشد و این در سایه دیپلماسی فعال دولت سیزدهم محقق شده است. نباید از ظرفیت‌های داخلی برای توسعه، تامین و نگهداشت، بازسازی و نوسازی ناوگان در حوزه نفت گاز و پتروشیمی غافل شویم. باوجود همه موانعی که دشمنان ملت ایران برای ما ایجاد کردند، اما مجموعه وزارت نفت و امور خارجه در دیپلماسی انرژی نمره قبولی کسب کرده‌اند.

پول‌هایی که در قالب فروش نفت به کشور وارد شده، طی تقسیماتی در حوزه‌های مختلف مصرف و هزینه می‌شوند، به‌عنوان‌مثال، ۱۴,۵درصد از آن به وزارت نفت رسیده، بخشی دیگر به صندوق توسعه و خزانه کشور واریز می‌شود که نحوه هزینه‌کرد هر کدام از این موارد مشخص شده است. طبق آنچه در مجلس تصویب شده، دولت باید ۳۶۰ همت درآمدزایی داشته باشد که قسمت اعظم این درآمد از طریق فروش نفت و گاز و فرآورده‌ها تامین و در بخش‌های مختلف هزینه می‌شود.

سرمایه‌گذاری در صنعت نفت بحث جدایی دارد و بیشتر از طریق جذب سرمایه انجام می‌گیرد، وضعیت نامناسب معیشت مردم نیز به عوامل مختلف دیگری از جمله تورم و تحریم‌ها بستگی دارد و تنها با افزایش فروش نفت نمی‌توان این وضعیت را اصلاح کرد، چراکه عوامل دیگری نیز در این مهم تاثیرگذار است.

در حوزه حفظ امنیت غذایی یا کاهش ناترازی بنزین تنها وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نفت اثرگذار نیستند، بلکه برای مثال، وزارت صمت نیز نقش دارد،بنابراین همان‌طور که گفتم، عوامل مختلفی در تغییر وضعیت معیشت مردم و کاهش گرانی‌ها اثرگذار است.

نظرگاه

سیاست‌های حداقلی برای بازار مسکن

منصور غیبی
کارشناس بازار مسکن

با مطالعه سیاست‌های دولت سیزدهم در بخش مسکن، می‌توان نتیجه گرفت که تعدد برنامه‌ها و طرح‌های مختلف بخش مسکن همگی در یک راستا و برآیند آنها در پی تامین مسکن و تحقق شعار دولت مبنی بر ساخت و تحویل یک‌میلیون واحد آپارتمان به‌ازای هر یک سال و در مجموع ۴ میلیون آپارتمان طی ۴ سال متمرکز شده؛ اما به‌نظر می‌رسد در مقاطعی از این مسیر، موجب بیراهه شده است.

دولت به انجام همزمان تمام برنامه‌ها اقدام کرده، اما گویا توان دولت در به نتیجه رساندن بعضی از اهداف، کافی نبوده و در ادامه مسیر، به‌طورموقت بخشی از برنامه‌های کلان و مهم را به حالت تعلیق درآورده و برنامه‌های حداقلی را جایگزین کرده است تا از این طریق بتواند یک گزارش کارکرد نیز ارائه بدهد. یکی از این برنامه‌های جایگزین، شناسایی بنگاه‌های املاک فاقد پروانه کسب است.

اگر دولت، به‌ویژه وزارت مسکن و شهرسازی، به این باور برسد که از طریق اقداماتی که بیشتر از نوع صنفی هستند و باید توسط اتحادیه املاک اجرا شوند ـ و احتمالا این اتحادیه به‌صورت مداوم و دقیق در این زمینه فعالیت می‌کند ـ می‌تواند اقتصاد مسکن را از مشکلات و چالش‌های زیادی نجات دهد.

اگر دولت بخش‌های مهم‌تری از برنامه‌های قابل‌اجرا در زمینه مسکن را به‌انجام برساند، ممکن است همین اقدامات باعث رونق و کارآیی بیشتر در بخش مسکن شوند.

به‌عنوان‌مثال، ایجاد صندوق حمایت خرید و صندوق ضمانت تسهیلات و انتشار اوراق رهنی برای افزایش سقف تسهیلات مسکن و کمک به خرید خانه برای افراد جویای کار، پیگیری موثر در راستای اجرای قانون پیش‌فروش املاک، هدایت تقاضای سرمایه‌ای در حوزه مسکن به سرمایه‌گذاری در ساخت‌وساز طریق بازار سرمایه (صندوق زمین و ساختمان) و اجرای دقیق قانون مالیات بر خانه‌های خالی، از جمله برنامه‌هایی هستند که کارکرد ماندگار و موثر خواهند داشت.

وزارت مسکن و شهرسازی به‌جای ارائه گزارش پلمب بنگاه املاک به‌عنوان دستاورد بخش مسکن در دولت سیزدهم، لازم است آمار و گزارش عملکرد وزارتخانه در زمینه تعداد صندوق‌های حمایت خرید و ضمانت تسهیلات ایجادشده در دولت سیزدهم و میزان اوراق رهنی منتشره درباره کمک به خرید خانه‌اولی‌ها را ارائه و مشخص کند به چه میزان در هدایت تقاضای سرمایه‌ای در حوزه مسکن موفق عمل و در این مسیر چه تعداد صندوق زمین و ساختمان ایجاد کرده و در ادامه با عدم‌تمکین بانک‌ها در تخصیص اعتبارات بانکی به طرح نهضت ملی مسکن چه اقدام موثری انجام گرفته است؟

موارد فوق می‌تواند بخشی از برنامه‌های کلان در مسیر اصلاح و بهبود اقتصاد مسکن باشد که به نحو موثر و مطلوب به آنها پرداخته نشده و جایگزین این اقدامات مهم، پرداختن به طرح‌های مقطعی و بیشتر احساسی و پر سروصدا است که موجب حل مشکلات بخش مسکن نخواهد شد که اتفاقا اقدام به اجرای این نوع برنامه‌ها، خود موجب رکود و عدم رونق اقتصادی در بخش‌های مختلف حوزه مسکن می‌شود.

بنابراین مهم‌ترین و بدیهی‌ترین عامل برای نیل به تحقق برنامه‌های مسکن، ایجاد رونق در اقتصاد مسکن است، به‌نحوی که اگر تلاش برای ساخت مسکن همراه با رونق اقتصادی در بخش مسکن همراه نباشد، به‌مثابه هل دادن کامیون با دست خالی در سربالایی است.

این رونق خود سبب رقابت در تولید در بخش‌های مختلف مصالح ساختمانی و گردش مالی منظم و موثر در اقتصاد مسکن و شور و اشتیاق نیروی کار در بخش ساختمان و موجب پویایی بخش خدمات فنی و مهندسی و تمامی صنوف مرتبط با بخش خدمات مسکن و ساختمان می‌شود که در صورت رکود در بخش اقتصاد مسکن، این عوامل موثر در پیشبرد هدف، ناکارآمد خواهند شد و بهترین رونق در بخش مسکن، پویایی مستمر و گردش مالی منظم و موثر در اقتصاد مسکن به دور از هیجانات کاذب و سوداگرانه است و در این فضای ایجادشده نیز دولت به‌راحتی می‌تواند برنامه‌ها و طرح‌های مختلف بخش مسکن را اجرایی و مدیریت کند.

صمت عملکرد دوساله دولت در بازار ملک را بررسی کرد

باخت در نیمه اول

عکس: صمت

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

«قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» از داشتن مسکن مناسب برای اقشار مختلف مردم به‌عنوان یک «حق» نام برده و دولت را در جایگاه متولی بخش مسکن و مسئول تامین مسکن آحاد جامعه معرفی کرده است؛ اما متاسفانه طی سال‌های گذشته دولت‌ها نتوانسته‌اند به‌خوبی از عهده وظایف خود در قبال تامین مسکن مردم برآیند. مسکن به‌عنوان یکی از نیازهای ضروری همواره موردتوجه دولت‌ها و تحت‌تاثیر سیاست‌های آنها بوده است. اجاره‌نشینی یا سکونت در خانه‌های ملکی، سهم مسکن در هزینه خانوار و نرخ مسکن، از جمله متغیرهای قابل‌بررسی برای تحلیل عملکرد دولت‌ها در بازار مسکن هستند. خانه، یکی از ضروری‌ترین نیازهای هر فرد و خانواده‌ای است. خانه علاوه بر اهمیتی که در بعد فردی و خانوادگی دارد، در اقتصاد نیز بازار مهمی به‌شمار می‌آید که بخشی از اشتغال، سرمایه‌گذاری و در نهایت، ارزش‌افزوده کل اقتصاد، از جمله نتایج این بازار هستند.

اکنون حدود ۲ سال است که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد. نگاهی به کارنامه دولت در طول این مدت بیانگر آن است که دولت سیزدهم هرچند توفیقات خوبی در سیاست خارجه به‌ویژه برقراری رابطه با کشورهای منطقه داشته، اما در امور اقتصادی نتوانسته است، موفقیت چندانی به‌دست آورد. صمت در این گزارش عملکرد دوساله دولت در بخش مسکن را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

عدم‌موفقیت دولت سیزدهم در بخش مسکن

باوجود تلاش‌هایی که دولت سیزدهم در زمینه مسکن انجام داده است، می‌توان گفت که این تلاش‌ها موثر نبوده‌اند. یکی از دلایل اصلی عدم‌موفقیت دولت سیزدهم در بخش مسکن، بی‌توجهی به مشکلات اساسی این بخش است. مشکلاتی از قبیل نبود تعادل بین عرضه و تقاضای مسکن، نبود برنامه‌های جامع واقعی برای ساماندهی بازار مسکن و نبود مکانیزم‌های مناسب برای کنترل نرخ مسکن، باعث شده است که تلاش‌های دولت سیزدهم در این زمینه نتوانند به‌خوبی جوابگوی نیازهای جامعه باشند.

بدون دسترسی به آمار و داده‌های رسمی، نمی‌توان تحلیل جامعی از بازار مسکن در ۲ سال اخیر ارائه داد،اما اظهارنظرهای رسمی درباره بازار واحدهای مسکونی، نشان‌دهنده اهمیت بیش از پیش بازار مسکن در این دوره است. باوجود اهمیت تحلیل بازار مسکن، عدم‌انتشار منظم داده‌های آماری بخش مسکن، تحلیل جامع آن را با چالش‌هایی مواجه کرده است. انتشار باوقفه و نیز دشواری در دسترسی به آمارهای موجود، برخی از این چالش‌ها هستند.

طبق آمارهایی که در گذشته منتشر شده؛ نرخ مسکن در شهر تهران از ابتدای فعالیت دولت سیزدهم در مرداد ۱۴۰۰ تا آخرین ماهی که اطلاعات آن در دسترس است (آذر ۱۴۰۱) از ۳۱ میلیون تومان به ۴۸ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان رسیده یعنی در ۱۴ ماه، ۵۵ درصد رشد کرده که مقایسه آن با دولت قبلی نشان می‌دهد، رشد نرخ مسکن در ۱۴ ماه ابتدایی دولت دوازدهم، ۱۰۵ درصد بوده است، به‌طوری‌که از ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان به ۹ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان رسید. برگزاری جلسه ویژه تامین مالی پروژه‌های مسکن با حضور رئیس‌جمهوری، وعده شناسایی اخلالگران بازار زمین و مسکن توسط مشاور وزیر راه و شهرسازی و تلاش برای کنترل اجاره‌بها، نشان‌دهنده اهمیت این بازار برای سیاست‌گذار هستند. با این حال، به‌نظر می‌رسد ثبات در بازار مسکن، نیاز به ثبات در سطح اقتصاد کلان دارد، زیرا از این مسیر است که سرمایه‌گذار به حضور در این بازار تمایل پیدا می‌کند و خانوار، قدرت خریدی برای تامین مسکنی که رفاهش را تضمین می‌کند، خواهد داشت.

حذف قوانین دست‌وپاگیر در بازار مسکن

عبدالرضا قشقایی، تحلیلگر بازار مسکن در رابطه با عملکرد دوساله دولت سیزدهم در بازار مسکن به صمت توضیح داد: متاسفانه در این ۲ سالی که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد، اتفاق خاصی در بازار مسکن رخ نداده و تغییراتی که حاصل شده است بیشتر منفی بوده تا مثبت؛ اما اگر بخواهیم به‌صورت مثبت اقدامات دولت سیزدهم را بررسی کنیم، درمی‌یابیم که تلاش‌های متعددی نیز پیرامون ساماندهی بازار مسکن انجام گرفته و موانع متعددی که بر سر راه پروژه‌های بزرگی اعم از نهضت ملی قرار داشته تا حد زیادی برداشته شده است. حذف قوانین دست‌وپاگیر و همچنین کاهش زمان تشکیل کمیسیون‌های مختلف از جمله اقداماتی است که دولت سیزدهم برای تسهیل ساخت مسکن در نظر گرفته است و به‌نظر می‌رسد چنین اقداماتی می‌تواند در آینده به‌نفع این بازار باشد.

وی در ادامه افزود: متاسفانه طبق قانون، بسیاری از ارگان‌های دولتی موظف بودند که زمین‌های مشخصی را برای ساخت واحدهای نهضت ملی مسکن در اختیار دولت بگذارند، اما در این ۲ سالی که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد، بسیاری از این ارگان‌های دولتی به بهانه‌های مختلف از این اقدام سر باز زدند و باعث شدند که پیشرفت این پروژه به‌تعویق بیفتد، اما خوشبختانه همان‌طور که گفته شد، با دستور رئیس‌جمهوری قرار شد که موانع پیش‌روی ساخت مسکن در کشور هرچه سریع‌تر برداشته شود. مسلما چنین اقداماتی نتیجه‌بخش است و می‌تواند روند ساخت‌وساز و توزیع واحدهای مناسب برای اقشار هدف را ساماندهی کند.

این کارشناس تصریح کرد: در گذشته، شاهد بودیم که تشکیل یک کمیسیون برای تغییر کاربری یک زمین در شهرهای کوچک و حتی روستاها تا چندین ماه زمان می‌برد که زمان اجرایی شدن چنین اقداماتی به‌طورچشمگیری در حال کاهش است و این یعنی صرفه‌جویی در زمان و هزینه که می‌تواند تا حد زیادی به بازار مسکن کمک کند.

قشقایی عنوان کرد: در دولت قبل، شاهد تلاش چشمگیری برای ساماندهی بازار مسکن نبوده‌ایم و نیاز است تا با تسریع امور مختلف در حوزه مسکن این عقب‌ماندگی‌ها هرچه سریع‌تر جبران شود. مسئولان ذی‌ربط در حوزه مسکن معتقدند که تمامی این اتفاقاتی که در این دوساله افتاده برای آینده بازار مسکن پایه‌ریزی شده است و اتفاقات مثبتی در بازار مسکن رخ خواهد داد.

چنین صحبت‌هایی در حالی مطرح می‌شود که در این ۲ سالی که از فعالیت دولت سیزدهم گذشت، شاهد اتفاق خاصی در بازار پرتلاطم نبوده‌ایم و اتفاق خاصی هم رخ نداده است.متاسفانه وضعیت ساخت‌وساز در کشور ما روزبه‌روز رو به وخامت می‌رود و بسیاری از سازندگانی که در سال قبل مشغول فعالیت بودند، امسال مجبور به تغییر شغل شدند. دلیل این موضوع هم عوامل متعددی نظیر افزایش روزافزون تورم اقتصادی، افزایش نرخ مصالح ساختمانی و رشد نرخ زمین است که این موضوع یک امتیاز منفی برای بازار مسکن در دولت سیزدهم به‌شمار می‌رود.

دولت جدی‌تر به بازار مسکن نگاه کند

این تحلیلگر بازار مسکن تاکید کرد: دولت باید اقدامات مناسبی برای بازار مسکن انجام دهد و با پرداخت تسهیلات مناسب به اقشار هدف کمک کند تا خانه‌دار شوند. باتوجه به افزایش نرخ مسکن در ایران و تورم اقتصادی موجود، نرخ سود بانکی به‌قدری افزایش داشته که پرداخت اقساط این تسهیلات از عهده بسیاری از اقشار کم‌درآمد و حتی متوسط جامعه خارج است، به‌طوری‌که گاهی دیده می‌شود اقساط یک وام از حقوق ۲ ماه یک کارگر و کارمند هم بیشتر است!

وی با بیان اینکه دولت و تلویحا وزارت راه و شهرسازی باید اقدامات جدی‌تری را برای ساماندهی بازار مسکن انجام دهند به صمت گفت: در روزهای اخیر، شاهد آن بودیم که وزارت راه و شهرسازی، طرح برخورد با مشاوران املاک متخلف را استارت زده و تعداد زیادی از آنها را پلمب کرده، چنین اقداماتی به‌صورت‌کلی موثر است و جلوی تخلفات را می‌گیرد، اما نمی‌توانیم از آن به‌عنوان اقدامی موثر از سوی دولت برای ساماندهی بازار مسکن نام ببریم، چراکه باید آدرس گرانی مسکن را در جای دیگری پیدا کنیم؛ جایی که اقتصاد کلان اصلاح شده و تورم از بین رفته است.

قشقایی افزود: اینکه چند وقت یک‌بار انگشت اتهام گرانی بازار مسکن به‌سوی مشاوران املاک نشانه گرفته شود، کاری عبث و بیهوده است، چراکه در سال‌های اخیر تورم اقتصادی باعث گران شدن تمام اجناس و اقلام موردنیاز مردم شده است. از سوی دیگر، مگر همین مشاوران املاکی که از آنها به‌عنوان عاملان گرانی مسکن یاد می‌شود، در سال‌های گذشته فعالیت نداشتند؟ پس چرا آن زمانی که نرخ مسکن ثبات نسبی داشت، اقدام به گرانی مسکن نکردند؟

وی در پایان گفت: همه باید این نکته را بدانند تا زمانی که وضعیت اقتصادی کشور به‌ثبات نرسد و تورم به اعداد تک‌رقمی نزدیک نشود، خرید خانه توسط اقشار ضعیف و کم‌درآمد با مشکل روبه‌رو می‌شود. مسلما هیچ‌یک از سیاست‌گذاری‌هایی که در این چندساله برای نجات بازار مسکن انجام گرفته است، نمی‌تواند آرامش را به این بازار پرتلاطم برگرداند، بنابراین دولت باید با برنامه‌ریزی و اقدامات موثر در مسیر توسعه و رشد اقتصادی گام بردارد و با کمک و مشورت با متخصصان این حوزه، راهی پیدا کند که بتواند به کمک مردم بیاید.

ناکامی دولت سیزدهم در بخش مسکن

اکبر ترابیان، کارشناس بازار مسکن به صمت توضیح داد: بخش مسکن از جمله بخش‌های حیاتی اقتصاد کشور است. با این حال، در دولت سیزدهم، بخش مسکن با مشکلات و چالش‌های زیادی روبه‌رو شد و دولت تاکنون در این زمینه به موفقیت کافی دست نیافته است. یکی از عوامل اصلی عدم‌موفقیت دولت سیزدهم در بخش مسکن، بی‌توجهی به نیازهای واقعی بازار مسکن بوده است. دولت‌ها در سال‌های گذشته برای تحریک بازار مسکن، اقدامات زیادی را انجام داده‌اند، اما بسیاری از این اقدامات به‌نظر می‌رسد بدون برنامه‌ریزی کافی و بررسی نیازهای بازار انجام گرفته است. به‌عنوان مثال، برخی برنامه‌های تحریک بازار مسکن نظیر اعطای وام‌های سنگین یا افزایش سقف تسهیلات مسکن، باعث افزایش نرخ مسکن شد و از دسترسی برخی از افراد به‌ویژه جوانان و خانواده‌های با درآمد کم، به مسکن مناسب جلوگیری کرد. وی در ادامه افزود: بنده معتقد هستم که عدم‌اجرای کافی برنامه‌های توسعه مسکن نیز از دلایل عدم‌موفقیت دولت در این زمینه است. در سال‌های گذشته، برخی دولت‌ها برنامه‌های بلندمدتی را برای توسعه مسکن ارائه داده‌اند. با این حال، در دوره دولت سیزدهم، برخی از این برنامه‌ها به‌دلیل تامین نشدن منابع مالی و عدم‌اجرای کامل، همچنان ناتمام مانده‌اند. این موضوع باعث شده است که توسعه مسکن به‌طورکلی کاهش یابد و بازار مسکن در شرایط نامساعدی قرار گیرد.

این کارشناس تاکید کرد: دولت سیزدهم برای اینکه بتواند بازار مسکن را کنترل کند، باید دست دلالان و سوداگران را از بازار مسکن دور کند تا خانه‌هایی که قرار است برای محرومان ساخته شود، به‌دست این افراد برسد، نه اینکه تجربه مسکن مهر تکرار شود و بخش زیادی از واحدهای دولتی دست سودجویان بیفتد. سوداگران برای افزایش سود خود به اشکال مختلف به بازار مسکن وارد می‌کنند و وارد چرخه ساخت‌وساز نیز می‌شوند، این افراد بدون رعایت قوانین ساختمانی، ساختمان‌هایی را بنا می‌کنند که علاوه بر آسیب رساندن به محیط‌زیست، خطراتی را نیز برای ساکنان ایجاد می‌کنند. با این حال، مسئولان ذی‌ربط با تمام تلاش‌هایی که برای ساماندهی بازار مسکن تا به حال کرده، نتوانسته‌اند به‌طورکامل با این جور قضایا مقابله کنند. این موضوع باعث شده است که اعتماد مردم به دولت در زمینه التیام بازار ملک کاهش یابد و این مشکل به‌شدت در بازار مسکن تاثیرگذار باشد.

راهکار رهایی از بن‌بست بازار مسکن

ترابیان افزود: به‌طورکلی برای حل مشکلات بخش مسکن، دولت باید با برنامه‌ریزی دقیق و بررسی نیازهای بازار، اقداماتی را انجام دهد که باعث تحریک بازار مسکن نشود و سبب دسترسی جامعه به مسکن مستقل بدون مشکلات بیشتری شود. از طرفی، دولت می‌تواند با ارائه تسهیلات و تشویق به ساخت واحدهای مسکونی در روستاها و شهرهای کوچک، بهبود دسترسی به مسکن مستقل در این مناطق را ایجاد و از فرسایش جمعیت در شهرها جلوگیری کند.

وی در پایان گفت: عدم‌موفقیت دولت سیزدهم در بخش مسکن، نتیجه تلفیقی از عوامل متعددی است که برای حل آن نیاز به رویکردی گسترده‌تر و سیاست‌های کاملا جدیدی داریم. باید در نظر داشت که بخش مسکن یکی از بخش‌های حیاتی اقتصاد کشور است و توجه به مسائل آن باید در اولویت‌های دولت قرار گیرد. برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگی بیشتر با نیازهای بازار، اجرای کامل برنامه‌های توسعه مسکن و مبارزه کامل با صاحبان مغایرت‌های ساختمانی، از جمله اقداماتی هستند که می‌توانند به دولت کمک کنند تا در بخش مسکن موفقیت بیشتری داشته باشد. به هر حال، برای حل مشکلات بخش مسکن، نیاز به همکاری و هماهنگی بین دولت، تخصص‌های مربوطه و جامعه داریم.

سخن پایانی

شرایط بازار مسکن در ایران روزبه‌روز در حال وخامت است و این موضوع از کسی پنهان نیست،بنابراین زمانی که دولت صحبت از ساماندهی بازار مسکن می‌کند، باید مسئله زمان را نیز در نظر بگیرد، چراکه بسیاری از مردم در کشور ما با مشکلات عدیده اقتصادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند و تهیه یک خانه مناسب برای آنها به یک معضل تبدیل شده؛ اتفاقی که بسیاری از خانوارها را به حاشیه‌نشینی و شهرک‌نشینی کشانده است. اکنون چیزی در حدود ۲ سال است که دولت وعده ساخت سالی یک‌میلیون مسکن برای اقشار هدف را داده، اما با کمال تعجب حتی یک واحد از این خانه‌ها را به مردم تحویل نداده است. دولت باید در نظر بگیرد که بسیاری از مردم از قبل روی وعده‌های مسکنی دولت حساب باز کرده‌اند و زمانی که دولت قول مسکن ارزان‌نرخ را به مردم داد، این امید را در دل افراد کم‌درآمد ایجاد کرد که روزی خانه‌دار می‌شوند،از این‌رو اگر بنا باشد دولت مسیری که در این ۲ سال در پیش گرفته، بخواهد ادامه دهد و بازار مسکن روزبه‌روز در باتلاق تورم و گرانی فرورود، نه‌تنها مشکلی از مردم حل نمی‌شود، بلکه اعتماد مردم به دولت برای ساماندهی بازار مسکن تا حد زیادی از بین می‌رود.

در این ۲ سالی که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد، اتفاق خاصی در بازار مسکن رخ نداده و تغییراتی که ایجاد شده، بیشتر منفی بوده است

موفق نبودن دولت سیزدهم در بخش مسکن، نتیجه مجموعه‌ای از عوامل متعددی است که برای حل آن نیاز به یک رویکرد گسترده‌تر داریم

صمت عملکرد دولت سیزدهم در پایان سال دوم را بررسی کرد

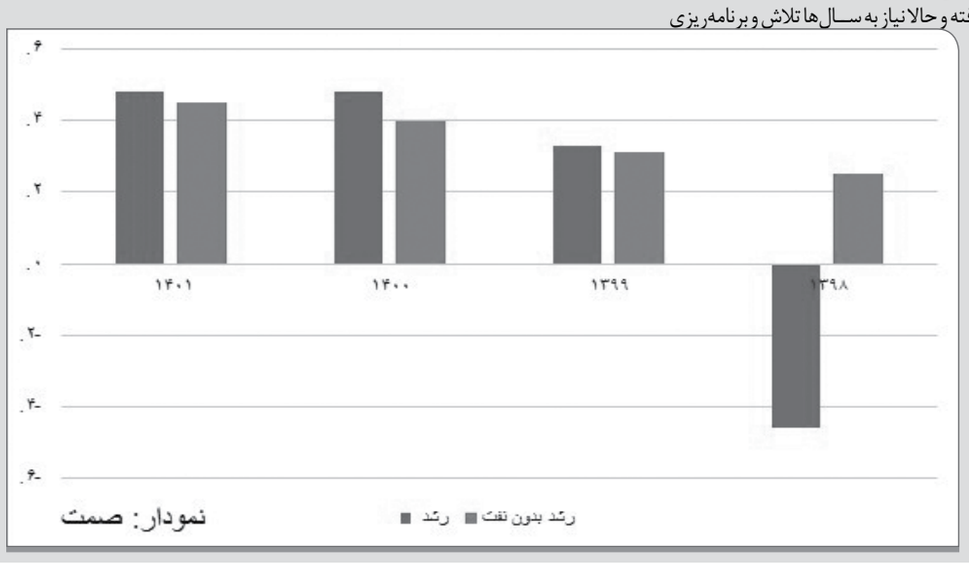
مردودی در نیمه‌راه

امیرعباس آذرمونـد: دولـت سـیزدهم در حالی بـه نیمه راه خود رسـیده کـه بررسـی برخـی شـاخص‌های کلان اقتصادی نشـان می‌دهند که دولت نه‌تنها موفق نشـده به وعده‌های خود دسـت پیـدا کند، بلکه باوجود گذشـت ۲ سـال، وضعیت برخی شـاخص‌های مهم نسـبت به پیش از دولت رئیسی بدتر هم شده اسـت. به‌طورمثال، دولتمردان در حالـی از آمار کاهش نرخ تورم در کشـور سخن می‌گویند که همچنان نرخ تورم سالانه در ایران بیش از ۴۰ درصد اسـت؛ رقمی که در دهه پر از تورم ۹۰ هم یکی دو بار بیشتر حاصل نشد.

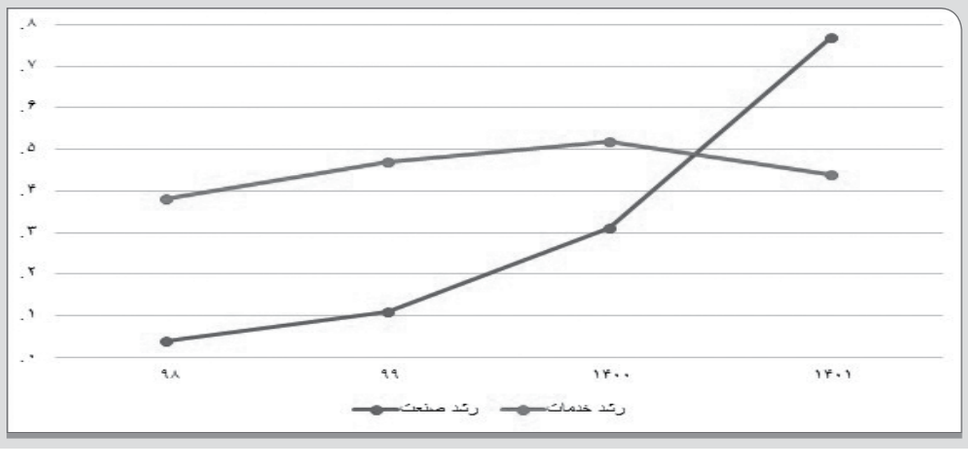
بررسی وضعیت اشتغال در کشور نشان می‌دهد گرچه آمارهای رسـمی از کاهش بیکاری خبـر می‌دهند،اما ایـن آمارها از بیان جزئیات بازار اشـتغال ناتوان هسـتند و نمی‌توان بـا قاطعیت از بهبود وضعیت اشتغال در کشور و ایجاد مشاغل پایدار و شایسته سخن گفت. صمت در تحلیل پیش‌رو با بررسی شاخص‌های کلان اقتصاد کشـور بـه عملکرد دولت سـیزدهم در نیمه‌راه ۴ سـاله پرداخته است.

ثبت رشد اقتصادی برای ۲ سال متوالی

بررسی شاخص‌های کلان اقتصاد کشور نشان می‌دهد، در آستانه ۲سالگی دولت سیزدهم که به‌معنای باقی ماندن تنها نیمی از عمر این دولت اسـت، وضعیت چندان نشـانی از آرامش و چشـم‌اندازی روشن ندارد و حتی برخی شـاخص‌ها از وضعیت نگران کننده در میان‌مدت و کوتاه‌مدت خبر می‌دهد. براسـاس آمارهای منتشرشـده رسـمی، در میان شـاخص‌های اقتصـادی، نرخ رشـد اقتصادی، از جمله مهم‌ترین‌ها محسـوب می‌شـود. از ۱۳۹۰ تاکنون که تحریم‌های غرب علیه ایران شـدت بیشـتری پیدا کردند، میانگین رشد اقتصادی سالانه به حدود صفر رسـیده، به‌عبارت سـاده‌تر، میزان تولید اقتصادی در کشـور باوجود گذشت حدود ۱۲ سـال تغییر چندانی نکرده و این در حالی بوده که میزان جمعیت رشد کرده است. به‌همین‌دلیل، درآمد سـرانه ایرانیان کاهش یافته و حالا نیاز به سـال‌ها تلاش و برنامه‌ریزی اسـت تا میزان درآمد از دست رفته به آغاز دهه ۹۰ بازگـردد. در میانـه دهه ۹۰ و بـا اجرایی شدن توافق برجام، نرخ رشد اقتصادی، رشدی بی‌سـابقه را تجربـه کـرد، به‌نحـوی که برای نخسـتین و تنها سـال، در سـال ۹۵ نرخ رشد اقتصادی ۲رقمی شـد،اما بـا خروج یک‌طرفه ایالات‌متحده از برجام، وضعیت رشد اقتصادی به یکباره دگرگون شـد و شاخص‌ها از دشوارتر شـدن اوضاع و تداوم آن خبـر می‌دادند. لازم به ذکر اسـت که در طول دهـه ۹۰ و همزمان با اعمال تحریم‌های سـخت اقتصادی، رشـد اقتصادی ایران منفی شـد، به‌نحوی که آمارها نشـان می‌دهنـد در ۵سـاله دهـه ۹۰، نـرخ رشـد اقتصادی ایران منفی بـود. در حالی که هدف‌گذاری برنامه پنجم و ششم توسعه، رشد سـالانه ۸ درصدی بوده است. آخرین گزارش مرکز آمار درباره رشـد اقتصادی کشور در سال ۱۴۰۱ از رشـد اقتصادی ۴.۸ درصدی در سـال گذشـته خبر می‌دهد. این در حالی است که آمارهای بانک مرکزی، نرخ رشد کمتری را برای اقتصاد ایران محاسبه کرده است، اما در این گزارش به ارقام مرکز آمار درباره رشد و تورم استناد می‌شود. بررسی ارقام اعلام‌شده از سوی مرکز آمار ایران نشـان می‌دهد که میزان رشد اقتصادی بدون نفت، کمتر از رشد اقتصادی با نفت بوده که نشـان می‌دهد افزایش فروش نفت ایران به ۱.۶ میلیون بشـکه در روز به اندازه ۰.۳ درصد بر رشـد اقتصادی سـال ۱۴۰۱ افزوده است. در گزارش مرکز آمار ایران، نرخ رشد اقتصادی ۱۴۰۰ هم مشابه سال ۱۴۰۱ به ۴.۸ درصد رسیده و در سال ۹۹ و ۹۸ نیز به‌ترتیب رشد اقتصادی ۳.۳ درصدی و -۴.۶ درصدی محاسبه و اعلام شده بود.

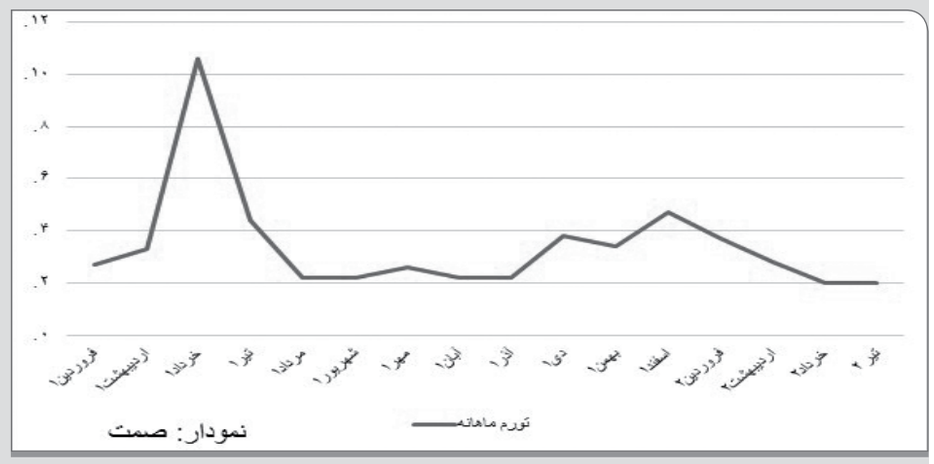
هرچند ثبت رشـد اقتصادی برای ۲ سـال متوالی با نرخ بیش از ۴ درصـدی اگر در یک وضعیت نرمـال رخ می‌داد، موفقیت بزرگ‌تری به حسـاب می‌آمد،اما از آنجایی که اقتصاد ایران در سـال ۹۹ و پس از تجربه ۲ سـال تحریم، با خروج شـوک تحریم‌ها مواجه شـده بود، بازگشت به رشـد اقتصادی مثبت، اتفاقی طبیعی محسوب می‌شد. همچنین، تحریم‌ها و مشکلات ناشی از آن سبب شدند تا بخش مهمی از توان بالقوه تولید تعطیل شود. در این دوران، میزان سرمایه‌گذاری جذب‌شده در اقتصاد کشور منفی شده که خود نمودی دیگر از خالی ماندن توان تولید در کشور است. به‌همین‌دلیل، رشد اقتصادی حدود ۴ درصد نه‌تنها با هدف‌گذاری برنامه‌های توسعه کشور خوانایی ندارد که حتی در شـرایط فعلی می‌تواند به‌معنای حرکت اقتصاد در مسیر پیشرفت باشد. در بررسی شاخه‌های مختلف اقتصاد، ۲ گروه صنعت و خدمات از سـال ۹۸ به این سـو رشـد اقتصادی مثبت را هر سـاله تجربه کرده‌اند. این در حالی اسـت کـه به‌دلیل کرونا انتظار می‌رفت رشـد بخش خدمات در سـال ۹۹ منفی شـود که در گـزارش دیگر مرجع رسمی اعلام آمار چنین چیزی منعکس شده،اما در محاسبات مرکز آمار چنین اثر گذاری منفی مشـاهده نمی‌شود. به هر روی در ۴ سـال گذشته، صنعت کشور رشدی رو به افزایش داشته، به‌نحوی که شاخص رشد سالانه این بخش از ۰.۴ درصد در سال ۹۸ به ۷.۷ درصد در سـال ۱۴۰۱ رسـید. گروه خدمات نیز کمابیش با شرایطی مشابه روبه‌رو بود و تنها در سال ۱۴۰۱ رشد اقتصادی آن نسبت به سال‌های گذشته کاهش یافت و به ۴.۴ درصد رسید.

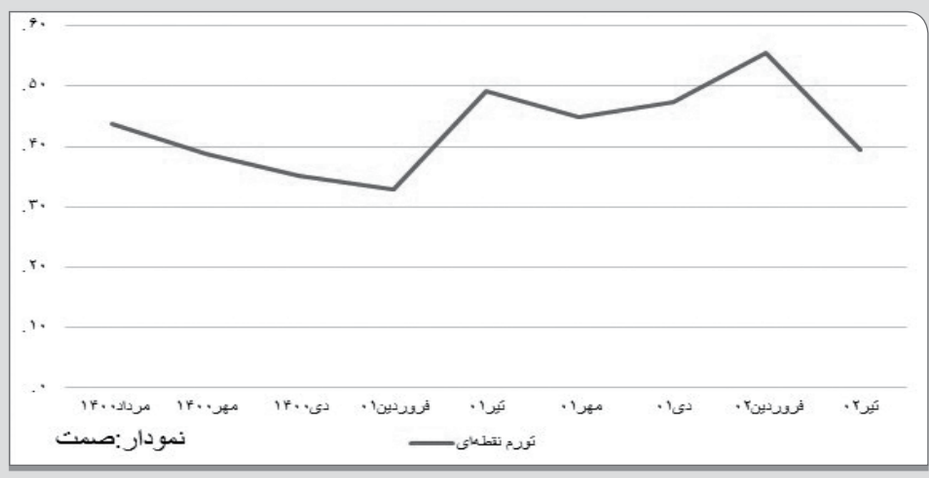
دو رقمی شدن تورم ماهانه

بررسـی آمارهای تـورم در دوران تصدیگری دولت سـیزدهم نکات فراوانی را نشـان می‌دهد؛ در بررسـی تورم ماهانه، بالاترین تورم تجربه‌شده در کشور را دولت سیزدهم در خرداد ۱۴۰۱ ثبت کـرد. در آن دوره، دولت با ادعای حذف رانت، ارز ترجیحی ۴هزار و ۲۰۰ تومانی را که به کالاهای اساسی تعلق داشت، حذف کرد.

ابراهیـم رئیسـی در گفت‌وگویـی مدعی شـد که حـذف ارز ترجیحی جز نرخ ۳یا ۴قلم کالا تاثیری بر شـاخص تورم نخواهد گذاشت. امروز با افزایش نرخ تورم به نظر می‌رسد این هدف‌گذاری محقق نشـده است. برای اینکه بهتر بتوان ابعاد تورم ماهانه ۱۰.۲ درصـدی در خرداد ۱۴۰۱ را درک کرد، باید گفت اگر یک سـال مـداوم، تورم ماهانه ۱۰ درصد باشـد، در پایان همان سـال، نرخ تورم احتمالا به حدود ۲۰۰ درصد خواهد رسید. بررسی‌ها نشان می‌دهند در طول ۲۴ ماه گذشته تنها برای ۲ ماه نرخ تورم ماهانه کمتر از ۲ درصد بود. اگر تورم ماهانه ۲ درصد باشد، در پایان سال نرخ تورم به حدود ۳۰ درصد می‌رسـد و اگر تورم ماهانه ۳ درصد باشد، تورم سالانه به ۴۰ درصد افزایش خواهد یافت.

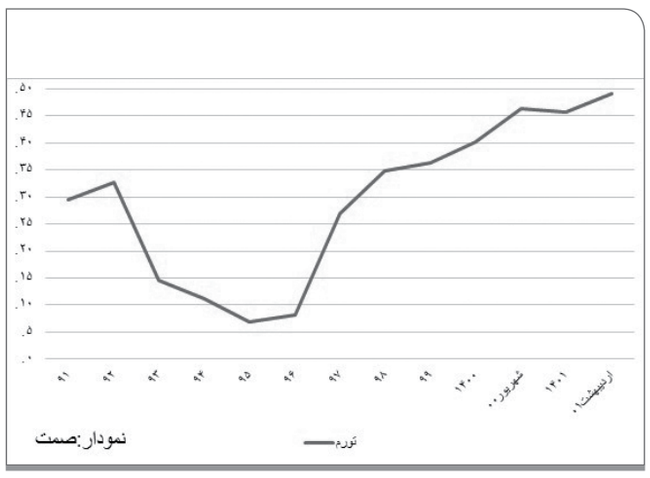
اثر حذف ارز ترجیحی بر شـاخص تورم کشور به گونه‌ای بود که در اردیبهشـت امسـال، نرخ تورم نقطه به نقطه خوراکی‌ها به ۷۵ درصد هم رسید. این در حالی است که برخی نهادهای غیررسمی که به محاسبه نرخ تورم هم دست می‌زنند، تورم کشور را همچنان رو به افزایش می‌بینند. به‌نحوی که یک موسسـه وابسـته به اتاق بازرگانی، تورم کشـور را در خرداد امسال، حدود ۷۰ درصد اعلام کرده بود و نهادهای رسـمی همچنـان از نرخ تورم زیر ۵۰ درصد آمار می‌دهند. در زمینه نرخ تورم نقطه به نقطه نیز وضعیت خوبی مشـاهده نشده و در این ۲ سال هیچ‌گاه نرخ تورم نقطه به نقطه به کمتر ۳۰ درصد نرسـیده است، حال آنکه این شاخص در ماه‌های نخسـت امسال و ماه‌های پایانی سال گذشته از مرز ۵۰ درصد هم عبور کرد.

رکوردشکنی‌های تاریخی تورم

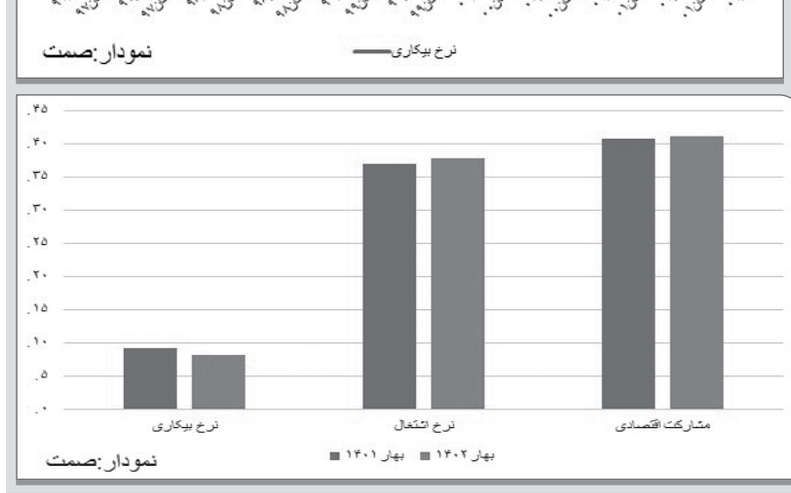
درباره نرخ تورم سـالانه هم باید ذکر کرد، ارقام حاصل‌شـده در ۲ سـال گذشـته نه‌تنها بالاترین تورم‌های دهه ۹۰ به این‌سـو بلکه رکوردشـکنی‌های تاریخی در این زمینه به‌وقوع پیوست. به‌نحوی‌که در اردیبهشت امسال، مرکز آمار خبر از تورم سالانه بیش از ۴۹ درصدی در کشـور داد که نشان می‌داد با بالاترین تورم کشور پس از سال‌های اشغال جنگ جهانی دوم، بالاتریـن شـاخص تورمی تاریخ ایران به‌وقوع پیوسـت. در حالی کـه در تمام ۲۴ ماه سـکانداری رئیسی، نرخ تورم سـالانه به کمتر از ۳۸ نرسیده که ایران همواره دچار بیماری تورم بالا بوده است. جز چند کشور معدود، امروز در بیشتر کشورهای جهان، نرخ تورم کمتر از ۵ درصد و میانگین جهانی نرخ تورم نیز ۵ درصد اعلام شـده اسـت. در حالی که ایران در نیم قرن گذشته همواره با تورم ۲رقمی مواجه بوده است. باوجود اینکه بیماری تورم به حافظه مردم ایران تبدیل شده،اما میانگین نیم قرن اخیر تورم سالانه حدود ۲۰ درصد است. میانگینی که امروز دست یافتن به آن چون رویایی دور به‌نظر می‌آید.

میانگین تورم سـالانه کشور ابتدای دهه ۹۰ تا به امروز به ۳۰ درصد رسیده ،اما این رقم هم از سـال ۹۹ به این طرف تکرار نشـده؛ از آن زمان تا امروز تورم سـالانه همواره بیش از ۴۰ درصد بوده است.

اشتغالزایی که حس نمی‌شود

یکـی از بخش‌هایی که دولت و طرفدارانش تاکید بـر بهبود وضعیت آن دارند، شـاخص بیکاری است. ارقام مراجع رسـمی از بهبود چشمگیر وضعیت اشتغال در ایـران خبـر می‌دهند، هرچند پیش‌تـر برخی نهادهای مطالعاتی نسـبت به گمراه‌کننـده بـودن این نحوه اعلام آمـار بیکاری، هشـدار داده بودند، اما به‌نظر می‌رسـد در حال حاضر روند آمارگیری تمایلی به تغییر رویه ندارد. بررسـی‌های ارقام رسـمی نشان می‌دهند که در بهار امسـال و پاییز سال ۱۴۰۱ کمترین نرخ بیکاری در ایران به‌ثبت رسیده، به‌نحوی که براساس اعلام مرکز آمار ایران بیکاری در بهار امسـال به ۸.۲ درصد رسـیده اسـت. این رقمی است که دولت‌های موفق جمهوری اسـلامی مانند دولت اصلاحات نیز از دسـت یافتن به آن ناکام ماندند. همین امر تبدیل به دسـتمایه‌ای برای افرادی شـده اسـت که نسـبت به صحت آمارهای رسمی در کشور تردید دارند. از نظر آنها در وضعیت باثبات میانه دهه ۸۰، دولتی با بدنه کارشناسـی اصلاح‌طلبان موفق به تک‌رقمی کردن نرخ بیکاری در کشور نشد و امکان ندارد در بحران‌های فعلی که اقتصاد کشور دچار مشکلات کم و بی‌سابقه شده است، رکورد بهترین وضعیت اشتغال شکسته شود.

بهبود وضعیت اشتغال در کشـور در شرایطی رخ می‌دهد که مطابق گزارش مرکـز آمار ایران از جمعیت غیرفعال اقتصادی کشـور به سـود جمعیت فعال کاسـته شـد که این مهم خود به خود موجب افزایش شـاخص نرخ اشتغال در کشور هم شده است. منظور از نرخ اشتغال نسبت تعداد شاغلان به کل جمعیت کشور اسـت. بنا بر آخرین گزارش‌ها، اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور از ۳۷.۱ درصد به ۳۷.۸ درصد رسـید، یعنی از مجموع ۶۴ میلیون و ۲۶۶ هزار نفری که در ایران بیش از ۱۵ سـال سـن دارند، تنها ۲۴ میلیون و ۳۰۵ هزار و ۷۱۴ نفر از آنها شـاغل هسـتند و می‌توانند هزینه‌های زندگی خود را از درآمد کاری خود بپردازند. همچنین ۲ میلیون و ۱۶۴ هزار نفر هم در کشـور جویای شـغل بودند که ناکام ماندند. همچنین، حدود ۳۸ میلیون نفر از مردم ایران که ۱۵ سـالگی را رد کرده‌اند،اما نه جزو شاغلان محسـوب می‌شوند و نه بیکاران. نرخ اشتغال برای مردان ۶۳.۷ درصد و برای زنان تنها ۱۲ درصد بوده است.

جهش تاریخی نرخ دلار و طلا

از جمله شاخص‌هایی که نشـان‌دهنده عملکرد دولت‌ها است، وضعیت نرخ طلا و ارز اسـت. زمانی که در شهریور ۱۴۰۰ ، ابراهیم رئیسی با تیم خود سکان امور را به‌دست گرفتند، هر دلار امریکا در بازار آزاد حدود ۲۶ هزار تومان بود. در حال حاضر، دلار حدود ۵۰ هزار تومان مبادله می‌شود که نشـان می‌دهد در این ۲ سال، هر سـال ۵۰ درصد به نرخ دلار اضافه شـده اسـت. در این میان، نباید فراموش کنیم که دلار ۵۰ هزار تومانی گران‌ترین قیمتی نبوده که در دوره رئیسـی فروخته شـده اسـت. در ۷ اسـفند ۱۴۰۱ بزرگ‌ترین تضعیف ریـال در تاریخ ایران رخ داد، به‌نحوی کـه هر دلار امریکا به نرخ ۶۲ هزار تومان در خیابان‌های تهران به فروش رسـید. بررسی بازار سکه و طلا هم نشـان می‌دهد که در نخستین روز کاری سـال ۱۴۰۱ هر گرم طلای ۱۸عیار یک میلیون و ۲۲۹ هزار تومان و سـکه امامی ۱۲میلیون و ۴۰۸ هزار تومان نرخ داشـت. با این حال، با نزدیک شـدن به ایام پایانی سال، هر گرم طلای ۱ عیار از مرز ۳ میلیون تومان گذشت و سکه بهار آزادی رکورد ۳۵ میلیون تومانی را شکست که بازدهی بالای ۱۰۰ درصدی را ثبت کردند. نرخ سکه و طلا نیز از روزهای پایانی سال گذشته و به موازات کاهش نرخ دلار افت پیدا کرده است.

نظرگاه

متناسب‌سازی دستمزد با نرخ تورم

امین دلیری
کارشناس اقتصاد

امروز بحث تورم در اقتصاد ایران به موضوعی ملال‌آور و جدالی فرسایشی تبدیل شده است. در این مصاف بین گروه‌های ذی‌نفع و متضرر باید دید در نهایت چه کسی پیروز میدان است؟ به‌عبارت دیگر چه کسانی از تورم بهره می‌برند و چه کسانی زیان می‌بینند و طرف سنگین کفه‌های ترازو متعلق به کدام گروه است؟

نرخ تورم بالای ۴۰ درصد دو سه سالی است در اقتصاد ایران به سکوی پایداری و ماندگاری سوق پیدا کرده و گویا قصدی برای حرکت به طرف شیب‌های پایین‌تر ندارد. هنگامی که از برنامه‌های مهار تورم صحبت می‌شود، مشاهدات آماری نشان می‌دهد فقط چنددهم درصد از سرعت رشد نرخ تورم کم شده که خود گویای ناموفق بودن برنامه‌های مهار تورم است. وقتی نرخ تورم در سال ۱۴۰۱ نسبت به تورم ۱۴۰۰ با افزایش چشمگیری به میزان ۴۹ درصد می‌رسد و حتی از مرز ۵۰ درصد عبور می‌کند و رشد نرخ گروه اقلام خوراکی‌ها حتی در بالای ۷۰ درصد سیر می‌کند، انتشار آمار کاهش ناچیز نرخ تورم، خبر خوشحال نندهای نخواهد بود. هیچ شواهدی مبنی بر بکارگیری اهرم‌های مهار تورم که اثر محسوس‌تری داشته باشد، دیده نمی‌شود؛ حتی هیچ تغییری در ابزارهای سبب‌ساز تشدید نرخ تورم ازسوی بانک مرکزی یا تیم اقتصادی دولت که در آینده نزدیک شاهد کاهش قابل‌ملاحظه نرخ تورم باشیم مشاهده نمی‌شود، بلکه محرک‌های سبب‌ساز تشدید نرخ تورم، همچنان فعال هستند و هنوز از آتش‌افزایی نرخ تورم کم نشده است. به‌عنوان مثال رشد ۴۲ درصدی پایه پولی نشان از روشن بودن موتور تورم در وضعیتی دارد که گفته می‌شود از رشد نقدینگی کاسته شده و به ۳۱ درصد رسیده است. با این وجود رشد بی‌سابقه پایه پولی می‌تواند نرخ تورم فعلی را به ارتفاع بالاتری ارتقا دهد.

ذی‌نفعان ماندگاری تورم

نیروها و قدرت‌های پشت پرده بازار که با افزایش نرخ کالاها و خدمات بیشترین سود را می‌برند و نیز صاحبان دارایی‌های ثابت با نگهداری و بسط این دارایی‌های بادوام، هرگز دوست ندارند افزایش نرخ کالا و خدمات متوقف شود و به‌عبارت دیگر نرخ تورم کاهش یابد. این گروه بیشترین سود را در اقتصاد تورمی به جیب می‌زنند؛ به‌ویژه این اقتصاد آشفته که فرار مالیاتی و پولشویی در آن وجود دارد، بهشت این گروه منفعت‌طلب است. گروه مورد اشاره هرگز حاضر نیست درآمدهای خود را در امور تولید که ریسک آن بالا است، سرمایه‌گذاری کند. اگر اذعان کنیم دولت دومین گروهی است که از تورم سود می‌برد، باتوجه به دلایلی که برخی اقتصاددانان برای این موضوع مطرح کرده‌اند، به گزاف نگفته‌ایم.

میلتون فریدمن، اقتصاددان معروف معاصر و پایه‌گذار مکتب پولی معتقد است «تورم یک مالیات اجباری است که بدون آنکه مردم بخواهند از آنها اخذ می‌شود. وجود تورم در اقتصاد یعنی دست کردن در جیب مردم بدون رضایت خودشان. دولت‌ها بزرگ‌ترین کاسب تورم هستند و در واقع در شرایط تورمی از اموال مردم دزدی می‌کنند».

این موارد از زبان کسانی جاری می‌شود که از لیبرالیسم اقتصادی دفاع می‌کنند. این گروه اخذ مالیات از درآمدهای اشخاص برای تامین هزینه‌های دولت را یک اصل می‌دانند، اما معضلی مثل وجود تورم در اقتصاد را مخل فعالیت‌های سالم اقتصادی عنوان می‌کنند؛ یعنی هر گونه تعدیل و اصلاحات اقتصادی که منجر به تورم مزمن در اقتصاد شود را هرگز برنمی‌تابند.

چه کسانی از تورم زیان می‌بینند؟

آثار بزرگ اجرای طرح جراحی اقتصادی که کلید آن در دور دوم دولت عدالت و مهرورزی زده شد و امروز نیز در دولت سیزدهم با همین نام و هدف دنبال می‌شود، تشدید نرخ تورم در این دوره و ماندگاری تورم بالای ۴۵ درصد در اقتصاد کشور است. تورم بالا در این دو سه سال اخیر، ضربه شدیدی به معیشت مردم وارد کرده و وضعیت اسفباری بیش از تصور به بار آورده و معیشت جامعه کم‌درآمد را بسیار سخت کرده است. مصداق گفته‌های فریدمن درباره نقش دولت‌ها، دامن زدن به تشدید نرخ تورم در اقتصاد است؛ با این تفاوت که چون دولت در کشور ایران بزرگ‌ترین هزینه را در اداره کشور دارد، باوجود سودبری از این شرایط تورمی، بیشترین ضرر را از افزایش نرخ کالا و خدمات متحمل می‌شود. در واقع باوجود درآمدهای اتفاقی حاصل از افزایش نرخ ارز و سایر کالاها و خدمات دولت به‌لحاظ اینکه بزرگ‌ترین مصرف‌کننده است، ناخواسته از شرایط تورمی زیان می‌برد و کسری‌های بودجه سنگین پدیدار می‌شود. به این ترتیب اهداف طراحان برنامه جراحی و اصلاحات اقتصادی در شرایط فعلی هرگز محقق نمی‌شود. اما گروه‌های دیگر که از نرخ تورم بالا آسیب می‌بینند، جامعه بزرگ حقوق و دستمزدبگیران و اقشار کم‌درآمد جامعه هستند که توانایی به دوش کشیدن بار سنگین تورم را ندارند؛ بنابراین هر روز که از ماندگاری تورم می‌گذرد، قدهای آنان زیر بار سنگین تورم، خمیده‌تر و قدرت خرید آنان در سیر نزولی بیشتری قرار می‌گیرد و با ادامه این وضع، سرنوشت ترسناک‌تری در انتظار آنها است.

با به‌کار افتادن دوباره موتور تورم بعد از اجرای طرح جراحی اقتصادی در دور دوم ریاست‌جمهوری دولت مهرورزی که با شوک‌های ارزی و قیمتی از سال ۹۷ در دور دوم ریاست‌جمهوری دولت تدبیر و امید پس از تک‌نرخی شدن نرخ ارز در سال‌های ۹۵ و ۹۶ همزمان با شروع تحریم‌های یکجانبه امریکا و خروج این کشور از توافق برجام آغاز شد و به‌علت دنباله‌روی دولت سیزدهم از سیاست‌های ارزی، پولی و مالی تورم‌زا و حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی از کالاهای اساسی، شوک جدیدی با قدرت بیشتر به اقتصاد وارد شد که تاکنون از سرعت تورم‌زایی اجرای این سیاست‌های تحریک‌آمیز تشدید نرخ تورم، به‌زبان آمارهای رسمی کاسته نشده است.

کارشناس اقتصاد در بررسی عملکرد دوساله دولت عنوان کرد

چالش با وعده‌های بزرگ و دست‌نیافتنی

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

معاون وزیر جهاد کشاورزی در دولت یازدهم در بررسی عملکرد دولت رئیسی در ۲ سال گذشته می‌گوید: «هرچند این روزها برخی از مقامات دولتی با حالتی ذوق‌زده و سرشار از شعف در رسانه‌هایی چون صداوسیما ظاهر می‌شوند و کاهش نرخ تورم نسبت به ابتدای سال را در دسته موفقیت‌ها رده‌بندی می‌کنند، اما ما فراموش نمی‌کنیم که هنوز نرخ تورم بیش از ۴۰ درصد است؛ نرخی که پیش از دولت سیزدهم به‌ندرت در اقتصاد ایران به ثبت می‌رسید، اما در ۲ سال گذشته به قاعده تبدیل شد. همچنین در این مدت آمارهای رسمی مربوط به بانک مرکزی منتشر نشده است. به هر روی فعلا شتاب قیمت‌ها بیش از روزهایی است که رئیسی هنوز وارد پاستور نشده بود.»

علی قنبری، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس، درباره اندیشه حاکم بر اقتصاد ایران ضمن اینکه نگاه حاکم را نولیبرالی نمی‌داند، خاطرنشان می‌سازد: «سوسیالیسم نظامی است که برمبنای آن باید همه مردم از سطح متوسط امکانات و خدمات بهره‌مند شوند. در ایران اجازه نمی‌دهند حقوق کارگران به اندازه تورم افزایش پیدا کند. هرچند ایران را تحت حاکمیت نولیبرالیسم نمی‌دانم، اما هرگز این را نمی‌پذیرم که اندیشه‌های چپ‌گرایانه یا سوسیالیستی بر کشور حاکم است. اتفاقا سیاست‌های فعلی همگی دست‌راستی هستند.»

آنچه در ادامه می‌خوانید شرح کامل گفت‌وگوی صمت با این استاد دانشگاه است.

اکنون دولت سیزدهم به نیمه راه خود رسیده است. به‌عنوان یک کارشناس اقتصاد و کسی که سال‌ها در بدنه مدیریتی دولت فعال بوده‌اید، عملکرد دولت فعلی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اگر بخواهم به‌صراحت صحبت کنم باید بگویم دولت آقای رئیسی باوجود اینکه طرفداران آن در روزهای تبلیغات انتخابات، وعده‌های بزرگ و دست‌نیافتنی می‌دادند، در عمل نشان داد در اجرای بسیاری از سیاست‌ها و حل بسیاری از مشکلات ناتوان است؛ به همین دلیل نه‌تنها بسیاری از وعده‌های بزرگ تبلیغاتی محقق نشد، بلکه کیفیت اداره امور جاری هم نسبت به گذشته افت کرد که خود این مسئله موجب افزایش تورم از محل افزایش کسری بودجه شده است. به واقع در ۲ سال گذشته هیچ اتفاق مهمی در کشور رخ نداده و شرایط در برخی شاخص‌ها بدتر هم شده و وعده‌های دولتی‌ها نیز هیچ اثری بر زندگی مردم نداشته است.

به‌طور مشخص در کدام بخش‌ها فکر می‌کنید شرایط نسبت به گذشته دشوارتر شده است؟

مردم در زمینه درآمد با مشکلاتی بیش از گذشته مواجهند و جمعیت زیر خط فقر حتما بیشتر شده است.

اگر یادتان باشد چندی پیش یک موسسه مطالعاتی اعلام کرده بود در سال ۱۴۰۰ نرخ فقر از ۱۹ درصد به ۳۱ درصد رسیده است. در ۲ سال گذشته جمعیت زیر خط فقر کشور کاهش نیافته است؟

همه شواهد نشان می‌دهند بر تعداد فقرا و شدت فقر در کشور افزوده شده است. من آمار دقیقی ندارم که بشود اعلام کرد، اما شواهد میدانی به‌خوبی مؤید این نکته هستند که وضعیت معیشتی مردم افت چشمگیری داشته است.

جز فقر، در کدام زمینه‌ها دچار مشکل شدیم؟

هرچند این روزها برخی از مقامات دولتی با حالتی ذوق‌زده و سرشار از شعف در رسانه‌هایی چون صداوسیما ظاهر می‌شوند و کاهش نرخ تورم نسبت به ابتدای سال را در دسته موفقیت‌ها رده‌بندی می‌کنند، اما ما فراموش نمی‌کنیم که هنوز نرخ تورم بیش از ۴۰ درصد است؛ نرخی که پیش از دولت سیزدهم به‌ندرت در اقتصاد ایران به ثبت می‌رسید، اما در ۲ سال گذشته به قاعده تبدیل شد.

همچنین در این مدت آمارهای رسمی مربوط به بانک مرکزی منتشر نشده است. به هر روی فعلا شتاب قیمت‌ها بیش از روزهایی است که رئیسی هنوز وارد پاستور نشده بود.

در زمینه مناسبات دیپلماتیک، باوجود اینکه وزارت امور خارجه موفق شده تا حدی از شدت تنش‌ها با برخی از همسایگان بکاهد، همچنان مشاهده می‌کنیم که مسئله برجام مانند یک استخوان لای زخم باقی مانده است. تجدید رابطه با عربستان سعودی حتما اتفاق خوبی است. با این حال مهم‌ترین تنش دیپلماتیک ایران نه با همسایگان خود که با کشورهای غربی و به‌طور مشخص امریکا بوده و هست. دیپلمات‌های ایرانی باوجود اینکه تلاش‌هایی داشتند، موفق نشدند به توافق نهایی دست پیدا کنند.

ما در نقطه‌ای استراتژیک در جهان و میان دو دریا قرار گرفته‌ایم و بیش از ۱۸ همسایه داریم؛ در نقطه‌ای که از نظر ژئوپلتیک آن را استراتژیک می‌نامند، با جمعیت ۸۵ میلیون نفری و فرهنگی تاریخی که در کنار منابع دیدنی، نیروی انسانی فهیم و تحصیلکرده‌ای را در خود جای داده است. نقشی که امروز ما در جهان بازی می‌کنیم، تناسبی با ظرفیت‌ها و اصالت ما ندارد و انزوای فعلی به هیچ وجه برازنده ما نیست. همین انزوا موجب شده نیروی انسانی که باید به سکوی جهش کشور و اقتصاد ما تبدیل می‌شد، به نیرویی برای توسعه کشورهای دیگر و حتی همسایگان تبدیل شود. زمانی جوان و نیروی متخصص ایرانی که قصد مهاجرت داشت، هدف و مقصد خود را کشورهای توسعه‌یافته غربی قرار می‌داد، اما حالا چنان وضعیت کشور تضعیف شده که جوانان و نیروی کار ماهر ایران از کردستان عراق تا ترکیه یا گرجستان را هم مقصد مهاجرت خود قرار می‌دهند و حاضر هستند از ایران بروند و در این کشورها مشغول کار شوند.

در حوزه اشتغال هم شرایط خوبی را نمی‌بینیم و آنچه که به‌وضوح مشخص است بحران یافتن کار برای جوانان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی است. مهاجرت نیروی کار ایرانی ناشی از نبود شغل و نبود دستمزد مناسب است. در سال جاری باوجود تورم حدود ۵۰ درصدی، حداقل دستمزد کارگران را ۲۷ درصد و حقوق کارمندان دولت را ۲۰ درصد افزایش دادند، در حالی که اگر انصاف در میان بود، متوجه می‌شدند کارگر و کارمند ایرانی دستمزدی کمتر از گذشته می‌گیرد و در اوج فشار تورمی نباید با فشار بیشتری مواجه شود.

با این حال آمارهای رسمی نشان می‌دهند نرخ تورم بهار امسال به ۸.۲ درصد رسید؛ نرخی که گاه در بهترین دوره‌های اقتصادی کشور هم به‌دست نمی‌آید. چرا میان درک مردم و کارشناسان از شرایط اقتصادی و آمارهای رسمی چنین شکاف بزرگی به‌وجود آمده است؟

در این باره باید بگویم متاسفانه آمارهای رسمی کشور دقیق نیست. جدا از اینکه فکر می‌کنم در آمارهای کشور عددسازی صورت می‌گیرد و ارقام اعلام‌شده با واقعیات امروز همخوانی ندارند، می‌توانیم به این نکته هم اشاره کنیم که آمارسازی‌های اخیر به‌گونه‌ای است که رقم هر شاخصی که به سود دولت بوده را اعلام می‌کنند و دیگر آمارها را منتشر نمی‌کنند. به‌طور مثال انتشار آمارهای تورمی بانک مرکزی را متوقف کردند که همه می‌دانیم نرخ تورم محاسبه‌شده ازسوی این نهاد گاه تا ۱۴ درصد بیش از آمارهای محاسبه‌شده ازسوی مرکز آمار ایران است.

بنا بر تمام آمارهای رسمی سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته از سال ۹۷ به این سو، از نرخ استهلاک تجهیزات تولید کمتر بوده که در یک کلام به‌معنای منفی شدن خالص سرمایه‌گذاری در کشور است. سرمایه‌گذاری گام اول ایجاد اشتغال در همه جای جهان است و هنگامی که سرمایه‌گذاری انجام نمی‌شود، اشتغالی هم ایجاد نخواهد شد.

در این سال‌ها شاهد فرار سرمایه از کشور بوده‌ایم؛ پس سرمایه بخش خصوصی حتی کمتر از گذشته مورداستفاده قرار گرفت. دولت به‌دلیل مشکلاتی که دچار آن است توان تامین هزینه‌های جاری خود را هم ندارد و در بهترین حالت هر درآمدی که دارد را صرف همین هزینه‌ها می‌کند.

سرمایه‌گذاری خارجی هم که به ایران جلب نمی‌شود و در این زمینه ایران نسبت به کشورهای همسایه خود دچار یک عقب‌ماندگی بزرگ است؛ به‌عبارت ساده‌تر در حالی که سرمایه‌های ایرانیان به‌سرعت در حال خروج از کشور است، سرمایه‌گذاران خارجی هم حاضر نمی‌شوند سرمایه خود را وارد اقتصاد ایران کنند.

من هم آمارهای مرکز آمار را که از کاهش بیکاری در کشور حکایت داشت، دیده‌ام اما نمی‌توانم آنها را جدی بگیرم و فکر می‌کنم در شرایطی که یک اقتصاد با فرار سرمایه مواجه است، ادعای کاهش نرخ بیکاری بی‌پایه‌ترین ادعای ممکن است. علاوه بر این شواهد نشان می‌دهند نسبت به ۲ دهه گذشته بخش مهمی از مشاغل پایدار در ایران از بین رفته‌اند و جایگزین این مشاغل، مشاغل کاذب یا فاقد امنیت شغلی شده‌اند که به‌هیچ وجه از نظر کیفیت اشتغال نمی‌توانیم آنها را با مشاغل پایدار مقایسه کنیم. در هر حال من به آمار بیکاری ارائه‌شده اعتمادی ندارم.

شما در گفت‌وگویی گفته بودید اقتصاد ایران را نولیبرالیستی نمی‌دانید. رویکرد حاکم بر اقتصاد ایران چیست؟

واقعیت این است که در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی ایران یک بینش کاملا پوپولیستی حاکم است که در آن اقدامات نمایشی جایگاهی مهم‌تر از اقدامات اساسی دارد. به‌طور مثال تمایل دارند به‌جای اینکه هزینه زندگی مردم را کمتر کنند، یارانه نقدی بپردازند. در مقابل این وضعیت ما با جمعیت وسیعی از مردم زحمتکش و فرودست مواجهیم که حمایت از آنها بدون صرف منابع مشخصی ممکن نیست. تامین منابع هم جز با حذف هزینه‌های بی‌فایده اما پرسروصدای پوپولیستی ممکن نخواهد شد. به هر روی ظاهر ماجرا این را نشان می‌دهد که پوپولیسم بر ما حاکم شده است.

من گرچه ایران را تحت حاکمیت نولیبرالیسم نمی‌دانم، اما هرگز این را نمی‌پذیرم که اندیشه‌های چپ‌گرایانه یا سوسیالیستی بر کشور حاکم هستند. اتفاقا سیاست‌های فعلی همگی دست‌راستی هستند و ضد چپ، اما نمی‌توانیم آنها را نولیبرالی بخوانیم، چون از انجام هر اقدام اساسی خودداری می‌کنند. ضمن اینکه در کشور ما به‌طور کلی طبقه متوسط از بین رفته و دیگر چیزی تحت عنوان این نام وجود ندارد.

با این وصف از نظر شما نمره دولت رئیسی در میانه راه چند است؟

به‌نظر من در این مسائل نباید ارفاق کرد و به‌راحتی نمره داد، زیرا عملکرد دولت‌ها مستقیما زندگی مردم را تحت تاثیر قرار می‌دهد. به دولت سیزدهم نمی‌توان و نباید نمره قبولی داد و باید آرزو کنیم هر چه زودتر این وضعیت خاتمه پیدا کند و نیروهای کارآمدی که در کشور منزوی و خانه‌نشین شدند، سکان امور را به‌دست بگیرند. مشکلات امروز ایران، از جنس مشکلاتی نیستند که به‌تدریج امکان اصلاح داشته باشند. چنانچه امروز راهی برای حل این مشکلات پیدا نکنیم، در آینده نزدیک این مشکلات، بحران‌های بزرگ‌تری را به‌وجود خواهند آورد.

چشم‌انداز کشور در ادامه دوره فعلی را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟

پیش‌بینی روشنی ندارم. به‌نظر می‌رسد ادامه روند فعلی که در آن حرکت‌های ظاهری جایگزین هر نوع اصلاحات واقعی و ساختاری شده و اقدامات پرسروصدا هنوز میان مسئولان طرفدار دارد، امید چندانی به بهبود شرایط وجود نداشته باشد. به‌علاوه اینکه اگر روند اصلاح نشود و در سیاست‌ها بازنگری اساسی صورت نگیرد، نمی‌توان با افراد و ابزار و سیاست‌های فعلی وضعیت را به سمت بهبود برد و باید منتظر تغییر در سیاست‌های دولت باشیم.

> در زمینه مناسبات دیپلماتیک، باوجود اینکه وزارت امور خارجه موفق شده تا حدی از شدت تنش‌ها با برخی از همسایگان بکاهد، همچنان مشاهده می‌کنیم که مسئله برجام مانند یک استخوان لای زخم باقی مانده است

اقدامات دوساله دولت در اکوسیستم دانش‌بنیان بررسی شد

از تصویب قانون جهش تا تغییر ارزیابی‌ها

نیمی از عمر دولت در حالی گذشت که یک سال آن به دانش‌بنیان‌ها اختصاص داشت؛ سالی که اصلی‌ترین اتفاق آن، تصویب قانون جهش دانش‌بنیان پس از ۱۰ سال بود و باتوجه به تاکیدات رهبر معظم انقلاب، تعداد دانش‌بنیان‌ها از حدود ۴ هزار به بیش از ۸ هزار شرکت رسید. در خلال تغییر سکاندار معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری در دولت سیزدهم، اتفاق دیگر، تغییر نظام ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان بود. چندی پیش، روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی در یک نشست خبری به شرح مفصل نظام ارزیابی جدید پرداخت و قرار شد شرکت‌های با سابقه کمتر از ۵ سال و کمتر از ۵ میلیارد تومان درآمد سالانه با نیروی انسانی کمتر از ۱۰ نفر بیشتر موردحمایت قرار بگیرند و پارک‌های علم و فناوری نقش جدی‌تری در فرآیند ارزیابی داشته باشند؛ فرآیندی که تاکنون به این مجموعه‌ها محول نشده بود، اما باوجود این تحولات، همچنان جای خالی برخی اقدامات نظیر تسهیل فرآیند پذیرش دارایی‌های نامشهود در بورس نقدبرانگیز است.

صمت در این گزارش به عملکرد دوساله دولت در اکوسیستم دانش‌بنیان پرداخته است.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

مسیر هموار ارتباط

همکاری دانش‌بنیان‌ها با صنایع بزرگ تولیدی در کشور و حل معضلات آنها با راه‌حل‌های فناورانه جزو اهداف اصلی تشکیل اکوسیستم دانش‌بنیان است. در این راستا، شبکه تبادل فناوری با ورود به عرصه همکاری‌های بین‌سازمانی، چند سالی می‌شود که در تلاش است تا با شناسایی نیازهای صنعت، مسیر همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان را با گروه‌های مختلف صنعتی باز کند.

سیدمحمدامین علوی،مدیر شبکه تبادل فناوری در این‌باره به صمت گفت: به‌واسطه کارگزاران فعال در شبکه تبادل فناوری، راه‌حل‌هایی را که شرکت‌های دانش‌بنیان برای رفع موانع ایجاد کردند، ارزیابی و بعد به شرکت‌های صنعتی معرفی می‌کنیم. تا به امروز بیش از هزار و ۵۰۰ مشتری از سوی شرکت‌های فناور داریم و ۲۲ صنف صنعتی حضور دارند و از بیش از ۴۰۰ شرکت صنعتی بازدید به عمل آمد و در این بازدیدها، نیازهای این شرکت‌ها احصا شد.

اقدامات شبکه تبادل فناوری در سال ۱۴۰۱

علوی خاطرنشان کرد: در سال گذشته، ۶۸۲ تقاضای احصاشده به این شبکه و ۱۰۴ تقاضا با موفقیت اجرایی شده و ۲۱۴ پروژه در سال گذشته در حال جریان است. هدف، ارائه بهترین راه‌حل با بهترین کیفیت و کمترین زمان و نرخ مناسب برای صنایع است. به‌طورمعمول پروژه‌هایی انتخاب می‌شوند که برای شرکت‌های دانش‌بنیان صرفه کافی اقتصادی داشته باشند؛ آن دسته از نیازهایی که پیش‌پاافتاده هستند یا صرفه چندانی برای دانش‌بنیان‌ها ندارند و از طرفی، صاحبان صنایع راه‌حل‌های موازی دیگری برای حل آن دارند، کنار گذاشته می‌شوند.

به‌گفته وی، در برخی مواقع هم، برای نیازهای صنایع راه‌حلی در منابع و داده‌های معاونت علمی یا ستادهای گوناگون یافت نمی‌شود. در واقع، نیاز وجود دارد که اتفاقا بازار هم دارد، اما فناوری برای آن ساخته نشده است که این نیاز را هم، در قالب یک مسئله از دل صنعت به‌عنوان چالش به دانش‌بنیان‌ها معرفی می‌کنیم. در واقع، به‌شرطی‌که صنایع پای کار بایستند و خواهان رفع نیازهای خود باشند، در قالب فراخوان در اختیار دانشگاه‌های پارک‌های علم و فناوری پژوهشگاه‌ها یا مراکزی که فعالیت استارت‌آپی دارند، قرار می‌دهیم.

مدیر شبکه تبادل فناوری، عدم‌اتصال فناوران با بخش‌های صنعتی را از دغدغه‌های شرکت‌های دانش‌بنیان عنوان کرد و گفت: یکی از شکاف‌های اصلی که تا پیش از تاسیس این شبکه وجود داشت، عدم‌اتصال شرکت‌های دانش‌بنیان به شرکت‌های صنعتی بود. با در نظر گرفتن تجارب جهانی و مطالعه روی آن فهمیدیم که باید در این گلوگاه، شبکه‌ای تاسیس شود که برای دانش‌بنیان‌ها بازار ایجاد کند و از طرفی، راه‌حل‌های فناورانه به صنعت ارائه بدهد. در این مسیر، صاحبان صنایع برای معرفی راه‌حل‌ها، هزینه‌ای صرف نمی‌کنند.

۵۰۰ پروژه دانش‌بنیان به صنعت راه یافتند

وی تاکید کرد: در واقع مشاهده کردیم که در سایر کشورها هزینه‌های مربوط به تحقیق و توسعه و رفع مشکلات برعهده صنایع است، اما در کشور ما باید از صنایع ملتمسانه درخواست کنیم تا از راه‌حل‌های ارائه‌شده از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده کنند.

مدیر شبکه تبادل فناوری با بیان اینکه برای توسعه حوزه‌های فناوری، ۴ حوزه هدف‌گذاری شده است، افزود: نفت و گاز و انرژی، فولاد و معدن، آب و محیط‌زیست و ساخت‌وساز ۴ حوزه‌ای هستند که در آن هدف‌گذاری انجام گرفته است و برای آن در مجموع ۸۰ کارگزار زمینه همکاری شرکت‌های فناور با صنایع را فراهم می‌کنند.

در این سال‌ها استقبال خوبی از توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان شده است که تاکنون ۸۰ کارگزار فعال داریم و در استان‌ها هم مستقر هستند، اما ۳۰ مورد از آنها به‌دلیل اینکه صنایع در تهران فعالیت بیشتری دارند، در تهران مستقر هستند.

وی در ادامه گفت: از بیش از هزار و ۶۰۰ واحد صنعتی بازدید شده است و بعد از بررسی‌های لازم ۴۵۰ پروژه خاتمه‌یافته داشته‌ایم. همچنین، ۲۵۰ پروژه حل‌مسئله در حال اجرا هستند و ۷۵ رویداد توانمندسازی نیز اجرایی شده است. پروژه موفق از دید ما این است که تاییدیه اتمام پروژه از سوی صنایع صادر شده باشد.

اجرای چالش‌های نوآورانه

مدیر شبکه تبادل فناوری با بیان اینکه ۱۶ چالش فناورانه و نوآورانه با موفقیت به پایان رسیده است، گفت: تاکنون ۷۰ فراخوان منتشر و ۲۴ مورد آن در جریان است و همچنین، ۱۹۰ طرح از این چالش‌ها، شناسایی و ۲۳ فناوری به صنایع ارائه و در راستای رفع نیاز صنایع کاربردی شده است. در واقع به‌شرطی که صنایع خواهان دانش‌بنیان شدن باشند، شبکه تبادل فناوری آماده همکاری همه‌جانبه است. در اصل یا راه‌حل دارد یا ندارد که در شرایط نبود راه‌حل دانش‌بنیان، طی یک زمان‌بندی، تیم‌سازی و تیم‌یابی می‌کنیم و به فناوری موردنیاز می‌رسیم.

> در سایر کشورها هزینه‌های مربوط به تحقیق و توسعه و رفع مشکلات برعهده صنایع است، اما در ایران باید از صنایع ملتمسانه درخواست کرد تا از راه‌حل‌های ارائه‌شده از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده کنند

امنیت غذایی مهم در نگاه دولت

یکی از مهم‌ترین اتفاقاتی که در بدنه معاونت علمی در دولت سیزدهم رخ داد، تفکیک ستاد غذا و کشاورزی با زیست‌فناوری بود. آرش رمدانی، معاون ستاد توسعه زیست فناوری معاونت علمی در گفت‌وگو با صمت گفت: ستاد زیست فناوری در معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری تاکنون برنامه‌های متنوعی را در زمینه توسعه صنعت کشاورزی در راستای امنیت غذایی به اجرا درآورده است، اما معضلات کشاورزی و امنیت غذایی به‌قدری اهمیت دارد که امسال به تفکیک موضوعی پرداختیم و ستادی جداگانه با محوریت تخصصی کشاورزی شکل گرفت؛ در واقع از دل ستاد زیست‌فناوری، ستاد غذا و کشاورزی تاسیس شد.

وی ادامه داد: باوجود تفکیک انجام‌گرفته و فرآیند اجرایی طرح‌های ازپیش تدوین‌شده حفظ می‌شود و فعالیت‌های ستاد غذا رصد ۱۰ساله امنیت غذایی کشورکشاورزی در راستای ستاد زیست‌فناوری خواهد بود.

وی بااشاره به تدوین برنامه ۱۰ساله ستاد زیست‌فناوری گفت: از آنجایی که ستاد توسعه زیست‌فناوری، در معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری مسئولیت حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و حتی غیردانش‌بنیان در حوزه‌های زیست‌فناوری و امنیت غذایی را برعهده دارد، هر ساله به تفکیک موضوعات مرتبط با امنیت غذایی سندی را تدوین می‌کند. در واقع، رصدی جامع از وضعیت امنیت غذایی کشور شکل می‌گیرد. گفتنی است، برمبنای این سند، برنامه یک‌ساله این ستاد ارزیابی و تدوین می‌شود.

رمدانی ادامه داد: در سال ۱۴۰۱ با هدف افزایش سهم اقتصاد زیست‌فناوری از تولیدات ناخالص ملی کشور، برنامه ۱۰ سال‌های تدوین کردیم که در راستای آن یک‌سری برنامه مشخص شد. ظرفیت ارزی ۳ میلیارد دلاری فعال در حوزه کشاورزی و امنیت غذایی با استفاده از توان شرکت‌های دانش‌بنیان متصور شدیم. هدف ایجاد ۱۰هزار شغل در یک دهه آینده است.

وی گفت: اکنون وضعیت کشاورزی و امنیت غذایی کشور نسبت به سایر حوزه‌ها باوجود ظرفیت بالایی که دارد، چندان مطلوب نیست. در واقع، دانش‌بنیان‌های حوزه کشاورزی سهم ناچیزتری در اقتصاد کشور نسبت به دیگر حوزه‌ها دارند. از مجموع ۸ هزار و ۳۰۰ شرکت دانش‌بنیان، ۳۹۴ شرکت فعال هستند که تنها ۴ درصد کل اکوسیستم دانش‌بنیان را به خود اختصاص داده‌اند. تاکنون در حوزه کشاورزی و امنیت‌غذایی، حدود ۱۸۰ طرح حمایتی انجام و کل میزان حمایت مالی که معاونت علمی متقبل شده، حدود ۳۶۰ میلیارد تومان بوده، همچنین ظرفیت ارزی که تاکنون نهایی شده که در ۱۰ سال آینده نصیب کشور شود، رقمی نزدیک به ۹۱۵ میلیون دلار است. معاون ستاد توسعه زیست‌فناوری معاونت علمی گفت: فراخوان‌هایی در حال برگزاری است که اگر شرکت‌ها پای کار بیایند، این انتظار را داریم که نزدیک به ۳ میلیارد دلار ظرفیت ارزی در کشور ایجاد کنیم.

گفتنی است، این برنامه‌ها در اشل معاونت علمی و فناوری است و وزارت جهاد کشاورزی همچنین دیگر نهادها به‌صورت جداگانه برنامه‌های خود را در زمینه توسعه و بهره‌وری کشاورزی پیش می‌برند و نگرش حمایتی در ستاد زیست‌فناوری از بعد کاربرد فناوری و دانش در این عرصه است. ذرت، محصولی برای کشت فراسرزمینی رمدانی درباره توسعه کشت فراسرزمینی گفت: از برنامه‌هایی که در زمینه افزایش سطح زیرکشت قصد داریم عملیاتی کنیم، کشت فراسرزمینی است که برای این هدف در حال اخذ تفاهمنامه با کشورهایی هستیم که بتوانیم محصولاتی نظیر ذرت را بکاریم. همچنین، از دیگر برنامه‌های این ستاد، ارتقا و توسعه ماشین‌آلات است که در مرحله برداشت صنعت کشاورزی مورداستفاده قرار بگیرد. برای مثال، می‌توانیم با به کار بردن برخی دستگاه‌ها، با برداشت از ضایعات نیشکر برای تغذیه دام بهره بگیریم. وی ادامه داد: دانش‌بنیان‌هایی که در زمینه ساخت ماشین‌آلات فعالیت می‌کنند، می‌توانند با ارسال پیشنهادهای خود، بعد از ارزیابی‌های اولیه از حمایت‌های ستاد زیست‌فناوری بهره‌مند شوند و از خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی استفاده کنند.

شرکت‌هایی که در زمینه تولیدات گلخانه‌ای فعالیت می‌کنند هم، مشمول حمایت‌های معاونت می‌شوند؛ تنها صرف دانش‌بنیان بودن نیست، چراکه اگر استارت‌آپی توانایی عملیاتی کردن طرحی فناورانه را داشته باشد، در راستای دانش‌بنیان شدن آن به شرکت‌ها کمک می‌کنیم. گفتنی است، از طرح‌هایی در حوزه رباتیک هوش‌مصنوعی استقبال می‌شود. به‌گفته رمدانی قرار است در آینده‌ای نزدیک طرح شوروزی در منطقه جیرفت از سر گرفته شود و گیاهان مقاوم به کم‌آبی رشد و پرورش بیشتری داده شوند. همچنین، به‌زودی طرح‌های مقابله با ریزگردها در منطقه مرکزی کشور به مرحله عملیاتی در می‌آید.

> ظرفیت ارزی ۳ میلیارد دلاری فعال در حوزه کشاورزی و امنیت غذایی با استفاده از توان شرکت‌های دانش‌بنیان متصور شده‌ایم

سخن پایانی

معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهوری در دولت سیزدهم در طول یک سال گذشته به‌منظور تحقق اقتصاد مقاومتی و دانش‌بنیان و شعار سال گذشته، مجموعه‌ای از فعالیت‌ها را برای توسعه هرچه بیشتر زیست‌بوم نوآوری و فناوری در کشور اجرایی‌سازی کرده است. آخرین اقدام این نهاد دولتی در دولت سیزدهم، تغییر نظام ارزیابی تعریف جدید از شرکت‌های دانش‌بنیان است.

این اقدام در پاسخ به برخی گلایه‌هایی بود که بیشتر شرکت‌های فناور و خلاق از تعریف قانونی دانش‌بنیان‌ها داشتند. آنها با انتقاد بر این تعریف، خواهان تغییر ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان در بدنه اصلی معاونت علمی بودند.

معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان در دولت سیزدهم به‌منظور تحقق اقتصاد مقاومتی و دانش‌بنیان، مجموعه‌ای از فعالیت‌ها را برای توسعه هرچه بیشتر زیست‌بوم نوآوری و فناوری در کشور شامل جلب مشارکت وزارتخانه‌های مرتبط در اجرایی‌سازی شعار سال، تصویب و اجرای سریع قانون جهش تولید دانش‌بنیان، گسترش فعالیت‌های مرتبط با قانون حمایت از شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان را در دستور کار خود قرار داده است.

یادداشت

دولت فکری به حال رشد سرمایه کند

حامد حافظی
فعال استارت‌آپی

یکی از مولفه‌های بسیار مهم و تاثیرگذار در ارتقای عملکرد شرکت‌های دانش‌بنیان و در عین حال، چالش و مانع اصلی در رشد و توسعه آنها، محدودیت منابع مالی و عدم‌دسترسی به این منابع است.

در واقع، این منابع باید به‌اندازه کافی به‌طورکارآمد و اثربخش با روشی مطلوب و در زمانی مناسب و منطبق با رشد و توسعه دانش‌بنیان‌ها در اختیار آنها قرار بگیرد. به کمک روش‌های ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌ها می‌توان ارزش حدودی یک استارت‌آپ را به‌دست آورد.

باتوجه به تفاوت موجود در فرضیات هر روش، می‌تواند رقم ارزش‌گذاری به‌دست‌آمده از طریق روش‌های مختلف متفاوت باشد. بنابراین، ارزش‌گذاری دقیق یک استارت‌آپ نیازمند دانش، تخصص و تجربه برای در نظر گرفتن تمام جنبه‌های درونی استارت‌آپ، حوزه فعالیت آن، وضعیت کلان اقتصادی و ... است. یکی از این روش‌ها «ارزش‌گذاری هزینه بازتاسیس» است.

در این روش فرض می‌شود که ارزش یک استارت‌آپ، معادل با تمامی هزینه‌هایی است که تاکنون برای راه‌اندازی و تداوم فعالیت آن صرف شده است. البته این روش ارزش‌گذاری عموما برای استارت‌آپ‌هایی که احتمال شکست آنها وجود دارد و بنیان‌گذارانی که قصد فروش استارت‌آپ را دارند، به کار برده می‌شود.

استدلال اساسی این روش نیز آن است که یک سرمایه‌گذار برای آنکه در استارت‌آپی که شرایط مناسبی ندارد، سرمایه‌گذاری کند، حاضر نیست مبلغی بیش از هزینه‌های صرف‌شده در استارت‌آپ بپردازد؛ هزینه‌هایی که برای راه‌اندازی یک شرکت صرف می‌شود، عموما به دارایی‌های شرکت تبدیل می‌شوند؛ زمین، ساختمان، دفتر، تجهیزات اداری، سرور، دارایی‌های معنوی و ... تماما جزو دارایی‌های شرکت به‌شمار می‌آیند. بنابراین، برای یافتن ارزش هزینه بازتاسیس یک شرکت، می‌توان ارزش دارایی‌های آن را به‌دست آورد. محاسبه ارزش دقیق دارایی‌های استارت‌آپ، چالش اصلی در این روش است، به‌ویژه در مواردی که استارت‌آپ دارایی‌های مشهود زیادی در اختیار نداشته باشد.

بیش از اینکه این معضل مربوط به اکوسیستم استارت‌آپ‌ها باشد، مشکل از شرایط اقتصادی کشور است و این امر باعث شده که نه‌تنها استارت‌آپ‌ها برای سرمایه‌گذاران جذاب نباشند، بلکه میزان سرمایه‌گذاری در حوزه‌های سنتی اقتصادی هم پایین بیاید. برای مثال، به نسبت یک تا دو دهه اخیر، در عرصه بسازوبفروش و سرمایه‌گذاری ملک هم کمتر شده است.

هرچقدر حوزه‌ای پرریسک باشد، سرمایه‌گذاری کمتر می‌شود که علت آن نبود ثبات اقتصادی است، وقتی تورم در اقتصاد کشوری بالا باشد و قابل‌پیش‌بینی هم نیست، نتایج سرمایه‌گذاری قابل‌پیش‌بینی نخواهد بود.

به‌همین‌دلیل سرمایه‌گذاری هم کمتر می‌شود و در این شرایط، بیشتر سرمایه‌داران ترجیح می‌دهند که دارایی‌های خود را در زمینه‌های کم‌ریسک نظیر خرید طلا و دلار سرمایه‌گذاری کنند، نه آنکه سراغ حوزه‌های خطرپذیر بروند. به‌دلیل وضعیت اقتصادی، ریسک بالا است و بحث درون‌اکوسیستمی هم بی‌تاثیر نیست؛ اما اصلی‌ترین علت بحث، ثبات اقتصادی است و سرمایه‌گذاران به‌دلیل وضع اقتصادی موجود، در جاهای کم‌ریسک یا در خارج از کشور سرمایه‌گذاری می‌کنند.

اینکه استارت‌آپ در چه مرحله‌ای از تولید قرار دارد، برای ارزش‌گذاری و اینکه استارت‌آپ در چه مرحله‌ای قرار دارد هم، مهم است. ارزش استارت‌آپ‌ها در مراحل مختلف دارای اهمیت است؛ اینکه استارت‌آپی در حد ایده یا محصول اولیه با تعداد کاربر کم باشد؛ با آن استارت‌آپی که تراکنش مالی بالایی دارد و در پختگی به‌سر می‌برد، فرق می‌کند. در واقع، باید به جایی برسد که شبیه یک بیزینس سنتی آورده مالی داشته باشد.

در نهایت، صورت‌های مالی ارزش‌گذاری را تعیین می‌کند؛ اما برای استارت‌آپ‌ها در نخستین دوره‌های تولدشان ورود به بحث مالی مطرح نیست و تعداد کاربران مهم است و بازدید سایت جزو معیارهای رشد به‌حساب می‌آید. اگر استارت‌آپ سیر رشد خود را طی کند، می‌تواند به بحث ارزش‌گذاری فکر کند و پیش‌بینی‌ها مهم است،زیرا براساس ترندهایی که یک استارت‌آپ رشد می‌کند، پیش‌بینی‌ها انجام می‌شود.

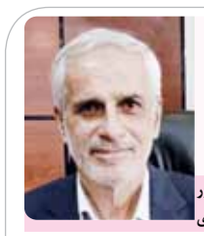
خوب است، رهبران استارت‌آپی در بدو تاسیس کسب‌وکار خود براساس اصول تصمیم بگیرند و نیاز واقعی را ببینند؛ بسیاری از استارت‌آپ‌ها با آنچه در گام نخست شکل گرفتند و آن چیزی که بعدها رسیدند، فرق داشتند. برای مثال، شاید در ابتدای مسیر، پیام‌رسان‌هایی نظیر واتس‌آپ قصد پیام‌رسان بودن را نداشتند و رهبران آنها هم نمی‌دانستند که قرار است یکی از بزرگ‌ترین پیام‌رسان‌های جهان را طراحی کنند، اما بعدها با دیدن نیاز جامعه، خود را با آن وفق دادند.

آمازون نمونه واضحی برای این روند است؛ این پلتفرم تنها برای خریدوفروش کتاب راه‌اندازی شده بود، اما بعدها تغییر کرد و تبدیل به بزرگ‌ترین فروشگاه اینترنتی جهان شد.

باید نیازهای واقعی را برطرف کرد،این عمل خیلی بهتر از این است که رهبران استارت‌آپ‌ها تنها به فکر عملیاتی کردن ایده‌های بزرگ بیفتند. در واقع، بهتر است رهبران استارت‌آپ‌ها سنگ‌های بزرگ برندارند و ابتدا به شناخت بازار بپردازند و در طول مسیر تغییر کنند؛ در اصل، تغییرپذیری هم موضوع مهمی است که هر استارت‌آپ، باید توانایی همسو شدن با آن را داشته باشد.

یادداشت

کشت قراردادی به بخش خصوصی واگذار شود

قاسم پیشه‌ور
مشاور اتاق اصناف کشاورزی

کشت قراردادی به این معناست که کشاورز پیش از اقدام به تولید می‌داند خریدار محصولش چه کسی است. در این فرآیند خریدار (دولت، شرکت خصوصی یا سازمان) با کشاورز قرارداد منعقد می‌کند؛ به‌عبارت دیگر در قالب کشت قراردادی کشاورز پیمانکار و خریدار کارفرماست.

در این فرآیند زمینی که قرار است در آن کشت شود مشخص و آزمایش‌های لازم پیش از کشت در زمینه آب و خاک روی آن انجام می‌شود. همچنین در فرآیند کشت قراردادی سم، کود و بذر کشاورز تامین و کارفرما در تمام مراحل کشت و کار نظارت خود را بر تولید اعمال می‌کند.

همچنین اگر کشاورز طی مراحل تولید به منابع مالی نیاز پیدا کرد، مطابق با قرارداد کارفرما باید این نیاز را تامین کند؛ به‌بیان دیگر در کشت قراردادی کارفرما از ابتدای فرآیند تولید تا برداشت با کشاورز همراهی خواهد کرد.

مزایای کشت قراردادی این است که دیگر کشاورز دغدغه تامین کود، فروش و قیمت‌گذاری ندارد و در این فرآیند دلال‌ها ورود پیدا نمی‌کنند. در بحث صادرات اگر کشت قراردادی لحاظ نشود، بازارهای صادراتی را از دست خواهیم داد.

نمی‌توان در کشت قراردادی با قوانین خلق‌الساعه مانع صادرات شد، چراکه از قبل قراردادهای آن منعقد و در این فرآیند همه چیز تعریف شده و به‌نوعی تکالیف همه مشخص است.

ذائقه خوراکی مردم در استان‌های مختلف متفاوت است؛ به‌عنوان مثال در یک استان یک نوع برنج و مرکبات مصرف دارد، اما همین برنج و مرکبات در استان دیگر مشتری ندارد و از آنجایی که همه این موضوعات تعریف‌شده است دیگر تولیدکننده دغدغه و حاشیه‌های پس از تولید را ندارد.

دولت سیزدهم در حالی کشت قراردادی را آغاز کرد که بذر برنج قد کشیده بود و حتی برخی استان‌ها اعلام کردند که ۱۰۰ درصد کشت قراردادی را اجرا و قرارداد آن را امضا کردند، اما یک ماه مانده به برداشت محصول دولت اعلام کرد منابع مالی کافی برای خرید ندارد و برنجی خریداری نخواهد کرد. همین موضوع تلاطم در بازار برنج را به‌دنبال داشت و دولت برای تامین نیاز مصرف‌کنندگان حدود یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن برنج خارجی وارد کرد و برنج برداشت‌شده داخلی در شالیکوبی‌ها باقی ماند.

اگر دولت می‌خواهد در بحث کشت قراردادی به نتایج مطلوب برسد، بهتر است این کار را به بخش خصوصی واگذار کند. به‌نظر بنده دولت در کشت قراردادی باید دست از تصدی‌گری بردارد و به‌نظارت رضایت بدهد. تجربه کشورهایی که کشت قراردادی را به بخش خصوصی واگذار کردند نشان می‌دهد آنها در این زمینه توانستند به موفقیت‌های قابل‌توجهی دست پیدا کنند.

بخش خصوصی بیش از ۸۰ سال در خرید تنباکو تجربه دارد و در این زمینه نیز موفق کرده است. همچنین کارخانجات تولید رب و قند و شکر مستقیم با کشاورزان قرارداد می‌بندند و گوجه و چغندرقند موردنیاز خود را به‌صورت مستقیم از کشاورزان تامین و خریداری می‌کنند.

متاسفانه کشت قراردادی به‌درستی در ایران مدیریت نمی‌شود. سال گذشته آنقدر مرغ تولید شد که مسئولان به مردم اعلام کردند مرغ خریداری و در یخچال‌های خود دپو کنند، اما امروز شاهد کاهش جوجه‌ریزی هستیم و این موضوع نشان می‌دهد روند کشت قراردادی در کشور به‌طور مطلوب پیگیری نمی‌شود و نهاده‌ها و قیمت‌ها در زمان مشخص تامین و ابلاغ نمی‌شوند.

در پایان باید بر این نکته تاکید کنم که تامین امنیت غذایی، یک وظیفه فراقوه‌ای است و فقط برعهده وزارت کشاورزی نیست و وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، نیرو و نفت باید در پروسه تولید محصولات اساسی با وزارت کشاورزی همکاری کنند.

بررسی عملکرد دولت سیزدهم در حوزه کشاورزی

در ابتدای مسیر تدوین الگوی کشت هستیم

سیرآنوش موسوی
editor@smtnews.ir

امنیت غذایی، یکی از اصلی‌ترین کارویژه دولت‌هاست. این مهم بعد از جنگ روسیه و اوکراین بیش از پیش برای دولت‌ها حائزاهمیت شد، زیرا این جنگ کاهش عرضه کالاهای اساسی و افزایش نرخ این محصولات در بازارهای جهانی را به‌دنبال داشت؛ از این رو بسیاری از کشورها اقدام به دپو و برنامه‌ریزی برای تولید این محصولات کردند. وظیفه تامین امنیت غذایی در ایران برعهده وزارت کشاورزی است. وزارت کشاورزی در دولت سیزدهم در حالی کار خود را آغاز کرد که قانون انتزاع بار دیگر در تیر ۱۴۰۰ احیا و به‌موجب این قانون مسئولیت تنظیم بازار کلیه محصولات کشاورزی، کالاهای اساسی و مدیریت صادرات و واردات به وزارت کشاورزی واگذار و مسئولیت‌های این وزارتخانه در این زمینه را دوچندان شد. به‌نظر می‌رسد نبود تجربه کافی در بحث بازرگانی و تجارت باعث شد وزارت کشاورزی نتواند در بحث تنظیم بازار موفق عمل کند و برخی کارشناسان تغییر سید جواد ساداتی‌نژاد، وزیر پیشین وزارت کشاورزی را به این موضوع نسبت می‌دهند.

حذف ارز ترجیحی مهم‌ترین اقدام اقتصادی دولت سیزدهم بود که به‌گفته کارشناسان بیشترین آسیب را به تولیدکنندگان بخش کشاورزی وارد کرد. اصلی‌ترین پیامد حذف این ارز افزایش نرخ نهاده‌های دامی و کاهش توان نقدینگی تولیدکنندگان بود که در نهایت افزایش نرخ نهایی محصول را به‌دنبال داشت و از آنجایی‌که این افزایش نرخ با کاهش توان خرید مصرف‌کنندگان همراه شد، تولیدکنندگان بیش از پیش با چالش مواجه شدند.

صمت در این گزارش به بهانه بررسی عملکرد دوساله دولت سیزدهم اقدامات صورت گرفته در موضوع خرید تضمینی و تدوین الگوی کشت را به‌عنوان دو موضوع مهم و تاثیرگذار بخش کشاورزی بر اقتصاد مورد بررسی قرار می‌دهد.

دولت با تغییر نرخ خرید تضمینی موافقت نکرد

سال‌هاست که خرید تضمینی محصولات کشاورزی به‌ویژه گندم در راستای تامین امنیت غذایی اولویتی ویژه پیدا کرده است؛ از همین رو دولت در سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۰نیز با اعمال سیاست‌های حمایتی در شورای قیمت‌گذاری، نرخ تضمینی خرید گندم را کیلویی ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان در نظر گرفت. همین موضوع گندمکاران را ترغیب کرد که محصول خود را به دولت بفروشند و در نتیجه خرید تضمینی در آن سال با جهش ۵۵ درصدی نسبت به سال قبل از مرز ۷ میلیون تن عبور کرد. سیاست افزایش نرخ خرید تضمینی گندم در سال زراعی جدید نیز دنبال شد و نرخ خرید تضمینی گندم به کیلویی ۱۵ هزار تومان رسید؛ هرچند گندمکاران و کشاورزان موافق این نرخ نبودند و بر نرخ خرید کیلویی ۱۷ هزار تومان اصرار دارند.

دولت در سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ به‌بهانه مهار تورم با آنالیز قیمتی شورای قیمت‌گذاری (خرید گندم کیلویی ۱۷ هزار تومان) موافقت نکرده و بر همان نرخ کیلویی ۱۵ هزار تومان تاکید دارد؛ نرخی که به‌نظر می‌رسد با ملاک عمل قرار دادن آن شمار گندمکارانی که محصول خود را به دولت نمی‌فروشند، رو به فزونی رفته است.

خرید تضمینی گندم به بالای ۸میلیون تن رسید

عطاالله هاشمی، رئیس بنیاد ملی گندمکاران در گفت‌وگو با صمت گفت: تورم در سال جاری قابل پیش‌بینی نبود؛ از این رو در شورای قیمت‌گذاری شرط کردیم که اگر نرخ جهانی گندم و هزینه‌های تولید تغییر کرد، نرخ خرید تضمینی را متناسب با آن افزایش بدهیم، اما متاسفانه دولت تا امروز زیر بار این افزایش هزینه‌ها نرفته و گندم را کیلویی ۱۵ هزار تومان از کشاورزان خریداری می‌کند.

در حالی‌که نرخ مدنظر تشکل‌های غیردولتی و گندمکاران کیلویی ۱۷ هزار تومان است، متاسفانه اجازه عملیاتی کردن این نرخ را نمی‌دهند.

وی نرخ تضمینی خرید گندم در سال گذشته را منطقی دانست و افزود: سطح زیرکشت گندم در سال جاری افزایش پیدا کرد و مدیریت مزرعه به‌خوبی انجام شد و میزان خرید تضمینی نسبت به سال گذشته حدود ۲۸ درصد افزایش پیدا کرد. به‌گفته وی اگر وجه خرید گندم ازسوی دولت به‌موقع پرداخت شود، به‌نظر می‌رسد خرید از مرز ۱۰ میلیون تن هم عبور کند. تا امروز ۸ میلیون و ۴۵۰ هزار تن گندم خریداری شد و مطابق با آماری که مجری طرح گندم وزارت کشاورزی اعلام کرد خرید تضمینی گندم تا پایان دوره خرید تضمینی از مرز ۹ میلیون تن بگذرد.

میزان خرید تضمینی گندم امسال از ۷ میلیون و ۸۰۰ هزار تن نیز عبور کرد که نسبت به سال گذشته ۲۸ درصد افزایش دارد

خرید تضمینی گوشت قرمز نداشتیم

صنعت دام و دامپروری بعد از حذف ارز ترجیحی با چالش‌های جدی مواجه شد. در ۲ سال اخیر خشکسالی‌های پیاپی امکان تغذیه دام در مراتع را از دامداران گرفت و آنها به ناچار دام‌ها را با تغذیه دستی سیر کردند. حذف یارانه نهاده‌های دامی، جهش قیمتی این محصولات را به‌دنبال داشت و این موضوع در نهایت نرخ تمام‌شده محصول را افزایش داد و در نتیجه شاهد بالا رفتن نرخ گوشت قرمز در بازار داخلی بوده‌ایم.

تولیدکنندگان این حوزه بر این باورند که دولت بعد از گذشت یک سال از حذف ارز ترجیحی نتوانست سیاست‌های حمایتی خود را اجرا کند و صنعت دام و طیور با مصائب جدی درگیر شد.

افشین صدردادرس، رئیس اتحادیه دام سبک در گفت‌وگو با صمت با تاکید بر اینکه تا امروز خرید تضمینی گوشت انجام نشده، گفت: براساس ماده ۱۴ قانون تاسیس وزارت کشاورزی و ماده ۲۰ قانون نظام دامپروری دولت موظف است هر سال اقدام به خرید تضمینی گوشت قرمز کند.

وی خرید گوشت قرمز در سال گذشته را تضمینی ندانست و خاطرنشان کرد: طبق قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی باید نرخ محصولات در شورای قیمت‌گذاری تعیین شود، اما نرخ خرید گوشت قرمز در شورای قیمت‌گذاری استان‌ها تعیین شد؛ از این رو آن خرید تضمینی و قانونی نبود.

▣ واردات گوساله قاچاق از پاکستان

صدردادرس از واردات گوساله قاچاق از پاکستان خبر داد و افزود: گوساله‌های لاغر از پاکستان از مجاری قانونی و غیرقانونی وارد استان سیستان‌وبلوچستان می‌شود. حجم گوساله‌های وارداتی قابل‌توجه است و در نظر دارند این گوساله‌ها را پروار و در بازار عرضه کنند و از آنجایی‌که پاکستان جزو آلوده‌ترین نقاط دنیا از نظر امراض دامی و بیماری‌های مشترک انسان و دام است، این نگرانی وجود دارد که شیوع بیماری دامی و بیماری‌های مشترک انسان و دام را شاهد باشیم.

به‌گفته این کارشناس حوزه دامپروری مرکز آمار ایران جمعیت دام سنگین را ۵ میلیون و ۳۰۰ هزار رأس و جمعیت دام سبک را ۶۸ میلیون رأس اعلام کرد. درست است که جمعیت دام سبک کاهش پیدا کرده، اما با کاهش مصرف سرانه این حجم می‌تواند پاسخگوی نیاز داخلی باشد.

وی با تاکید بر اینکه نرخ تمام‌شده تولید دام در کشور بالاست، اضافه کرد: در بخش تولید و تامین مشکلی وجود ندارد و دولت باید مردم را برای خرید گوشت قرمز توانمند کند یا اینکه سیاست‌های حمایتی را پیش بگیرد که در نهایت نرخ تمام‌شده تولید کاهش پیدا کند.

صدردادرس با اشاره به افزایش هزینه‌های تامین خوراک و نهاده‌های دامی، تصریح کرد: بعد از حذف ارز ترجیحی مشکلات دامداران تشدید شد. تولیدکنندگان هیچ مشکلی در تامین دام سبک و سنگین ندارند و تولید به‌راحتی جوابگوی نیاز کشور است. به‌جرأت می‌توان گفت حذف ارز ترجیحی بدون در نظر گرفتن برنامه‌های جایگزین مناسب و اجرای آنچه پیش‌بینی می‌شد، بزرگ‌ترین ضربه را به صنعت دام و طیور کشور وارد کرد و شاهد افزایش نرخ گوشت مرغ و گوشت قرمز در بازار هستیم.

به‌نظر می‌رسد سیاست‌های دولت در راستای خرید تضمینی محصولات اساسی نتوانست رضایت کشاورزان و فعالان این بخش را جلب کند؛ از این رو لازم است برای تامین امنیت غذایی با جدیت بیشتری به موضوع پرداخته شود.

در بخش تولید و تامین مشکلی وجود ندارد و دولت باید مردم را برای خرید گوشت قرمز توانمند کند یا اینکه سیاست‌های حمایتی را در پیش گیرد

تدوین الگوی کشت با هدف کاهش ضایعات کشاورزی

ایران همواره با تنش‌های آبی درگیر است؛ از این رو برخی از کارشناسان حوزه آب بر این باورند که هیچ محصولی نباید در کشور کشت شود، اما از آنجایی که این موضوع امنیت غذایی را نشانه می‌رود، باید در کشت محصولات کشاورزی سیاست الگوی کشت را دنبال کرد تا علاوه بر تولید و تامین نیاز داخلی ضایعات را در بخش کشاورزی تا حد امکان تقلیل دهیم.

تدوین الگوی کشت نخستین اقدام برای مدیریت حوزه آب است و در همین راستا ابراهیم رئیسی در بازدید از وزارت کشاورزی دستورات لازم را برای تدوین الگوی کشت صادر کرد، اما اینکه در این ۲ سال اقدام اساسی انجام شده یا خیر، پرسشی است که باید وزارت کشاورزی به آن پاسخ بدهد.

حمیدرضا پیروان، رئیس گروه تحقیقات و مهندسی وزارت کشاورزی در گفت‌وگو با صمت، ضمن ارائه تعریف از الگوی کشت، گفت: الگوی کشت عبارت است از مشخص کردن کاشت یک محصول در مکان و زمان مشخص که بیشترین بهره‌برداری اقتصادی را نیز به همراه بیاورد.

▣ ناکافی بودن تجربه تدوین الگوی کشت

وی با تاکید بر اینکه پیش‌بینی‌های اقلیمی باید دقیق باشد، افزود: سازمان هواشناسی کشور زیرساخت خوبی دارد، اما به‌نظر می‌رسد در پیش‌بینی‌های اقلیمی در بحث کشاورزی هنوز تجارب کافی ندارد. وزارت کشاورزی باید نقشه‌های بزرگ کیفیت خاک را داشته باشد و از طرف دیگر محصول و میزان باردهی و اقتصادی بودن کشت را نیز در نظر بگیرد.

پیروان با بیان اینکه در ۲ سال اخیر تدوین الگوی کشت جنبه عملیاتی پیدا کرد، تصریح کرد: تجربه چندانی در بخش عملیاتی کردن الگوی کشت نداریم و موفقیت در این زمینه به عوامل متعددی بستگی دارد؛ نخست اینکه باید جزئیات و اطلاعات پایه‌ای دقیق از خاک منطقه داشته باشیم و به‌شکل جزئی تنوع و کیفیت خاک را موردبررسی قرار دهیم.

به‌گفته رئیس گروه تحقیقات و مهندسی خاک وزارت کشاورزی باید نقشه‌های بزرگ خاک‌شناسی تدوین و قابلیت اراضی مشخص شود، اما متاسفانه در این موضوع اطلاعات کافی نداریم؛ پس نخستین گام این است که قابلیت اراضی را از منظر کیفیت موردبررسی قرار بدهیم.

وی ادامه داد: موضوع دیگری که باید در الگوی کشت به آن پرداخته شود بحث اقتصادی است. وقتی به کشاورزی گفته می‌شود محصولی کشت نشود و به‌جای آن محصول دیگر جایگزین شود، باید این نکته را در نظر داشت که اگر تناژ تولید محصول پایین آورده شود باید به بازار نیز توجه شود و اینکه آیا ارزش اقتصادی با کاشت محصول دیگر تامین می‌شود؟ پیروان در پایان بیان کرد: تنوع و تغییر رویه‌ها و دستورالعمل‌ها در واحدهای حکومتی بالاست و کشاورزان اعتماد خود را نسبت به گفته‌های کارشناسان از دست داده‌اند و این موضوع مانع مشارکت مردم در این بخش شده است.

سخن پایانی

به‌نظر می‌رسد وزارت کشاورزی دولت سیزدهم نتوانست در تنظیم بازار به‌عنوان تازه‌ترین وظیفه‌ای که به این وزارتخانه واگذار شد، چندان موفق عمل کند و شاهد کوچک شدن سفره مردم در سال ابتدایی فعالیت این دولت هستیم. درست است که در کاهش مصرف، عواملی چون افزایش قیمت کالاهای اساسی و افت توان خرید مصرف‌کنندگان نقش داشتند اما کارشناسان حوزه کشاورزی بر این باورند که دولت نتوانست بعد از حذف ارز ترجیحی از فعالان این حوزه حمایت کند؛ در نتیجه تولید در این بخش با چالش‌های جدی مواجه شد و در نهایت شاهد افزایش قیمت این محصولات بوده‌ایم. این چالش‌ها در بخش دام و طیور بسیار دیده شد و تولیدکنندگان طیور برای کنترل بازار و افت نکردن قیمت جوجه‌ریزی را کاهش دادند و این گونه بازار با کمبود کالا مواجه شد. هرچند وزارت کشاورزی تلاش کرد با واردات و عرضه مرغ منجمد بازار را کنترل کند، اما این اقدام نیز نتوانست منجر به کنترل و مهار قیمتی شود، زیرا واردات اقدامی مقطعی است و باید برای تامین نیاز موانع پیش روی تولید رفع شود.

در بررسی وضعیت معادن خراسان‌شمالی عنوان شد

تیغ مالیات و خام‌فروشی بر گلوی معدن

استخراج سالانه ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار تن ماده معدنی از معادن خراسان شمالی برآورد شده است که بخش زیادی از این گنج نهفته در خاک خام فروشی می‌شود و بخشی نیز به‌دلیل افزایش حقوق دولتی (مالیات) استخراج نمی‌شود.

به گزارش ایرنا، ۲۸ ماده از ۶۸ ماده معدنی که در کشور شناسایی شده در پهنه خراسان شمالی وجود دارد و آمارها از استخراج سالانه ۵میلیون و ۸۰۰هزار تن ماده معدنی از معادن این استان حکایت دارد، اما تاسف‌بار است که بخش زیادی از آن به صورت خام فروشی از استان خارج می‌شود.

باریت، مرمر، کلسیت، هماتیت، روی و سرب از جمله مواد معدنی در خراسان شمالی است، به جای اینکه از کارخانه‌ها با سود چندبرابری فرآوری شود در دل این خاک نهفته است.بررسی‌ها نشان می‌دهد که معادن کلسیت و هماتیت استان غیرفعال و ۸معدن باریت در شهرستان راز و جرگلان به صورت نیمه فعال مواد اولیه صنعت رنگ‌سازی و حفاری نفت را تولید می‌کند و در عمل هیچ سودی از آن عاید استان نمی‌شود.

عکس: صمت

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

۶۰ معدن سلب صلاحیت شده

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خراسان شمالی در این خصوص گفت: ۶۰ معدن استان بر اساس ماده ۲۰ معادن مشمول خسارت و سلب صلاحیت شد و آماده واگذاری به متقاضی جدید است و این معادن از سال‌های گذشته بلاتکلیف مانده و آماده برگزاری مزایده است.

مهدی سجادی افزود: ۲۸۰ فقره معدن در استان دارای پروانه بهره‌برداری و از این تعداد ۲۲۰ معدن فعال است البته شماری از این معادن با ظرفیت پایین فعالیت دارند.

وی خاطرنشان کرد: طولانی بودن زمان پاسخ استعلام‌ها از محیط‌زیست و منابع طبیعی و سختگیری‌ها که در بیشتر موارد منجر به پاسخ‌های منفی می‌شود، معدنکاران را در همان گام نخست از ادامه راه منصرف می‌کند و باید این مشکلات برطرف شود.

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خراسان شمالی تصریح کرد: معدن موهبت الهی است که می‌تواند سبب تحول در این استان محروم شده و اقتصاد را رونق دهد اما در استان هم‌افزایی مناسبی برای توسعه فعالیت معادن وجود ندارد.

به گزارش ایرنا، بر اساس ماده ۲۰ قانون معادن؛ دارندگان مجوزهای اکتشاف و بهره‌برداری و اجازه برداشت که به تعهدات خود عمل نکنند با تعیین مهلتی مناسب اخطار دریافت و در غیر این‌صورت با تایید شورای‌عالی معادن ملزم به پرداخت خسارات ناشی از عدم انجام تعهدات مربوط می‌شوند یا در نهایت برای ادامه عملیات فاقد صلاحیت شناخته می‌شوند.

▣ نبود ماشین‌آلات برای معادن

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خراسان شمالی در بخش دیگر سخنان خود با اشاره به اینکه کمبود ماشین‌آلات از دیگر مشکلات معدن کاران استان است گفت: بیشتر این معدنکاران توان مالی برای خرید این ناوگان را ندارند، بخش زیادی از ناوگان استیجاری و فرسوده است. سجادی، معارضان محلی و دولتی را از دیگر مشکلات فعالیت در بخش معدن عنوان کرد و افزود: بخش معدن بدون هیچ‌گونه دفاع از وظایف حاکمیتی خود در مقابل معارضان محلی و ارگان‌های منابع طبیعی و محیط‌زیست متضرر بوده و هست.

وی تصریح کرد: برای مثال مطابق ماده ۲۴ قانون معادن استعلام برای یک بار و برای کل محدوده معدنی انجام می‌شود و ارگان‌های ذی‌ربط باید در ۲ ماه نسبت به پاسخگویی و اظهار نظر برای کل محدوده انجام شود در غیر این‌صورت به منزله موافقت تلقی می‌شود، اما متاسفانه کارشناسان منابع طبیعی با اظهار نظرهای سلیقه‌ای موجب از بین رفتن امنیت سرمایه‌گذاری این بخش شده‌اند.

سجادی اظهار کرد: بسیاری از معادن استان، کوچک مقیاس هستند و با کوچک‌ترین تغییر در بخشنامه‌ها یا آیین‌نامه‌ها دچار مشکل شده و از توجیه اقتصادی خارج می‌شوند.

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خراسان شمالی یکی از ظرفیت‌های موجود در استان را معادن سنگ‌های تزئینی عنوان کرد و افزود: بیش از ۳۰ معدن مرمریت وجود دارد که بخش زیادی از آنان تعطیل یا نیمه فعال است در این باره باید مطالعات اکتشافی و بررسی علل تعطیلی به صورت دقیق انجام شود.

۲۸۰ معدن در استان خراسان‌شمالی دارای پروانه بهره‌برداری و از این تعداد ۲۲۰ معدن فعال هستند

هدررفت مواد معدنی با خام فروشی

معاون صنایع و معادن اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان‌شمالی هم در این باره گفت: بیشتر مواد معدنی که به صورت خام از استان خارج می‌شود شامل باریت، سرب و روی، سنگ گچ، مرمر و مرمریت است. مهیار مشایخی اظهار کرد: مرمر پرتقالی تنها ماده معدنی استان است که از کشور خارج می‌شود و با توجه به لوکس و گران بودن این ماده معدنی و عدم مصرف در داخل با صادرات خوبی همراه است. حتی سنگ‌های مرمریت که ذخیره بالایی در استان دارد نیز قابلیت صادرات و ارزآوری بالایی دارد. وی افزود: مشکل اصلی معادن استان عمدتا توان ضعیف یا نداشتن بازار مصرف مطابق استخراج سالانه اسمی است که دلایل متعددی مانند ضعف توان مالی بهره بردار معدن برای نوسازی و تامین ماشین‌آلات معدنی و یا نبود صنایع معدنی لازم به ویژه در معادن مرمریت و مس مشهود است.

مشایخی گفت: مالکان معدن حتی در گام اول نمی‌توانند مواد اولیه واحد سنگبری شیروان یا درصد عیار مورد نیاز کارخانه فرآوری مس فاروج را تامین کنند و این واحدهای تولیدی، ماده معدنی مورد نیاز را از خارج استان تامین می‌کنند.

وی افزود: مشکل اصلی خام فروشی مواد معدنی در استان بیشتر مربوط به نبود صنایع تبدیلی برخی از مواد معدنی در استان یا کافی نبودن ذخیره برای سرمایه‌گذاری بلندمدت برای این معادن است.

▣ سازکار حقوق دولتی معادن

حقوق دولتی معدن در واقع مالیات یا هزینه‌ای است که معدن به دولت پرداخت می‌کند و درواقع معادن به ازای هر تن ماده معدنی، مبلغی را به دولت می‌پردازند.

رئیس خانه معدن خراسان‌شمالی هم با انتقاد از بالا بودن حقوق دولتی یا همان مالیات برای معدنکاران گفت: بالا بودن حقوق دولتی در این استان سبب شد تا این تولیدکنندگان با مشکل اساسی در فعالیت‌های خود روبه‌رو شوند.

علی‌اصغر شادمانی اظهار کرد: در سال‌های اخیر حقوق دولتی که از مالکان معادن دریافت می‌شود حدود ۳ برابر افزایش یافته و این امر توان مالی معدنکار را برای فعالیت کاهش داده و بسیاری از معادن رو به تعطیلی است و قریب به اتفاق معادن استان کوچک مقیاس هستند و متاثر از افزایش حقوق دولتی هستند. وی اظهار کرد: حقوق دولتی بدون اینکه میزان استخراج، نرخ فروش ماده معدنی و یا وضعیت فعالیت معدن مدنظر باشد از معدن کار مطالبه و دریافت می‌شود.

رئیس خانه معدن خراسان‌شمالی در بخش دیگر سخنان خود ضعف زیرساخت‌ها را از مشکلات فعالیت در حوزه معادن استان عنوان کرد و افزود: معدنکاران به لحاظ مالی توان اجرای پروژه‌های زیرساختی از جمله ایجاد راه دسترسی، تامین برق و آب ندارند و این زیرساخت‌ها در بسیاری از معادن وجود ندارد.

مشکل اصلی معادن استان خراسان شمالی توان ضعیف یا نداشتن بازار مصرف مطابق استخراج سالانه اسمی است

سخن پایانی

براساس آمارهای رسمی سالانه فقط ۵میلیون و ۸۰۰ هزار تن ماده معدنی از معادن خراسان شمالی استخراج می‌شود و از ۲۵۰ معدن ثبت شده، کمتر از نیمی از آنها فعال و مابقی غیرفعال است.

این اعداد و ارقام نشان می‌دهد؛ خراسان شمالی دارای ظرفیت عظیم معدنی بوده که در صورت استفاده صحیح از آن می‌توان اقتصاد استان را با پیشرفت چشمگیری مواجه کرد.

نبود صنایع تبدیلی و تکمیلی، طولانی بودن فرآیند پاسخگویی به استعلام‌ها، کمبود ناوگان و فرسوده بودن ماشین‌آلات و کمبود نقدینگی از جمله مشکلات پیش روی معدنکاران این خطه از شمال‌شرق کشور است که باید در این زمینه چاره‌اندیشی شود.

معاون تولید شرکت سنگ آهن مرکزی ایران خبر داد

رشد تولید کارخانه گندله‌سازی سنگ آهن بافق

معاون تولید شرکت سنگ آهن مرکزی ایران توقف سرد و اساسی کارخانه گندله‌سازی را طبق برنامه از پیش تعیین شده که در تمامی کارخانجات تولیدی بعنوان تعمیرات اساسی و سالانه در نظر گرفته می‌شود، امری معمول دانسته و عنوان کردند: میزان تولید سه ماهه اول امسال یک میلیون و ۲۰۰هزار تن بوده که ۱۸۰ هزار تن از برنامه تعیین شده سال ۱۴۰۲ جلوتر بوده است.

به گزارش خبرنگار صمت از استان یزد، امیر معینی با بیان اینکه کارخانجات تولیدی در ابتدای هر سال بر اساس اهداف تعیین شده برنامه‌ای شامل توقفات ماهانه (گرم) و سالانه (سرد) را ترسیم کرده که بر این اساس شرکت سنگ آهن مرکزی نیز تولید گندله را برای امسال ۴ میلیون تن در نظر گرفته و هدف‌گذاری کرده همانطور که اشاره شد در سه ماهه اول امسال با تولید یک میلیون و ۲۰۰هزار تن گندله از برنامه هدف جلوتر بوده است. به نقل از مرکز اطلاع‌رسانی شرکت سنگ آهن مرکزی، معینی با تاکید براینکه در ماه جاری و مرداد طبق برنامه حدود ۴۰ روز توقف سرد دیده شده بود که پس از فراهم کردن زمینه تعمیرات (خرید و تهیه اقلام مورد نیاز در تعمیرات) اقدام به توقف و شروع برنامه تعمیراتی کرده است.

وی اظهارکرد: از دلایل انتخاب بازه زمانی شروع تعمیرات اساسی را موجودی ۳۰۰ هزار تن گندله قابل فروش در انبارهای ذخیره گندله دانسته و درضمن باتوجه به توصیه‌های شرکت برق منطقه‌ای استان یزد در خصوص کاهش قابل‌ملاحظه مصرف برق در ماه‌های اوج مصرف از دیگر دلایل انتخاب توقف در تاریخ یاد شده دانست.

معینی در خصوص علت تعویض کامل آجرهای نسوز کوره اظهار نمود: با توجه به وضعیت نامناسب نسوز کوره بخاطر شوک‌های حرارتی ناشی از ناپایداری برق و موارد دیگر و نگرانی از توقفات پی‌درپی و مکرر کوره و صدمه به پوسته اصلی و نگهدارنده نسوز کوره تصمیم به این امر گرفته شد.

وی گفت: پس از اندازه گیری ضخامت نقاط مختلف کوره و مقایسه با ضخامت اولیه و هنگام نصب کوره خوشبختانه هیچ‌گونه کاهش ضخامت نسبت به اعداد اولیه نداشته و ان‌شاءالله پس از آجر چینی کامل با اطمینان، به تولید مستمر ادامه خواهیم داد و در فرصت پیش آمده تعمیرات اساسی کارخانه گندله‌سازی واحد فرآوری ذخیره مناسبی برای تولید مداوم خوراک گندله‌سازی ایجاد می‌کند.

پرداخت ۵۵ درصدی مطالبات چایکاران

رئیس سازمان چای کشور از پرداخت ۵۵ درصدی مطالبات چایکاران خبر داد و گفت: تاکنون ۹۸ هزار و ۴۳۱ تن برگ سبز چای به ارزش ۲۷۳ میلیارد تومان خریداری شده است. به گزارش مهر، حبیب جهانساز امروز سه‌شنبه در گفت‌وگو با رسانه‌ها اظهار کرد: امروز ۵۲ میلیارد تومان دیگر از مطالبات چایکاران گیلان و مازندران از قدر سهم دولت به حساب آنها واریز شد. وی با اشاره به اینکه تولید برگ سبز چای امسال در مقایسه با پارسال ۲۱ درصد افزایش دارد، افزود: با پرداخت مطالبات امروز ۶۹۶ میلیارد تومان معادل ۵۵ درصد بهای برگ سبز خریداری شده از چایکاران به حساب آنها واریز شده است. رئیس سازمان چای کشور از پرداخت ۵۲ درصدی مطالبات چایکاران خبر داد و گفت: تاکنون ۹۸ هزار ۴۳۱ تن برگ سبز چای به ارزش ۲۷۳ میلیارد تومان خریداری شده است. رئیس سازمان چای کشور با بیان اینکه ۵۸ درصد معادل ۵۷ هزار و ۴۴ تن از برگ‌های سبز خریداری شده امسال درجه یک و بقیه درجه ۲ است، ادامه داد: تاکنون ۲۲ هزار و ۱۴۷ تن چای خشک هم در کارخانجات چایسازی شمال کشور تولید شده است. گفتنی است؛ حدود ۵۵ هزار خانوار چایکار در ۲۸ هزار هکتار باغ چای فعال خود به تولید و پرورش محصول چای اشتغال دارند.

صدور موافقت اصولی ۲۰ طرح سرمایه‌گذاری در یزد

معاون میراث‌فرهنگی اداره کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی یزد از ثبت ۱۵اثر استان از جمله روش تهیه فالوده یزدی در فهرست میراث ناملموس کشور خبر داد. به گزارش روابط عمومی اداره کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی یزد، عبدالمجید شاکری شمسی افزود: این آثار شامل بافت بادبزن اسمی بافق، حناسایی یزد، طرز تهیه پالوده یزدی، مراسم دوخت پیراهن مراد در روز ۲۷ ماه مبارک رمضان، مراسم صبح روسیَه (سیاه) در فهرج و خرانق است که در فهرست میراث ناملموس کشور به ثبت رسیده است. وی با اشاره به اینکه استان یزد تعداد زیادی از آیین‌ها، رسوم، رشته‌ها، فنون و غذاهای باارزش را در خود جای‌داده است، ادامه داد: آداب‌ورسوم، بازی‌های محلی، رشته‌ها و فنون مختلف صنایع‌دستی و سنتی، مراسم‌های خاص مذهبی و غیرمذهبی که درگذشته انجام می‌شده و در معرض خطر فراموشی هستند یا درحال‌حاضر به شکل سنتی انجام می‌گیرند، در حوزه آثار ناملموس بررسی می‌شوند. شاکری با اشاره به اینکه تاکنون ۱۴۳ اثر فرهنگی و تاریخی در حوزه ناملموس از استان یزد در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده، افزود: نخستین اثر فرهنگی تاریخی در استان یزد در این حوزه، مراسم عزاداری محرم و صفر ندوشن بوده که در سال ۱۳۸۷ به شماره ۱۱ ثبت ملی شده است. معاون سرمایه‌گذاری و تامین منابع اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی یزد از صدور ۲۰ فقره موافقت اصولی برای ایجاد و احداث تاسیسات گردشگری در جلسه کمیته فنی معاونت سرمایه‌گذاری و تامین منابع استان خبر داد. محمد میرشمسی افزود: در چهارمین جلسه کمیته فنی معاونت سرمایه‌گذاری و تامین منابع استان از بین پرونده‌های واصله تعداد ۲۰ فقره پرونده پیشنهادی سرمایه‌گذاری بررسی و با نظر موافق تصویب و تایید شد. وی اظهار کرد: این موافقت‌ها با پیش‌بینی حجم سرمایه‌گذاری ۱۰۳ میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان از سوی بخش خصوصی، صادر شده است. میرشمسی با اشاره به اینکه در صورت ایجاد و تکمیل این واحدها، زمینه اشتغال برای ۷۴ نفر فراهم خواهد شد ادامه داد: موافقت اصولی‌های تایید شده در قالب احداث هتل، مجتمع گردشگری، مرکز اقامتی و سرگرمی، کمپ کویری و اقامتگاه بوم‌گردی در سطح استان است که از طریق سامانه mcth.ir توسط کارشناسان مربوط صادر خواهد شد. ۶۰۰ اماکن و تاسیسات گردشگری در استان یزد فعالیت می‌کند. یزد در کنار استان‌های فارس و اصفهان به عنوان مثلث طلایی گردشگری ایران، مقصد نخست گردشگران خارجی و اروپایی است. استان یزد هزار و ۹۰۰ اثر تاریخی ثبت شده غیرمنقول و ۶۰۰ بنای تاریخی ثبت شده ملی دارد که میزبان گردشگران داخلی و خارجی است.

روی خط خبر

ارزآوری مناطق آزاد به ۱۸ میلیارد دلار رسید

دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد با اشاره به جهش در ارزآوری مناطق آزاد، گفت: میزان ارزآوری و صادرات غیر نفتی از مناطق آزاد به ۱۸میلیارد دلار رسید.

به گزارش ایرنا، حجت‌الله عبدالملکی در دومین جلسه ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات منطقه آزاد کیش با بیان اینکه میزان ارز آوری مناطق آزاد در مقایسه با مصرف ارز در این مناطق ۶ برابر شده است، اظهار کرد: با تلاش‌های شبانه روزی دولت سیزدهم در کمتر از ۲ سال، تراز تجاری مناطق آزاد مثبت شد و شیب افزایشی مناسبی دارد.

وی ادامه داد: تلاش‌های صورت گرفته در این حوزه سبب شد که نگاه متفاوتی نسبت به مناطق آزاد شکل بگیرد که قطع به یقین تسهیل‌کننده مسیر توسعه خواهد بود؛ به طور مثال در یک بازه زمانی، اختصاص ارز نیمایی به مناطق آزاد با تصمیم بانک مرکزی متوقف شد؛ بانک مرکزی ارز بر بودن مناطق آزاد را دلیلی بر تصمیم بر عدم اختصاص ارز نیمایی به تولیدکنندگان این مناطق عنوان کرد که طی جلسات تخصصی و اعلام جهش صورت گرفته در میزان ارز آوری مناطق آزاد، این بخشنامه حذف و تولیدکنندگان مناطق آزاد بار دیگر از ارز نیمایی برخوردار شدند.

دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد با بیان اینکه فرار مالیاتی در مناطق آزاد نزدیک به صفر رسیده است، افزود: برای جلوگیری از فرارهای مالیاتی تدابیری از سوی دولت اتخاذ شد که خوشبختانه اثر بخش بود.

وی با اشاره به اینکه در گذشته، مناطق آزاد متهم به قاچاق بودند، گفت: امروز با اقتدار اعلام می‌کنیم که هیچ کالایی بدون ثبت وارد مناطق آزاد نمی‌شود؛ برخی موارد قاچاق نیز به منطقه آزاد بودن ربطی ندارد و تمامی مناطق مرزی کشور درگیر آن هستند.

وی با اشاره به تراز اقتصادی مثبت مناطق آزاد در دولت سیزدهم، افزود: تراز مثبت مناطق آزاد به بیش از ۷۷۰ میلیون دلار رسیده است و این روند در امسال افزایش چشم گیری خواهد داشت.

عبدالملکی با تاکید بر اینکه حتی با یک دلار قاچاق در مناطق آزاد مبارزه می‌کنیم، اظهار کرد: حساسیت بالایی در جلوگیری از قاچاق در مناطق آزاد وجود دارد که نقش بسزایی در کنترل این معضل اقتصادی داشته است.

وی با اشاره به تراز اقتصادی مثبت مناطق آزاد در دولت سیزدهم، افزود: تراز مثبت مناطق آزاد به بیش از ۷۷۰ میلیون دلار رسیده است و این روند در امسال افزایش چشم‌گیری خواهد داشت.

دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد، تولید، صادرات، انتقال فن آوری، جذب سرمایه‌گذار خارجی، تامین نیازهای کشور و ایجاد عمران و آبادانی را از مهم‌ترین وظایف مناطق آزاد توصیف کرد و ادامه داد: متاسفانه تاکنون انتظاری که از مناطق آزاده بوده به نحو مطلوب برآورد نشده است.

احیای ۱۱۶ واحد راکد استان سمنان

استاندار سمنان با اشاره به پویایی اقتصاد این خطه به‌عنوان دستاورد ارزشمند دولت سیزدهم گفت که ۱۱۶ واحد از مجموع ۱۴۸ واحد تولیدی راکد استان از زمان آغاز به کار دولت آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی تاکنون به چرخه تولید بازگشت که با اجرای این برنامه ۳هزار فرصت شغلی ایجاد شد. سیدمحمدرضا هاشمی در گفت‌وگو با ایرنا خاطرنشان کرد: سمنان استان پیشرو کشور در زمینه احیا و فعال‌سازی واحدهای راکد است و در ۲۳ ماه گذشته حتی یک واحد صنعتی تعطیل نشده است.

وی افزود: احیای واحدهای تولیدی راکد در استان سمنان به همت دولت سیزدهم، زمینه اشتغال نزدیک به ۳هزار نفر را فراهم کرد. استاندار سمنان یادآور شد: این استان، با کاهش نرخ بیکاری به ۷/۵ درصد، کمترین نرخ بیکاری و بالاترین میزان اشتغالزایی را در کشور کسب کرد و رکورد ۱۸ ساله خود را شکست.

هاشمی با بیان اینکه افزایش ظرفیت تولید صنایع استان سمنان از دیگر دستاوردهای دولت سیزدهم است، تصریح کرد: در زمان آغاز به کار دولت سیزدهم تنها ۵۶ واحد تولیدی استان با ۱۰۰ درصد ظرفیت فعالیت داشتند و اکنون ۵۰ درصد واحدهای تولیدی استان سمنان با بیش از ۶۰ درصد ظرفیت تولید می‌کنند. وی ادامه داد: فعال کردن واحدهای راکد، افزایش ظرفیت واحدهای تولیدی و پرداخت تسهیلات سبب شد تا سمنان استان برتر کشور در میان استان‌های غیرنفتی از لحاظ پویایی اقتصاد و رشد اقتصادی با نرخ ۲/۵ درصد باشد.

استاندار سمنان اضافه کرد: طبق برآورد رسمی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و بر مبنای محاسبات مرکز آمار ایران، استان سمنان با نرخ رشد اقتصادی ۲/۵ درصد، پس از استان‌های نفتخیز بوشهر و هرمزگان، رتبه سوم پویاترین اقتصاد را در میان استان‌های کشور در سال ۱۴۰۱ به خود اختصاص داد.

یکشنبه
۱۵ مرداد ۱۴۰۲- ۱۹ محرم۱۴۴۵ - ۶ اوت ۲۰۲۳- شماره ۲۳۷۶-پیاپی۳۶۹۴

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: صمیم

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

عملکرد دوساله رئیسی از نگاه بهارستان‌نشینان

دولت سیزدهم با شعار و گفتمان دولت مردمی و با هدف تحول در عرصه خدمت تشکیل شد. با رسیدن عمر دولت سیزدهم به ۲ سال، بررسی عملکرد این دولت در بخش‌های مختلف حائزاهمیت است.

مسئولان نهادهای دولتی بر آمار و ارقامی که ازسوی نهادهای مختلف رسمی اعلام شده، تکیه زده و دولت را در بحث‌های مختلف اقتصادی، سیاسی و فرهنگی و حتی بازار موفق می‌دانند؛ هرچند کارشناسان و فعالان اقتصادی، شرایط را همچنان برای اقداماتی همچون توسعه اقتصادی نامناسب و ناهموار توصیف می‌کنند.

نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز با نظرات موافق و مخالف به اظهارنظر درباره عملکرد دوساله دولت سیزدهم می‌پردازند. آنچه در ادامه می‌خوانید نظر چند تن از نمایندگان مجلس شورای اسلامی درباره عملکرد دوساله دولت سیزدهم است.

دولت سیزدهم برنامه محور است

محمدرضا دشتی اردکانی با اشاره به اقدامات دولت سیزدهم در ۲سال گذشته، گفت: دولت سیزدهم در این ۲ سال نشان داد که برنامه‌محور است.

نماینده مردم اردکان در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت با اشاره به حسن روابط ایران با کشورهای هم‌مرز، گفت: دولت در حوزه سیاست خارجی توجه خوبی به منطقه و کشورهای هم‌مرز کرد و ارتباط بسیار خوبی با این کشورها برقرار کرد که تاثیر مثبت این رویکرد را می‌توانیم به‌خوبی در این روزها مشاهده کنیم.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تاکید بر رفع تنش‌های سیاسی با کشورهای عربی، تصریح کرد: در سال‌های گذشته با برخی از کشورهای عربی مشکلاتی داشتیم اما رویکرد مثبت دولت باعث شد که هر یک از این کشورها به دنبال ارتباط برقرار کردن با ایران باشند. هم اکنون ارتباط خوبی با عربستان سعودی برقرار کردیم و به دنبال تقویت روابط و رفع تنش با مصر هستیم.

دشتی اردکانی با بیان اینکه عرصه سیاست خارجی به تقویت ارتباطات ایران با کشورهای امریکای لاتین ختم شد، گفت: زمانی که رئیسی دولت را تحویل گرفت، خزانه خالی و مشکلات کشور بسیار زیاد بود اما این دولت توانست بسیاری از مشکلات را مهار کند.

وی با اشاره به اینکه دولت تمام تلاش خود را برای تحقق شعار سال یعنی مهار تورم و رشد تولید انجام می‌دهد، تصریح کرد: مهار تورم و رشد تولید در دستورکار دولت است. دولت رئیسی تمام تلاش خود را کرده و باز هم به این تلاش ادامه می‌دهد تا اموال بلوکه شده ایران آزاد شود؛ آزادسازی اموال بلوکه شده در نهایت، بهبود معیشت مردم را به دنبال خواهد آورد.

سرعت عمل دولت برای حل مشکلات معیشتی بیشتر شود

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی با اشاره به گذشت ۲ سال از عمر دولت سیزدهم، گفت: دولت سیزدهم از زمانی که کار خود را آغاز کرد، اقدامات قابل توجهی انجام داده که در نهایت به توسعه روابط با کشورهای دنیا به ویژه کشورهای همسایه و منطقه ختم شد.

حجت‌الاسلام نصرالله پژمانفر با اشاره به شرایط نامطلوب آغاز به کار دولت سیزدهم، گفت: شرایط بسیار سخت بود و امکان ادامه آن مسیر وجود نداشت. برای مثال، یکی از معضلات کشور درباره تخصیص ارز ترجیحی بود و همین مسئله باعث شده بود که ما مدام به سمت استقراض از بانک مرکزی برویم و مشکلات زیادی به لحاظ درآمدی برای کشور به وجود آمد و دولت سیزدهم تصمیم بسیار خوبی درباره ارز ترجیحی گرفت و این موضوع را نیز به خوبی مدیریت کرد.

وی تصریح کرد: دولت سابق در زمینه تولید برق هیچ اقدامی انجام نداد و کشور را با این شرایط سخت تحویل دولت سیزدهم داد اما با وجود این، دولت رئیسی از زمانی که آغاز به کار کرده در این حوزه اقدامات لازم را انجام داده است. نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی با اشاره به مشکلات دولت سیزدهم، گفت: مجلس در این ۲ سال مشکلاتی را بررسی می‌کند و به دولت می‌گوید که آنها را مرتفع کند.

پژمانفر با تاکید بر اقدامات مثبت دولت در حوزه سلامت و درمان گفت: گرانی‌های موجود در کشور، باید حل شود تا مردم از فشار اقتصادی و معیشتی خارج شوند و دولت باید در ۲سال پیش‌رو شتاب بیشتری در پیگیری مسائل و مشکلات کشور اتخاذ کند و اقدامات عاجل‌تری برای بهبود وضعیت معیشتی و سفره مردم در دستور کار خود قرار بدهد.

وی درباره اقدامات مثبت دولت در عرصه سیاست خارجی، گفت: دولت سیزدهم به همه ثابت کرده که فقط به چند کشور خاص توجه ندارد و کشور غربی بود که هیچ عایدی برای ما نداشت.

وی تاکید کرد: رویکرد دولت سیزدهم در پیگیری مسائل و مشکلات کشور خوب است؛ دولت در پیگیری مشکلات کشور سرعت بیشتری به خرج می‌دهد، البته ما هم باید به دولت فرصت دهیم تا در ۲ سال پیش‌رو، دیگر برنامه‌های خود برای برون‌رفت از مشکلات کشور را عملیاتی کند که بدون تردید تاثیر مثبت خودش را به ویژه در حوزه اقتصادی خواهد گذاشت.

شعارهای پرزرق و برقی که عملی نشد

شهریار حیدری، نماینده مجلس و عضو مجمع نمایندگان استان کرمانشاه نظر موافقی نسبت به عملکرد ۲ ساله دولت سیزدهم ندارد و در این باره گفت: وقتی دولت برنامه‌ای را اعلام و اجرایی نمی‌کند، حالت شعارگونه به خود می‌گیرد؛ حالا می‌خواهد این شعارها را با هر نیتی بیان کند.

حیدری با انتقاد از عدم‌تحقق شعار دولت سیزدهم در خصوص ساخت یک میلیون مسکن در سال، افزود: در ۲ سال اخیر، بودجه کشور بر اساس درخواست، توانمندی‌ها و ظرفیت‌های دولت تنظیم شد. دولت رسما در بودجه اعلام کرد که ما آمادگی ساخت یک میلیون مسکن در سال را داریم. اینکه نمی‌توانند این کار را اجرا کنند، ناشی از نبود برنامه‌ریزی است و همین موضوع از ابتدا دولت را دچار اشتباه محاسباتی کرد.

وی ادامه داد: دولت به جای اینکه به ناکارآمدی و ناتوانی خود اذعان کند، تلاش دارد که شرایط را توجیه کند. این در حالیست که ما باید قدرت و شجاعت عذرخواهی از مردم را داشته باشیم؛ از رئیس‌جمهوری گرفته تا نمایندگان مجلس و وزرا، همه باید یاد بگیریم که اگر نتوانستیم وعده‌های خود را عملیاتی کنیم یا خواسته‌های مردم را محقق کنیم، باید به مردم بگوییم که چرا نتوانستیم این کار را انجام بدهیم و از آنها عذرخواهی کنیم.

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس گفت: باید مرتب به مردم گزارش دهیم و بگوییم عدم توفیق در برنامه‌ها برای چه بوده است. اگر مسئولان این کار را هم انجام بدهند به دلیل عدم اعتمادی که مردم به دولت دارند باز هم از پذیرش آنها سر باز می‌زنند و تکرار این صحبت‌ها هم برای مردم، بی‌ارزش است. درحال‌حاضر، دولت راحت و بدون هیچ حاشیه‌ای باید بگوید بنا به دلایلی امکان ساخت مسکن‌های وعده داده شده را ندارد.

حیدری با تاکید بر لزوم شفاف سازی دولت در زمینه مطالبات انباشت‌شده، گفت: و هر سال هم در حال اضافه‌شدن است. همین بی‌برنامگی و عدم‌تحقق برنامه‌ها باعث تورم در حوزه مسکن و گران‌ترشدن اجاره‌ها شده و می‌شود و قطعا بازخورد آن در مردم بسیار زیاد و آنها را نسبت به دولت گله‌مند کرده است.

عضو مجمع نمایندگان استان کرمانشاه گفت: وقتی دولت برنامه‌ای را اعلام می‌کند و اجرایی نمی‌شود، حالت شعارگونه به خود می‌گیرد؛ حالا می‌خواهد با هر نیتی باشد. الان شعارهای دولت در حوزه مسکن تحقق پیدا نکرده است و رئیس‌جمهوری فقط در خرداد ۱۴۰۰ شعار پرزرق و برق داد که عملی نشد و فقط خیلی‌ها را به آینده امیدوار کرد. وی با اشاره به آگاهی سیاسی مردم، خاطر نشان کرد: مردم همه چیز را می‌فهمند و تحلیل می‌کنند و به نظر می‌رسد که از نظر قدرت تحلیل جلوتر از مسئولان هستند، از این‌رو مدام در فضای مجازی روی شعارهای روسای جمهور تحلیل و گفت‌وگو می‌شود که چه گفتند و چه عمل کردند. اعتقاد دارم هرچه با ملت صادق‌تر باشیم، آنها با ما همراه‌تر خواهند شد و موضوعات را می‌پذیرند، اما وقتی وعده‌هایی که قولش را دادیم در عملکردهای‌مان دیده نمی‌شود و مسیر توجیه را در پیش می‌گیریم، باعث نگرانی و گسست مردم از تصمیم‌گیران نظام می‌شود و حقیقتا این اتفاق، خطرناک است. عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس با بیان اینکه عدم‌مدیریت درآمد نمی‌گذارد کارها پیش برود، تصریح کرد: این دولت، بیشترین درآمد را طی ۶ سال گذشته در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ داشت. بسیاری از پول‌های بلوکه‌شده برگشته و نفت کامل، یعنی هرچه مازاد بر تولید داشتیم به فروش رفته اما خروجی کار وضعی است که شاهد آن هستیم. حیدری با تاکید بر اینکه به جای روان‌سازی امور، کارها را پیچیده‌تر کرده‌اند، گفت: ساخت‌وساز فقط باید در زمین‌های درجه ۳، ۴ و ۵، یعنی در زمین‌های نامرغوب باشد. تمام زمین‌هایی که به شهرها چسبیده‌اند، زمین‌های درجه یک هستند و از نظر کشاورزی هم منتفی‌اند، اما می‌گویند زمین‌های درجه یک و ۲ الحاق نمی‌شوند و در آنها نباید ساخت‌وسازی صورت بگیرد. این یک ابزار و بهانه است برای کار نکردن. وی در پایان تصریح کرد: در آینده وقتی زمین‌های درجه یک و ۲ بین شهرها و شهرک‌ها قرار بگیرند، در عمل تبدیل به درجه ۵ می‌شوند.

از این‌رو تعریف درجه‌بندی این زمین‌ها به درد مسکن و شهرسازی نمی‌خورد و مانع از تحقق شعار خود رئیس‌جمهوری خواهد شد. اگر آقایان با همین دست فرمان پیش بروند، هیچ امیدی به آینده بهتر در حوزه مسکن نداریم.

روی خط آمار

رشد اقتصادی ۲ برابر شد

با گذشت ۲سال از عمر دولت سیزدهم، عملکرد اقتصادی دولت در زمینه‌های مختلف می‌تواند مورد ارزیابی قرار بگیرد، یکی از موضوعاتی که در ۲ سال گذشته تغییرات زیادی نسبت به دولت قبل دارد، رشد اقتصادی است. مرکز آمار با اعلام جزئیات نرخ رشد اقتصادی کشور در سال ۱۴۰۱، از پیشتازی بخش صنعت در بین بخش‌های اقتصادی کشور خبر داد. بر اساس اعلام مرکز آمار، رشد اقتصادی کشور در سال گذشته ۴.۸ درصد بوده است. سال ۱۴۰۰ هم رشد اقتصادی کشور همین رقم بود با این حال رشد اقتصادی بدون نفت از ۴ درصد سال ۱۴۰۰ به ۴.۵ درصد در سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است. مرکز آمار همچنین رشد بخش‌های مختلف اقتصاد کشور در زمستان سال گذشته را نیز اعلام کرد که طبق آن رشد بخش صنعت دورقمی شده و به ۹.۱۱ درصد رسیده و رشد بخش صنعت در زمستان سال گذشته از سال ۱۳۹۶ تاکنون بی سابقه است. علاوه بر مرکز آمار ایران، بانک مرکزی نیز با انتشار آمار مربوط به رشد اقتصادی از تداوم رشد مثبت اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۱ خبر داد. براساس این گزارش تحقق رشد اقتصادی ۴ درصدی در سال ۱۴۰۱ در امتداد رشد اقتصادی ۴.۴ درصدی سال ۱۴۰۰، حکایت از تداوم رشد قابل قبول فعالیت‌های اقتصادی در کشور دارد به طوری که رشد تولید ناخالص داخلی در تمام فصول سال ۱۴۰۱ از روندی صعودی برخوردار بوده است. بر اساس گزارش مرکز آمار، متوسط رشد فصلی بخش صنعت در دولت سیزدهم ۶.۳ برابر دولت قبل است متوسط رشد فصلی بخش صنعت در ۸ سال دولت یازدهم و دوازدهم ۶.۱ درصد بوده است این در حالی است که در ۶ فصل اخیر که دولت سیزدهم بر سر کار بوده (پاییز ۱۴۰۰ تا زمستان) ۱۴۰۱ متوسط رشد فصلی بخش صنعت به ۵.۸ درصد افزایش یافته است. در آخرین فصل عملکرد دولت دوازدهم تابستان (۱۴۰۰) رشد بخش صنعت ۱.۲ درصد بود اما در دولت سیزدهم، فصل به فصل رشد بخش صنعت افزایش یافته تا اینکه در زمستان ۱۴۰۱ دورقمی شده و به ۹.۱۱ رسیده که از سال ۱۳۹۶ به بعد، سابقه نداشته است. متوسط رشد بخش صنعت در ۳سال آخر دولت قبل (۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹) منفی ۲.۲ درصد بود و در واقع دولت یک صنعت بحران زده را تحویل گرفت با این حال با اجرای سیاست‌های مناسب اقتصادی در ۲سال اخیر رشد بخش صنعت افزایشی شده و در سال ۱۴۰۰ رشد بخش صنعت ۱.۳ درصد بود که در سال ۱۴۰۱ به ۷.۷ درصد ارتقا یافته است.

جهش ۶.۹ درصدی تولیدات صنایع بزرگ

آمارهای بانک مرکزی نشان می‌دهد حجم تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی با رشد ۶.۹ درصدی در سال ۱۴۰۱ به بالاترین سطح در تاریخ صنعتی کشور رسید. در سال ۱۴۰۱ رشد تولیدات صنایع بزرگ در فصول بهار تابستان پاییز و زمستان به ترتیب ۱.۳ درصد، ۲.۱۳ درصد، ۵.۹ درصد و ۸.۱۲ درصد بوده و در مجموع در طول سال ۱۴۰۱ میزان تولیدات این صنایع رشد ۶.۹ درصدی داشته است. بیشترین نرخ رشد تولید مربوط به فصل تابستان با ۲.۱۳ درصد و زمستان با رشد ۸.۱۲ درصدی است. در بررسی شاخص کارگاه‌های بزرگ صنعتی ۲هزار و ۴۰۰ بنگاه بزرگ صنعتی بالای ۱۰۰ نفر کارکن در ۲۴ گروه صنعتی مورد بررسی قرار می گیرد. در سال ۱۴۰۱ از این ۲۴ رشته صنعتی ۲۳ رشته رشد مثبت داشته و از این تعداد ۱۶ رشته صنعتی رشد دورقمی را به ثبت رسانده‌اند. براساس آمار یاد شده بیشترین نرخ رشد تولید در بین این ۲۴ گروه مربوط به صنایع نقلیه موتوری تریلر و نیم تریلر با رشد ۸.۳۱ درصد و صنایع تولید وسایل نقلیه با ۶.۲۸ درصد است.

از فضای مجازی

۵۰ وعده انتخاباتی

یدالله کریمی‌پور- استاد دانشگاه: جناب رئیسی، بسیاری از کارشناسان امیدوارند ۵۰ وعده موکد را که در جریان مناظرات انتخاباتی عنوان می‌شد، به خاطر داشته باشید. جهت یادآوری در زیر فهرست شده‌اند:

۱- پایان روابط فساد انگیز و جریان رانت خواری؛
۲- ساخت ۴ میلیون مسکن در ۴ سال؛
۳- برخورد با مظاهر فساد؛
۴- تغییر وضع موجود به نفع مردم؛
۵- تحول در نظام اجرایی و شیوه اداره کشور؛
۶- سامان دادن اقتصاد، معیشت و فرهنگ و مسائل اجتماعی و حقوق مردم در عرصه سیاست خارجی؛
۷- اصلاح نظام بانکی کشور؛
۸- سوق دادن نقدینگی به سمت تولید؛
۹- تک رقمی شدن تورم؛
۱۰- پرداخت هزینه درمان از طریق ارائه کارت سلامت برای برخی از اقشار جامعه؛
۱۱- توجه به معیشت و حقوق پزشکان و پرستاران؛
۱۲- ایجاد یک میلیون شغل به صورت سالانه؛
۱۳- رایگان شدن اینترنت برای دهک‌های پایین جامعه؛
۱۴- کاهش ۵۰ درصد از هزینه‌های درمان؛
۱۵- رونق اقتصاد فضای مجازی؛
۱۶- مبارزه با فساد در همه بخش‌ها؛
۱۷- قرار دادن تولید به عنوان اولویت نخست و برنامه‌ریزی برای آنکه نقدینگی به طرف تولید برود؛
۱۸- ایجاد تیم اقتصادی هماهنگ؛
۱۹- اجرای خصوصی‌سازی واقعی؛
۲۰- مدیریت بازار؛
۲۱- استفاده از ۷۰ درصد ظرفیت خالی اقتصاد کشور؛
۲۲- ایجاد سازکارها برای افزایش تولید؛
۲۳- هدایت نقدینگی به سمت تولید؛
۲۴- تحقق شفافیت و صداقت با مردم؛
۲۵- تک رقمی شدن تورم؛
۲۶- در اولویت بودن سفره مردم؛
۲۷- عدم مداخله دولت در بازارها؛
۲۸- حل مشکل حاشیه‌نشینان؛
۲۹- ارائه خدمات به حاشیه‌نشینان؛
۳۰- نظارت بر ارز حاصل از صادرات؛
۳۱- نظارت دقیق بر زنجیره تامین، تولید، توزیع و مصرف کالا؛
۳۲- کاهش جدی میزان قاچاق؛
۳۳- ارائه تسهیلات به انبوه سازان و مسکن سازان؛
۳۴- کمک به دهک‌های پایین جامعه در حوزه مسکن؛
۳۵- پیگیری شکل گیری دولت الکترونیک؛
۳۶- تشکیل دولت هوشمند؛
۳۷- جذابیت زدایی از سرمایه‌گذاری در حوزه‌های اقتصادی غیرمولد؛
۳۸- جلوگیری از هدایت سرمایه‌ها به سمت بازار ارز، طلا و زمین؛
۳۹- ایجاد جذابیت برای فعالیت‌های اقتصادی تولیدی؛
۴۰- تعدیل مالیات دریافتی از تولیدکنندگان؛
۴۱- اصلاح چند نرخی بودن ارز؛
۴۲- کشت دانه‌های روغنی در ۶۰۰ هزار هکتار زمین؛
۴۳- تولید نهاده‌های دامی مورد نیاز در داخل کشور؛
۴۴- قطع وابستگی سفره مردم به خارج و تکانه‌ها؛
۴۵- اجرای سیستم هوشمند مالیاتی برای شفافیت روند اقتصادی؛
۴۶- جلوگیری از فرار مالیاتی؛
۴۷- اجرای عدالت مالیاتی؛
۴۸- کاهش میزان بیکاری در کشور؛
۴۹- ایجاد صندوق بیمه‌ای و جبران خسارت مردم در بورس و
۵۰- توسعه اقتصاد دریا. (منبع: خبرگزاری ایمنا، ۱۶ خرداد ۱۴۰۰)

به راستی کدامین وعده به منصه ظهور رسیده است؟
تک رقمی شدن تورم؟
ساخت ۴ میلیون مسکن؟
دولت هوشمند؟
دولت الکترونیک؟
پایان یافتن رانت خواری؟
در اولویت بودن سفره مردم؟
استفاده از ۷۰ درصد ظرفیت خالی اقتصاد کشور؟

منبع: مجمع فعالان اقتصادی